

"ALLAN KATINDA DİN İSLÂM'DIR." (ÂL-İ İMRAN: 19)

Bir tek Âyet-i kerime'yi dahi inkâr eden kâfirdir.

"İmansız vatan, vatansız iman muhafaza edilmez..."

Hakikat

Aylık İslâm Dergisi

6,50 TL Yıl: 29 Sayı: 339 ARALIK - 2021

"Ey İman Edenler! Allah'tan Korkun. Herkes Yarına Ne Hazırladığına Baksın." (Haşr: 18)

"Dünyada Kalacağın Kadar Dünya İçin Çalış. Ahirette Kalacağın Kadar Ahiret İçin Çalış." (Hadis-i Şerif)

"Dönüşü Olmayan Ahiret Gününde Hafif Olmak Hiç Şüphesiz ki Bahtiyarlıkların En Büyüğüdür. İşte Terakkiyat Bunun İçin Lâzım. Amma Kim Terakki Eder? Hafif Olan Terakki Eder, Ağır Olan Terakki Edemez. Demir Uçmaz, Amma Tüy Uçar."
(Ömer Öngüt -Kuddise Sırruh-)

**KIYAMETE
HAFİF OLARAK
GELENLER**

www.hakikat.com.tr

339.SAYI, Aralık 2021

Sonraki
340.SAYI

Başyazı

İsmail Yavuz

Başyazıyı Oku

Kıyamete Hafif Olarak Gelenler Ebedi Saadet Yarışını Kazananlar

“Ey İman Edenler! Allah’tan Nasıl Korkmak Lâzımsa, O’na Yaraşır Şekilde Öylece Korkun. Sakın Siz Müslüman Olmaktan Başka Bir Sıfatla Can Vermeyin.”
(Âl-i imran: 102)

“Ey İman Edenler! Allah’tan Korkun. Herkes Yarına Ne Hazırladığına Baksın. Allah’tan Korkun, Çünkü Allah Bütün Yaptıklarınızdan Haberdardır.”
(Haşr: 18)

“Dünyada Kalacağın Kadar Dünya İçin Çalış. Ahirette Kalacağın Kadar Ahiret İçin Çalış. Allah’a Muhtaç Olduğun Kadar Allah İçin Amel İşle. Cehennem Azabına Tahammülün Nispetinde de Orası İçin Çalış.”
(Hadis-i Şerif)

“Dünyadan Sıyrılacaksın, Sıyrılmak Demek Muhabbeti Kalbinden Atacaksın. Kalbine Muhabbetle Zikrullahı Yerleştireceksin. O’na Yöneleceksin. İşte O Zaman Yükleri Atmış Olursun. Hani Atan? Herkes Yüküne Sarılmış, Rızâya Sarılan Nerede?”
(Ömer Öngüt -kuddise sırruh-)

KIYAMETE HAFİF OLARAK GELENLER EBEDİ SAADET YARIŞINI KAZANANLAR

“İnsan müferridlerden olursa yükü hafif olur.

Onlarda dünyanın ağırlığı, lezzeti, kokusu bulunmaz. Onlarda Allah-u Teâlâ'nın kokusu bulunur.

O'nun emr-i mucibince hareket ettikçe sırtındaki yükleri gider. Bunun yanında insan gönlünü verip Hazret-i Allah'a ibadet ederse, bu sefer o ibadet, taati ile dışını yıkar. Bunlar hep hafifliğe giden şeylerdir. Eğer Allah-u Teâlâ Peygamber Efendilerimiz'in mirasına da mirasçı yaparsa ona ibtilâ verir. Cenâb-ı Hakk ibadetle dış kısmını temizler, ibtilâ ile de gönlünü temizler. Yani Cenâb-ı Hakk onu temizlemeyi, hafifletmeyi murad etmişse O'na yönelmekle dışını, ibtilâ ve musibetlerle içini temizler, o zaman o hafif olur.

Demek ki hafiflik terazide değilmiş; hafiflik gönüldemiş, bedendemiş, ruhtaymış. İnsan evvelâ bütün bedenini yıkayacak, ruhunu yıkayacak, nefsini pak edecek, kalbini de ibtilâ ile temizleyecek ki hafif olarak kalacak. Kalp ibtilâ ile temizlenir, ibtilâ gözyaşına vesile olur, gözyaşı aktıkça gönlü yıkar. İhsân-ı ilâhiye ibtilâdan daha tesirlidir. Ama o ibtilâ sayesinde o ihsân-ı ilâhiye oluyor. İnsan ibtilâyâ sarılacak ki ihsân-ı ilâhiyeye nail olsun.”

(Ömer Öngüt -kuddise sırruh-)

“Yâ Ebâ Zerr!” Hadis-i Şerif’indeki Hikmetler:

Cenâb-ı Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif’lerinde buyururlar ki:

“Ey Ebu Zerr!

Gemiye yenile, çünkü deniz derindir. Tekmil azığını al, çünkü sefer uzaktır. Yükünü hafiflet, çünkü dağlar arasında yol sarp ve meşakkatlidir. Amelini halis kıl, çünkü iyiyi kötüden ayırt eden Allah basirdir, her şeyi her yapıları görür.” (İbn-i Hâcer, Münebbihât)

Bu Hadis-i şerif çok mühimdir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz’in buyurduğu bu Hadis-i şerif’in geniş izahını ve **“Yükünü hafiflet!”** beyanında gizli sır olan **“Müferridler”**in açıklamasını arz edelim:

“Yâ Ebâ Zerr! Gemiye yenile.”

Yani daima Kelime-i tevhid’le meşgul ol.

Nitekim Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir diğer Hadis-i şerif’lerinde:

“İmanınızı yenileyiniz. “Lâilâhe illâllah” Kelime-i tevhid’ini çokça söyleyiniz.” buyurmuşlardır. (Câmiu’s-Sağîr: 3581)

Yaratılmışlar **“Lâ”**dan ibarettir. **“illâllah”**ta kalabilmek için dâima Kelime-i tevhid’i yâdet, imanını yenile.

Bir Hadis-i şerif’te şöyle buyuruluyor:

“Bir kimse hulûs-u kalp ile ‘Lâilâhe illâllah’ derse cennete girer.” (Câmiu’s-Sağîr)

Diğer bir Hadis-i şerif’lerinde ise şöyle buyuruyorlar:

“Bir kimse Allah’ı çok zikretmezse imandan uzaklaşır.”

Allah-u Teâlâ Leyl Sûre-i şerif’inde şöyle buyuruyor:

“Kim ki verir, (mâsiyetten sakınır) Allah’tan korkarsa,

Ve o en güzeli (Kelime-i tevhid’i) tasdik ederse,

Biz de ona kolay olanı hazırlarız, (hayra karşı tatlı bir arzu veririz).

Fakat kim de cimrilik edip, inâyet-i ilâhîden kendisini müstağnî görürse,

O güzel kelimeyi tekzip eder, yalanlarsa,

Biz de ona en güç olanı kolaylaştırırız, (hayra karşı bir isteksizlik veririz).” (Leyl: 5-10)

Bir kardeş rüyasında bir adama: **“Lâilâhe illâllah”** deyip deyip yumrukla vuruyormuş. Öyle ki adam bir kuş kadar küçülmüş. Biraktığında yavaş yavaş yine büyümeye başlıyormuş.

Düşman düşmandır, hemen karşına nefis dikilir. Dünya denizi de zaten seni bekliyor.

Allah-u Teâlâ’dan gafil kaldığın anda gemin su alır batarsın. Daima yenilemek lâzım ki, gemi o dünya denizine batmasın. Hele bugün! Biraz uyudun mu battın gitti. O batanlar çok konuşur, fakat battığını bilmez.

Abdullah bin Ömer -radiyallahu anhümâ-dan rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif’lerinde şöyle buyururlar:

“Gâfiller arasında Allah'ı zikreden, cihaddan kaçanlarla birlikte kaçmayı vuruşmaya devam eden gibidir.

Gâfiller arasında Allah'ı zikreden, karanlık evdeki kandil gibidir.

Gâfiller arasında Allah'ı zikreden, şiddetli soğuktan yaprakları dökülmüş ağaçlar arasında yemyeşil duran ağaç gibidir.

Gâfiller arasında Allah'ı zikreden kişiye Allah cennetteki yerini ölürken gösterir.

Gâfiller arasında Allah'ı zikreden kimsenin, bütün insanlar ve hayvanlar adedince günahlarını Allah affeder.” (Câmiu's-Sağîr: 4311)

“Çok zikreden kimseyi Cenâb-ı Allah sever.” (Câmiu's-Sağîr)

Hâlik'in mahlukunu sevmesinin fevkinde bir güzellik düşünülemez.

“Kıyamet gününde Allah katında en faziletli kul, dünyada iken Allah-u Teâlâ'yı çok zikretmiş olandır.” (Câmiu's-Sağîr)

Ümmü Hânî -radiyallahu anhâ-dan rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

“Lâ ilâhe illâllah' kelimesini hiçbir amel faziletçe geçemez ve bu kelime hiçbir günah bırakmaz.” (İbn-i Mâce: 3797)

Diğer bir Hadis-i şerif'te şöyle buyuruluyor:

“Zikrin efdali 'Lâ ilâhe illâllah', duânın efdali ise 'Elhamdülillah'tır.” (İbn-i Mâce)

“Lâ ilâhe illâllah” Kelime-i ülyâ'dır, İslâm'ın mihveridir, diğer rükünlerin üzerine oturduğu kaidedir.

Nefsin kalkanı vardır. Gaye o kalkanı delebilmek. Kelime-i Tevhid'i kalbe düşürebilmektir. İnsan **“Lâ ilâhe illâllah”** diyor ama dilde kalıyor. Çünkü nefsin üzerinde yedi perde vardır, diyor ama ağızda kalıyor, boğazdan aşağı inmiyor.

Hâlbuki Kelime-i tevhid'i söylerken öyle hale gelmeli ki tevhid tohumu kalbe düşmeli, çimlenmeli ve o çim bütün vücuda yayılmalıdır. Her azasına, iman salınınca artık onu yaratanı Hazret-i Allah'ı bilir. Şirkten, şüpheden kurtulur. Yaratandan memnun olduğu için her şeyine râzı olur. İbadet taatına ihlâsla devam ettiği için Hazret-i Allah ondan hoşlanır.

Öyle hale gelir ki, yaratanını bilir, görür, kendisinin ve kâinatın cesetten ibaret olduğunu bilir ve her şeyin Allah'tan olduğunu görür ve bilir. Gaye bu hale gelebilmektir.

“Çünkü deniz derindir.”

Gafil olursan dünya denizine batarsın, bir daha çıkamazsın, boğulup gidersin. Ebedi hayatın yok olur. Dünyaya batanlar bir daha kolay kolay çıkamıyor.

Hakk ve Hakikatı bırakıp dünya lezzetlerine dalanlar büyük bir belâya ve huzursuzluğa uğramışlardır.

Âyet-i kerime’de şöyle buyurulmaktadır:

“Fakat siz dünya hayatını ahirete tercih ediyorsunuz. Halbuki ahiret daha hayırlı ve daha sürekli.” (A'lâ: 16-17)

Dünya hayatının müddeti kısa ve lezzeti de geçici olduğu için, bir aldanma ve oyalanmadan başka bir şey değildir.

Âyet-i kerime’de şöyle buyurulmaktadır:

“Dünya hayatı sadece oyun ve oyalanmadır. Ahiret yurdu ise Allah’tan korkanlar için elbette daha hayırlıdır.”

Düşünmüyor musunuz?” (En’am: 32)

Akıllı kimsenin dünyaya aldanmaması, dünya sevgisine aşırı derecede kapılmaması gerekir. Serap gibi parıldar, bulut gibi geçer gider.

Âyet-i kerime’de:

“Dünya hayatı aldattıcı zevkten başka bir şey değildir.” buyuruluyor. (Âl-i imran: 185)

Dünya lezzetlerinin mubahlarının suali, haramlarının ise cezası vardır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif’lerinde:

“Dünyanın helâli hesap, haramı ise azaptır.” buyurmuşlardır. (Beyhaki)

Onun için aldanmaya gelmez.

Çünkü Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

“Gemiye yenile, çünkü deniz derindir.” buyuruyorlar.

Arâyiş-i kâzibeden kurtulmak için bu Hadis-i şerif’i gerçekten yaşamamız gerekiyor

Nitekim Abdülkâdir-i Geylânî -kuddise sırruh- Hazretleri buyururlar ki:

“Bir kurtarıcı olarak ellerinden tutar, dünya denizinden çeker çıkarır.” (Fethür-Rabbani. 5. Meclis)

Bu sözler ve bu nasihatlar da dünya denizinden tutup çıkarmaktadır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif’lerinde de şöyle buyuruyorlar:

“Siz kendisine dünyaya rağbet göstermemek ve az konuşmak hasleti verilmiş bir kimse gördüğünüz zaman ona yaklaşınız (sözlerini dikkatle dinleyiniz). Çünkü o kimse hikmetli söz söyler.” (İbn-i Mâce: 4101)

“Tekmil azığınızı al.”

Ahirete taalluk eden bütün sermayeni topla, çünkü bir daha dönüşü olmayan bir yola çıkıyoruz.

Kiralık evlerde oturmakta olan kiracıların bir evden bir eve taşınırken bütün eşyasını beraberinde götürüp, sevdiği mallarından bir tek halı, bir tek havlu bile bırakmaya çağı herkesçe bilindiği halde; her şeye muhtaç olan kabir evine gidenlerin, sevdiği eşyalarından kısmen olsun beraberinde bir şey getirmemeleri gerçekten hayret verici bir durumdur.

Halbuki sen ebedî bir sefere çıkıyorsun, bir daha dönüş de yok. Ahiret için tarlanı dünyada ek ki, orada azığın hazır olsun. Yolcu olduğunu unutma. Çantan elinde bulunsun.

Bir oda altının var, ruhunu almaya geldiler, o anda o altının kırk para kadar değeri var mı? Kıymeti var mı? Şu halde kıymetli olana değer ver, değersiz değer verme.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif’lerinde buyururlar ki:

“Dünyada garip, yahut yolcu gibi ol, nefsin ehl-i kuburdan (kabirde imiş gibi) say!” (Tirmizi)

Bir insanda bu halin bulunması çok faydalıdır. Çünkü garip insan kötülük yapamaz. Yolcu ise eline çantasını almış yol almakla meşguldür. Sonra kabirde bulunanların hali ile hallenmemiz tavsiye ediliyor. Şimdiden kabre girmiş gibi. Çünkü ölüme mahkûmuz.

Nefis ölmeyi hiç istemez. Onu bu hususta terbiye etmek için birinci planda ölümü çok anmak ve çöl yolculuğuna çıkacak olan bir insanın bu tehlikeli yolculuktan başka bir şey düşünmediği gibi düşünmek lâzımdır.

Orada eyvah dememek için insan dünyaya niçin geldiğini, nereye gideceğini, niçin yaratıldığını ve ne yapmasının gerektiğini şimdiden düşünmeli, vukuu muhakkak olan ölüm için elde fırsat dilde ruhsat varken hep hazırlıklı bulunmaya çalışmalıdır. Kazanıldığı zaman, ebedi bir hayat kazanılmış olacak.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

“Ey iman edenler! Allah'tan korkun. Herkes yarına ne hazırladığına baksın. Allah'tan korkun, çünkü Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.” (Haşr: 18)

Çanta elinde hazır olsun. **“İrcîy!”** davetinin ne zaman geleceği belli değil, amma gelecek. Her nefes insanı kabre çekiyor, ömür tüketiyor. Ölüm ve kabir için hazırlıklı olan kimse, ölümden irkilmez. Davet geldiği zaman hemen göçer. O zaten teslim olmuştu, emir bekliyordu, emir de geldi.

Kalanla giden arasında bir gün fark var. İşte geldik işte gidiyoruz. Bugün üstteyiz yarın alttayız. Bugün yataktayız yarın topraktayız. Bu akşam burada, yarın akşam oradayız. Vaktimiz gelince hep gideceğiz de emir bekliyoruz.

Hayat yolculuktur, sen yolcusun. Yapabildiğini yap, bugünkü işini yarına bırakma.

Ebu Bekir -radiyallahu anh- Efendimiz; **“Her kim azıksız olarak kabre girse, gemisiz denize atlamış gibidir.”** buyurmuşlardır.

Ölüm için hazırlık yapan, azık toplamakla meşgul olur ki öldüğü zaman kabrini cennet bahçesinden bir bahçe olarak bulabilsin.

Hayat tatlı bir hayalattır; geldik gitmek için. Ahiret için attığımız bir adım bizim için kârdır. Ama dünya için ne kadar adım atarsan at gölgenin peşinden koşmaya benzer. Hiç gölge yakalanır mı?

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyururlar:

“Dünyaya muhabbet büyük günahların en büyüğüdür.” (Deylemî)

Neden? Seni dünya mı yarattı, dünya mı donattı, dünya mı seni besliyor? Allah-u Teâlâ yoktan var etti, nimetlere gark etti, merzuk etti, hayat verdi, sıhhat verdi. Şimdi bu yaratıcıyı bir insan unutup da değersiz şeye taparsa değersiz olur. Değer verirse değer bulur. Herkes kendisine bu aynada iyi baksın. Yapacağı işi ona göre yapsın.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir diğer Hadis-i şerif'lerinde ise şöyle buyuruyorlar:

“Kişinin malı da kendisi de Allah'a aittir.”

Şu halde O'na kavuşmak için O'na yönelmeli, O'na dönmeli, O'na ibadet etmeliyiz. Fakat gölgenin peşinden koşarsak kime kavuşacağız?

Dünyayı geniş tutan, ahiretini küçük tutar; ahiretini geniş tutan, dünyayı küçültür. Dünya bir kuyudur, ona düşenler mahşerde çıkacaklar.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde:

“Dünya ahiretin tarlasıdır.” buyururlar. (Münâvî)

Ekim lâzım. Bu ekimi Cenâb-ı Hakk Âyet-i kerime’sinde şöyle buyuruyor:

“Şüphesiz insan için kendi çalışmasından başkası yoktur.” (Necm: 39)

Bir diğçer Âyet-i kerime’sinde ise şöyle buyuruyor:

“O hanginizin daha güzel amel işleyeceğinizi imtihan etmek için ölümü ve hayatı yaratandır.” (Mülk: 2)

Onun için dünyada el kârda amma gönül hep yârda olacak. O’nunla olmak hayattır, O’nsuz olmak vefattır.

Şu halde dünyaya geldik, dünyada halkın beğendiği gibi iş yapacağız. Geceleri de Hakk’ın beğendiği gibi yapacağız. Yani geceleri mümkün olduğunca Hakk ile meşgul olacağız. Gündüzleri halkın işini görmek için halka hizmet vereceğiz.

Herkes uyurken biz kalkacağız. Rabb’imize ibadet edeceğiz. Sonra gözyaşı ile taatimize devam edeceğiz. Boynumuz bükük, karnımız aç olacak. Tokluk bizi her felâkete sevk ediyor, nefsi azdırıyor. Alışkanlık iradeyi emdiği için nefsin kötü alışkanlıklarına gem vuramıyoruz. O alışkanlığı hep yapmak isteriz, böylece kişi baka baka helâk olur.

Boynumuz bükük, karnımız aç olmakla, nefsimize tâd-ı hakikiden başka tat vermemekle, acimizi daha rahat anlayabiliriz. O zaman insan, mahviyete doğru daha güzel iniş yapabilir.

“Çünkü sefer uzaktır.”

Âlem-i berzaha gidiyorsun, yolculuk uzun olduğđ gibi dönüşü de yok. Çantayı sakın bırakma, bıraktığın anda davet gelebilir. Hazırlıklı bulun, vasiyetini yapmayı da unutma.

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Âyet-i kerime’sinde:

“Kendiniz için ileriye hazırlık yapın, önceden iyi ameller gönderin. Allah’tan korkun, O’na mutlaka kavuşacağınızı bilin.” buyuruyor. (Bakara: 223)

Bunlar hep âhiret yolculuğunun hazırlığı. Burada o hazırlık yapılmazsa orada nedamet çok olur. Çünkü dönüşü yoktur. Ya ebedî saadet, ya ebedî felâket.

Âyet-i kerime’de buyurulduğđ üzere:

“Rabb’im! Beni dünyaya geri döndür. Belki yapmadan bıraktığımı tamamlar ve sâlih amel işlerim.” (Müminun: 99-100)

Diyecek ama iş işten geçmiş olacak. Geriye dönüş ne mümkün.

Böyle demek orada hiç fayda vermeyecektir. Çünkü Âyet-i kerime'nin devamında şöyle buyurulmaktadır:

“Hayır! Bu söylediği sadece kendi lâfıdır. Tekrar diriltip kaldırılacakları güne kadar, önlerinde geriye dönmekten onları alıkoyan bir berzah vardır.” (Müminun: 100)

Yolumuz uzun, ömrümüz kısa ve ebedî kalacağımız bir yere gidiyoruz. Ebedî hayat için çok kazanç lâzım, çok sermaye lâzım. Çok sermaye elde etmek için, evvelâ ihlâsla çok ibadete ihtiyaç var.

Bir Âyet-i kerime'de de:

“O'na ibadet et ve bu ibadetinde sabırlı ol.” buyuruluyor. (Meryem: 65)

Cenâb-ı Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir peygamber olduğu halde mübarek ayakları şişinceye kadar geceleyin ibadet ederdi.

Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz:

“Yâ Resulellah! Geçmişte ve gelecekteki günahların mağfiret olduğu halde niçin böyle yapıyorsun?” diye sorduğunda:

“Allah'ıma şükreden bir kul olmayayım mı?” buyurdu. (Buhâri)

Bizim ise günahlarımız haddi aşmış.

Yunus Emre -kuddise sırruh- Hazretleri bunu ne güzel ifade ediyor:

“Nice yüz bin günah ettim,

Her biri bir dağa benzer.”

Bir zât da şöyle söylüyor:

“Durmadan artar, çoğa vardı adedi.”

Hakikaten Hazret-i Allah hep ihsandadır, biz ise hep isyandayız. O'nun sâlih kulları geceleri ibadet ederler, âdetâ düşünceye kadar, sabahleyin de ibadetlerine istiğfar ederler.

“Allah'ım sana lâyıık-ı veçhile ibadet edemedim, ibadetimin içindeki hata ve günahlarımı affet.” diye gözyaşı ile mağfiret dilerler.

Biz neredeyiz onlar nerede?

Bizim yaptıklarımız ile onların yaptığı arasındaki farkı bir düşünün. Tabii ki bu Hazret-i Allah'ın müyesser ettiği kul içindir, başkaları bunu yapamaz. Ancak elinden geldiği kadar yapar. Biz yol tarif ediyoruz, nasibi olan o yoldan gider.

“Yükünü hafiflet.”

Dünyadan sıyrılacaksınız. Sıyrılmak demek; muhabbeti kalbinden çıkaracaksınız. Kalbine muhabbetle zikrullahı yerleştireceksin, O'na yöneleceksin. İşte o zaman yükleri atmış olursun. Hani atan? Herkes yüküne sarılmış, rızâya sarılan nerede?

Dönüşü olmayan ahiret gününde hafif olmak, hiç şüphesiz ki bahtiyarlıkların en büyüğüdür.

İşte terakkiyat bunun için lâzım. Amma kim terakki eder? Hafif olan terakki eder, ağır olan terakki edemez. Demir uçmaz, amma tüy uçar. Kendini beğenende varlık olduğu için katiyyen terakki edemez.

Kıyamete Hafif Olarak Gelenler:

Kurtuluş yollarını çizmişiz. Nefs-i emmâre'den Levvâme'ye, Levvâme'den Mülhime'ye, Mülhime'den Mutmainne'ye geçti mi ilâhi bir lütuf. Yani kolay değil. Burada ihlâsla ibadet ve taatına devam ederse, Allah-u Teâlâ'nın bütün emirlerine boyun büktüğü zaman; Râziye'ye, Mardiyeye'ye çıktığı gibi, Nefs-i sâfiye'ye dahi çıkabilir ve fakat süzölmek kolay değil. İnsanlar bunun için kalıyor. O geçitten kimsenin haberi yok. Herkes kendi âleminde.

Hadis-i şerif'te şöyle buyruluyor:

“İnsanlar uykudadırlar, öldükten sonra uyanırlar.” (K. Hafâ)

Halk niçin uykuda? Çünkü Hakk'tan sapmış, nefsine tapmış, şeytanın peşinde koşup duruyor. Böylece Hakk'tan, hakikattan ayrılmış. Zenginler sarhoş, kadınlar çılgın, orta tabaka şaşkın demişizdir.

Ama ne şiddetli ayılma, ne şiddetli ayılma. O zaman ayıldı, perde de açıldı, her şeyi gördü amma iş işten geçti.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

“Siz cehennemi iğne deliği ucundan görseydiniz, başınızı secdeden kaldırmazdınız.” buyuruyor.

Meğer Allah-u Teâlâ'nın lütfu, ihsanı, ikramı kurtarırsa, O bize rahmet ederse, O bize merhamet ederse... Yoksa bunca isyanla, ihsan mümkün değil.

Bu dünya hayatı hayaldir, ne ki varsa seriü'z-zevaldir. Çabuk zeval olan şey hayalatın üzerine kurulu. Kim isterse onun olsun. Yaşayış ahirette lâzım. Hayat, gerçek hayat budur.

İnsan her şeyi düşündüğü zaman kabristanı düşünsün. Kabristandakiler yiyordu, içiyordu, geziyordu, zevk safa sürüyordu. *“Benim şuyum var, buyum var!”* diyordu, bir maske kaldı. Masken de çürüdü, bir resim kaldı. Resim de ne gösteriyor? Allah-u Teâlâ ona bu nimetleri vermişti, amma bak ne oldu? Dikkat edin, yol çok ince. Yükle adamı almıyorlar.

Hadis-i şerif’de şöyle buyuruluyor:

“Bu zikir onlardan yüklerini indirmiştir, kıyamete hafif olarak gelirler.” (Münâvî, Hâkim)

Yüklerinin hafifliğinin nereden olduğunu Resulullah Efendimiz işaret buyuruyor. Onlar dünyadan sıyrılmışlardır. Yönlerini rızâyâ dönmüşlerdir. Hazret-i Allah’ı zikrederler ve yüklerini atarlar. Yükleri attın, bitti.

İnsan, Allah-u Teâlâ’ya gönül vererek, O’na yönelerek, O’nun zikriyle meşgul olup müferridlerden olursa yükü hafif olur. Onlarda dünyanın ağırlığı, lezzeti, kokusu bulunmaz. Onlarda Allah-u Teâlâ’nın kokusu bulunur. O’nun emr-i mucibince hareket ettikçe sırtındaki yükleri gider. Bunun yanında insan gönlünü verip Hazret-i Allah’a ibadet ederse, bu sefer o ibadet, taati ile dışını yıkar. Bunlar hep hafifliğe giden şeylerdir.

Eğer Allah-u Teâlâ Peygamber Efendilerimiz’in mirasına da mirasçı yaparsa ona ibtilâ verir. Cenâb-ı Hakk ibadetle dış kısmını temizler, ibtilâ ile de gönlünü temizler. Yani Cenâb-ı Hakk onu temizlemeyi, hafifletmeyi murad etmişse O’na yönelmekle dışını, ibtilâ ve musibetlerle içini temizler, o zaman o hafif olur. Demek ki hafiflik terazide değilmiş; hafiflik gönüldeymiş, bedendeymiş, ruhtaymış.

İnsan evvelâ bütün bedenini yıkayacak, ruhunu yıkayacak, nefsinin pak edecek, kalbini de ibtilâ ile temizleyecek ki hafif olarak kalacak.

Kalp ibtilâ ile temizlenir, ibtilâ gözyaşına vesile olur, gözyaşı aktıkça gönlü yıkar. İhsân-ı ilâhiye ibtilâdan daha tesirlidir. Ama o ibtilâ sayesinde o ihsân-ı ilâhiye oluyor. İnsan ibtilâyâ sarılacak ki ihsân-ı ilâhiyeye nail olsun.

Dâvud Aleyhisselâm:

“Yâ Rabb’i! Emrettiğin şekilde, bedenimi oruç ve namazla temizledim; peki kalbimi ne ile temizleyeceğim?” diye sorduğunda Allah-u Teâlâ şöyle buyurmuştu:

“Gamlarla ve kederlerle, ey Dâvud!”

İçini temizleme nedir?

O anda Hakk'tan mı korkacak, halktan mı korkacak. Bir insan o anda Hakk'a dayanırsa O da onun içini temizlemeyi murat etmişse, tertemiz eder, berrak olarak bırakır, kirler dökülmüş olur.

Şu halde ibtilâ geldiği zaman şöyle diyecek:

Rabb'im sana şükürler olsun, benim içimi de temizlemeyi murat etmişsin, beni huzuruna aldın, ibadet ettiriyorsun, bu ibadeti bana şevkle yaptırman da senin ihsanıdır, huzura alman zaten en büyük ikramındır. Bir de içimi temizlemeyi murat etmişsin sana şükürler olsun.

Şimdi buna sevinmek mi lâzım, üzölmek mi lâzım. Demek ki kalbin yegâne yıkanma sebebi ibtilâ; ibtilâ gönöl silicisidir. İbtilânın en büyüğü peygamberlere verilmiş. İbtilâ onların sünneti ve mirasıdır.

“İnsanlar içinde en ziyade mihnet ve meşakkatle imtihan olunan Enbiyâ-i izam, ikinci derecede Evliyâ-i kiram ve üçüncü derecede onlara benzeyen kimselerdir.” (Tirmizî)

Nefse ağır gelen, ruha fayda verir. Lütfu koymuş, kahrı da koymuş seni deneyecek.

Hadis-i şerif'te:

“Mümin-i kâmil olan kimse Hakk katında bazı melâikeden efdâldir.” buyruluyor. (İbn-i Mâce)

Nefse galip gele gele, sıyrıla sıyrıla, temizlene temizlene meleklerin fevkinde oluyor.

İbtilâ nefsi tezkiye ediyor, ruhu talim ve terbiye ediyor, ruh kuvvet buluyor, Hakk'a yaklaşılmaya vesile oluyor.

Sonra acıyı tatlı yapan O'dur. Eğer O olmazsa sen o acıyı atamazsın. Acı sana galip gelir...

Yükünü Hafifleten Müferridler:

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

“– Müferridler yarışı kazandılar!”

“– Müferridler kimlerdir yâ Resulellah?”

“– Onlar o kimselerdir ki, Allah-u Teâlâ'nın zikrine bütün benlikleri ile dalmışlardır, başka şeylerle uğraşmazlar.

Bu zikir onlardan yüklerini indirmiştir, kıyamete hafif olarak gelirler.” (Münâvi, Hâkim)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bu Hadis-i şerif'lerinde tarif buyurduğu müferridler ahiret müferrididir.

Müferridler; Ahiret Müferridi, Dünya Müferridi Olmak Üzere İki Türüdür:

Bunların her ikisi de bir camidedirler; fakat biri Allah ehli, biri şeytan ehlidir.

Allah ehli olanlar ahiret müferridleridir ki onlar, bütün benlikleriyle âlemlerin Rabb'ine yönelmişler, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in nurlu yolu üzerindedirler. Dünya malının ağırlık olduğunu, hesaba mucip olduğunu bilirler. Dünyada iken yavaş yavaş dünya yüklerini sırtlarından attıkları için hesapları kolaylaşmıştır.

Onlar dünyadan sıyrılmışlardır. Dünya muhabbetini kalbinden çıkarıp atmışlardır. Kalplerinde muhabbetle Hazret-i Allah'ı zikrederler, Hazret-i Allah'a sığınmışlar, Hazret-i Allah'a yönelmişler, yönlerini rızâya dönmüşlerdir. Bunlar ahiret müferrididir, Hazret-i Allah'ı zikrederler ve yüklerini atarlar. Başka türlü geçidi bilmiyorum.

Bir Hadis-i kudsi'de şöyle buyuruluyor:

“Kulum beni zikrettiği zaman ben onunla beraberim.” (Buhâri)

Onlar, Allah-u Teâlâ'nın zikrine öylesine dalmışlardır ki, rikkatli bir kalp ile yalnız şunu isterler:

Allah'ım! Rızânı ve hoşnutluğunu diliyoruz. Bize o rikkatli kalbi ver ve o kalp ile yürüt.

Onlar, Allah-u Teâlâ'dan hiçbir şey istemezler. Onlarda başka bir arzu yoktur ve yaşamaz.

Hadis-i kudsi'de şöyle buyuruluyor:

“Her kim benim dilememden dolayı benim zikrimle meşgul olursa, benden isteyenlere verdiğim en üstün şeyi ona veririm.” (Tirmizî, Sevâbü'l-Kur'an, s. 25; Dârimî, Fedâilü'l-Kur'an, s. 6)

Allah-u Teâlâ murat ederse kulunu istediği gibi hallendirir, o halleri koyar ve o kul o hallerle hemhâl olur. Bu hale vasil olanlar çok az kişidir, adetâ tek kişi.

Ebu Ümâme -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuştur:

“Benim nazarımda insanların en çok imrenmeleri uygun olan kişi şu vasıfları taşıyan kimsedir:

(Yükü ve) hâli hafif, namazdan nasibi fazla, insanlar içinde gizli kalan (pek tanınmayan) ve (toplumda) kendisine değer verilmeyip iltifat edilmeyen mümindir.

Onun rızkı (zaruri ihtiyaçlarına) yetecek kadardı, o buna sabretti. Ölümü de çabuk oldu. Az miras bıraktı. Kendisi için ağlayan kadın da az oldu.” (İbn-i Mâce: 4117)

Şeytan ehli olanlar ise dünya müferrididir.

Onlar şeytanın izindedirler. Onlar birbirleriyle şöhret yarışına çıkmışlardır. Şöhret ise âfâttır.

“O günahkârları, Rabb’leri huzurunda başları öne eğilmiş olarak;

‘Ey Rabb’imiz! Gördük ve işittik. Bizi dünyaya geri gönder de sâlih bir amel işleyelim. Artık biz kesin olarak inandık!’ derken bir görsen!” (Secde: 12)

Onlar fâni olan dünyayı bâki olan ahirete tercih etmişlerdir.

Dünyanın şâsâsına, gelip geçici zevklerine öyle kapılmışlar ki, hiç ölmeyeceklerini zannediyorlar.

Dünyanın süsüne, lüksüne böbürlenirler, kibirlilik yaparlar ve bununla da iftihar ederler. Her biri nam peşinde gezerler, bunlar gururludurlar.

Allah-u Teâlâ kıyamet günü münâfıkların durumunun nasıl olacağını açıklayarak şöyle buyurdu:

“O gün ki, erkek münâfıklarla kadın münâfıklar, iman edenlere: ‘Bize bakınız, nurunuzdan alalım!’ diyeceklerdir.” (Hadid: 13)

Müminler nurlar içinde muradlarına ererken, münâfıklar karanlıklar içinde kalacaklardır.

“Onlara: ‘Dönün ardınıza da bir nur arayın!’ denilir.” (Hadid: 13)

Siz dünyada dönecliği sever, dinden dönmeye sebep arardınız. Şimdi dönebilerseniz dönün dünyayada bir nur arayın. Şimdi burada size bakacak yoktur.

Müminler onların hep iyiliklerini istedikleri halde, her vesile ile Hakk’a dâvet edip, dalâletten kurtarmak istedikleri halde; onlar müminlerin inançlarıyla, ibadetleriyle hep alay etmişler, eğlenceye almışlardı, şimdi ise alay etme sırası müminlere geldi.

“Nihayet onların arasına, içinde rahmet, dışında azap bulunan kapılı bir sur çekilir.” (Hadid: 13)

Kıyamet gününde müminlerle münâfıkların arasını ayırmak için bir sur konulur, müminler oraya varınca kapısından girerler, kapı kapanır ve münâfıklar surun arkasında karanlık ve azap içinde kalırlar.

“Münâfıklar müminlere: ‘Biz sizinle beraber değil miydik?’ diye seslenirler. Müminler de derler ki: ‘Evet amma, siz kendinizi aldattınız, bize pusu kurdunuz, şüpheye düştünüz, kuruntu sizi aldattı. O çok aldaticı (şeytan) sizi Allah hakkında bile aldattı. Nihayet Allah’ın emri gelip çattı.’” (Hadid: 14)

Bunlar hakikaten iman etmedikleri gibi, hiçbir zaman da müminlerle beraber olmadılar. Nurdan tiksindiler, zulmeti tercih ettiler, dalâlette kaldılar.

“Bugün artık sizden de inkâr edenlerden de fidye kabul edilmez.

Varacağınız yer ateştir. O sizin yardımcınızdır. O ne kötü bir dönüş yeridir.” (Hadid: 15)

Küfür ve nifakın cezası işte böyle müebbetir.

Diğer Âyet-i kerime’lerde şöyle buyuruluyor:

“Allah kime nur vermemişse, onun nuru yoktur.” (Nûr: 40)

“O gün bazı yüzler ağarır, bazı yüzler kararır. Yüzleri kararanlara: ‘İnanmanızdan sonra kâfir mi oldunuz? Öyle ise inkâr etmenizden dolayı tadın azabı!’ denilecektir.” (Âl-i imran: 106)

Hakk’ın Müferridi:

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh Hazretleri **“Hatm’ül-Evliyâ”** kitabının **“Hâtemü’l-evliyâ’nın velâyet reisliği, imamlığı ve peygamberliğe çok yakın olan makamı”** bölümünde **“Müferridler yarışı kazandılar!”** Hadis-i şerif’ini şöyle izâh ediyorlar:

“İşte onlar öyle kimselerdir ki, Ömer İbnü’l-Hattab -radiyallâhu anh-den nakille söylediğine göre; Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Azîz ve Celîl olan Rabb’inin, onların yine bu yönünü beyan ederek şöyle buyurduğunu söylemiştir:

“Her kim benim dilememden dolayı benim zikrimle meşgul olursa, benden isteyenlere verdiğim en üstün şeyi ona veririm.” (Tirmizî, *Sevâbü’l-Kur’an*, s. 25; *Dârimî, Fedâilü’l-Kur’an*, s. 6)

İşte O’nun dilemesinden dolayı O’nun zikriyle meşgul olduğu için, kendisine âit olan bu yer ve ilâhî nimetler ona verilir.

Şu halde onun meşguliyeti olan “O’nunla O’nu zikretme” nasıl gerçekleşir?” (“Hatmü’l-Evliyâ”, 8. Bölüm)

Dikkat ederseniz Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri; **“O’nun dilemesinden dolay”** buyuruyor. Çünkü Allah-u Teâlâ böyle murâd etmiş, bütün olanlar O’nun dilemesiyle husule gelmiştir. Bütün iş ve icraatları Allah’tan oluyor. Zira mahlûkun hiçbir hükmü yok. O çekecek, O oturtacak, kendisiyle hemhâl edecek.

Kendisini oraya çektiği için; nimetlerini, esrârını, hikmetini de ona ihsân eder. O yere kişinin çıkması mümkün değildir, hayâlinden bile geçemez. Kişi orayı zâten bilmez!

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri **“Nevâdirü’l-Usûl”** kitabı’nda da Allah-u Teâlâ’nın vahdâniyyet’inde ferdeleşen Hâtem-i velî’nin mânevî cihetini beyan ederken;

“Yürüyün! Müferridler yarışı kazandılar!”

Hadis-i şerif’ini bu hususta delil olarak göstermiş; **“Onlar o kimselerdir ki, Allah-u Teâlâ’nın zikrine bütün benlikleri ile dalmışlardır”** beyanını şöyle izah etmişlerdir:

“Bütün benliği ile dalan o kimsedir ki, aklını yitirip kontrolünü kaybeder. Konuşurken kendinden geçmiş gibi, konuşmasında ne dediğini bilmez. Vâhid’in vahdâniyyet’i hususunda, kalbi eşsiz ve benzersiz olup ‘Ferd’leşir. Celâl ve Cemâl’den O’nun vahdâniyyet’ine ulaşması mümkünleşir. Bir hudud ve güç yetirebileceği malûm şeylerle sana kâim kılınan aklın (o anki) durumu nedeniyle, Vech-i kerîm’in nuru onun aklının nurunu söndürünce; O’nun zikrinde sanki kendini kaybetmiş gibi, kontrolünü yitirmiş gibi olur. Akli söndüğü zaman, artık onun ameli de yok olur. İşte Allah-u Teâlâ’nın zikrine bütün benliğiyle dalan odur.” (“Nevâdirü’l-Usûl fî Ma’rifeti Ehâdisü’r-Resûl”, c. 1, s. 613-614. bas: Beyrut, 1988)

Arada hiçbir perde yok. Artık Hazret-i Allah ile onun arasında başka hiçbir şey yoktur. Burası çok gizli bir sırdır. Zerresi dahi kalmıyor. Yalnız O var. Orada Hazret-i Allah ile hemhâl oluyor. Ama kendi halinde değil, öyle murad etmiş.

Allah-u Teâlâ ile hallendiği zaman, O dilediğini ona bildirir. O’nun bildirdiğini kimse bilmez.

Şu Âyet-i kerime kapsamına girer:

“Onlar sıdk makamında, kuvvet ve kudret sahibi hükümdarın huzurundadırlar.” (Kamer: 55)

Yalnız bunlar girer padişahın huzuruna. O deryada yüzdürdükleri girer. Başkası katiyen giremez. Kendi deryasında yüzdürdüğünü kendisi yetiştirir. Kendisi için yarattığından kendisi yetiştiriyor.

Seyyid Abdülkâdir Geylânî -kuddise sırruh- Hazretleri **“Mektûbât-ı Geylânî”** adlı eserinin 5. Mektub’unda şöyle buyuruyorlar:

“Nerede olursanız olun, O sizinle beraberdir.” (Hadîd: 4)

Berberlik ha! Hakk’ın kulu ile beraberliği. O’nun kuvveti, kudreti karşısında, kulun ne kıymeti var ki... Hava boşluğunda bir zerre. Koca sahrada bir milcik. Bu kadar da olamaz. Belki de: ‘O halde, bu beraberlikte kulun değeri ne?’ diyeceksiniz. Amma sakın şaşmayın ve gerçek olduğunu bilin. Şayet bu sorunuza karşılık ağızdan bir ‘Hiç’ çıkarsa, doğruluğunu derhal kabul edin.

Kulun bir varlığı olacak ve bir şey yapmaya kalkacak ha! Hem de Hakk’ın kudreti karşısında. Hayır, hayır... Hepsi silinecek. Kulda varlık vehmi ölecek.

Hele:

“Allah ile birlikte başka bir ilâh edinmeyin.” (Zâriyât: 51)

Emrini duyan kul tümünden erir. Fenâya varır. Ve; vehmettiği varlığın zerresi bile kalmaz.

‘Bunu kim anlar ve kim bulur?’ diyebilirsiniz. Gerçekten bu söz çok önemli. Öyle ya, kim anlar, kim bulur?’ (5. Mektup)

Bu hâl karşısında mahlûk tamamen hiç olur, O kalır.

Bu noktayı şöyle arzedelim:

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime’sinde buyurur ki:

“Allah o Allah’tır ki, kendisinden başka hiçbir ilâh yoktur.” (Bakara: 255)

Âyet-i kerime’de geçen “**HÛ**” maskedir. Şu gördüğünüz bütün âlemler “**HÛ**”dan ibarettir. İnsan da böyledir, kâinat da böyledir. Her şey O’na perdedir.

“**Lâ**” dediğin zaman, o “**Lâ**”lar yok olduğu zaman, O’ndan başkası kalmaz.

“O Hayy ve Kayyûm’dur.” (Bakara: 255)

O var, yarattığı şeyler O’nunla kâimdir. O’nunla kâim olan zerreyi de attığın zaman O var.

Hazret;

“Kulda varlık vehmi ölecek.” buyuruyor.

Allah-u Teâlâ onu bizzat dilediği şekilde idare eder. Bir yaprak kadar hükmü yoktur. Denize düşen bir zerreyi, deniz istediği gibi sürüklediği gibi, o da ilâhî hükümler karşısında öyle çalkalanır.

“Varlığın zerresi bile kalmaz.”

Zerre dahi Hakk'a perdedir. Zerreyi de O yarattı. Yaratan'ı düşündüğü zaman, yaratılmış şey hükümsüz kalır.

Fakir bu hususta her zaman için şöyle der: *“Elhamdülillâh hükümsüz ve değersiz bir mahlûkum.”*

Hepsi bunun içinde. *“Hükümsüz”*, hiç hükmü yok. *“Değersiz”*, hiç değeri yok.

Hükümsüzün, değersizin lâfı bile olmaz. Çünkü yok oldu. Bir şey olacak ki, değeri olsun. Bir şey olmadığı için, hükmü de yok, değeri de yok.

Kelime-i Tevhid'de **“Lâ”** dediğimiz zaman, kâinatı bir bez gibi atıyoruz. Çünkü O'ndan başka hiçbir şey yok.

Allah-u Teâlâ tarafından ilim verilen yer işte burasıdır. İşin özü budur. Allah-u Teâlâ dilediği zaman dilediği şekilde tecellî eder. Mahlûkun hükmü yoktur, elbisedeki düğme gibidir.

Cenâb-ı Hakk sevdi de seçti, kendisine çekti, yüzüne yüzü ile tecellî etti, dilediğini lütfetti. O kadar.

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri

Hakk'ın Müferridini İfşa Ediyor:

Bin küsür sene önce yazdığı eserlerle, hususiyetle de bu hususta kaleme aldığı **“Hatmü'l-evliyâ”** isimli kitabıyla velilerin sonuncusu olan Hâtemü'l-evliyâ'nın zuhurunu ilk kez halka duyuran; bu ulu zâtın birçok vasıflarını beyan ederek beşeriyet âlemini nurlandıran Şeyh Ebu Abdullah Muhammed bin Ali el-Hakîm et-Tirmizî - kuddise sırruh- Hazretleri; Hâtemü'l-evliyâ olan zâtın mânevî yolculuğunu, bu yolculuğun ferdiyyet mertebesinde ne şekilde son bulduğunu ve bu makamda Allah-u Teâlâ'nın onu kendi denizinin içinde nasıl boğduğunu, **“Nevâdirü'l-Usûl”** isimli kitabında şöyle ifade etmiştir:

“Hakk 'Mülkü'l-A'lâ'nın, yani en ulu mülkün kapısında onun riyâzetini tamamlayınca, onun kalbinden perdeyi kaldırır; o artık O'nun yakınına kadar vâsıl olup, O'nu kendi huzurunda övmüş, O'nunla ilgisini kurmuş ve tâ ki (asıl) makâmına karşı itminânı çoğalınca, ona alışınca, O'nunla ilgili rahatlık ve korkusuzluklarını ve O'nun Cemâl'ine ve Celâl'ine nazardan kaynaklanan ürpertilerini yatıştırıp, en büyük Vesîle'ye ilerletinceye ve yakınlığını iyice arttıracaya kadar O'nunla rahatlamış olur.

Nihayet O, onu kendi vahdâniyyet'inin içinde boğar; o artık O'nunla ferdleşerek, O'nun bütün sıfatları ile meşgul olur.

O, O'nun emînidir, kulları arasındaki 'Bir'idir. O öyle bir kimsedir ki, onu yeryüzünde 'Ey Vâhidî!' diye nidâ eden doğru söylemiştir.

Onu Peygamber Aleyhisselâm işte şöyle beyan buyurmuştur:

'Yürüyün! Müferridler yarışı kazandılar!'

Dediler ki;

– Yâ Resulellah! Müferridler de kimdir?

Buyurdu ki:

'Onlar o kimselerdir ki, Allah-u Teâlâ'nın zikrine bütün benlikleriyle dalmışlardır. Bu zikir onlardan yüklerini indirmiştir, kıyamet günü hafif olarak gelirler.'" (Nevâdirü'l-Usûl fî Ma'rifeti Ehâdisü'r-Resûl, c. 1, s. 613. Beyrut, 1988)

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sirruh- Hazretleri'nin ifşaatını izâh edelim:

"O, onun kalbini kendi Vahdâniyyet'inin içinde boğar."

Allah-u Teâlâ onda öyle tecellî etmiş ki, O'nunla hemhâl olmuş. Başka bir arzusu yaşamaz.

"O artık O'nunla 'ferd'leşerek, O'nun bütün sıfatlarıyla meşgul olur."

Artık Allah-u Teâlâ ona dilediği şekilde tecellî eder, kendisini bildirir. Bunlar esrârın en sırlarıdır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Benim Allah ile öyle vaktim olur ki, oraya ne yakın bir melek sızabilir, ne nebi ne de resul sokulabilir." (K. Hafâ)

Bunlar esrâr odasının sırlarıdır.

"O, O'nun emînidir..."

O vazifeyi ona emanet etmiş, o da emanete riâyet edendir. Emanet olduğunu bilir, kendisine hiçbir şey mâletmez.

"Kulları arasındaki 'Bir'idir."

Öyle seçmiş, O seçmiş.

"O öyle bir kimsedir ki, onu yeryüzünde 'Ey vâhidî!' diye nidâ eden doğru söylemiştir." (Nevâdirü'l-Usûl, c. 1, s. 613)

Ona "Allahlık" diyen doğru söylemiştir.

“Ey Vâhidî!” Yani onu siz görürsünüz fakat o, o değil. O bir maskeden ibaret, içindekini görüyor.

O'nunla hallenmiş. Bunu Hazret-i Allah yapar, mahlûk hiçtir. Bazen kendimi çürümüş yaprak gibi görürüm, bazen bir ağaç parçası gibi görürüm. Bunu kendim görürüm. Ama üstümdeki varlık O'na ait, mahlûka ait hiçbir şey yok. **“El fakr-u fahri”** mahlûkun durumu budur.

“Allah'ın boyası ile boyanın! Allah'ın boyasından daha güzel boyası olan kimdir?” (Bakara: 138)

Mârifetullah ehli bu Âyet-i kerime'yi şöyle anlar:

Vücut elbisesini soyarsan, Allah-u Teâlâ'nın elbisesini giymiş olursun. Bu Âyet-i kerime'nin gerçek manası budur.

Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise sırruh- Hazretleri **“Ankâ-i Muğrib fî Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ”** adlı kitabında şöyle buyuruyor:

“Nitekim o Kudsî Zât'ın denizinin içinde boğulur ve kendi sıfatlarının elbiselerinden soyunur.” (“Ankâ-i Muğrib fî Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ”; sh. 15, Bas.: Mısır, 1954)

Bu ilâhi bir lütuftur. Öyle murad etmiş.

Allah-u Teâlâ dilerse zerre bırakmaz. O Kudsî Zât'ın denizinde boğulmuş, yok olmuştur. Ne varlık, ne kendi elbisesi hiçbir şey kalmamış, hiç olmuştur. Yalnız O var...

Yine Hakîm-i Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri **“Bâbu fî Beyânu'l-Müferridîn”** isimli risalesinde:

“İşte onlar, kalplerini kendi vahdâniyyet'inin içinde boğduğu ve kendilerini eşyâya karşı ferdleştirdiği ‘münferidler’ in arasındadır.” buyuruyor.

O ayırmış, O seçmiş, ona zarar verecek her şeyden onu korumuş. Miras da vermiş, o mirasla, o sermaye ile yürümüştü.

“O'nun, kalbini kendi mülküne, sevap ve ikâbının mülküne ve dünyasının mülküne göre kendisiyle meşgul ettirdiği bu kul, kalbi ‘Vahdâniyyet’ ve ‘İnfirâd Billâh’ mülkü'nde boğularak, O'nunla ferdleşmiştir. O'nunla birlikte nazar ederek bakar, O'nunla bakar, O'na bakar. Çünkü kendisine nazar ettiği eşyâ da O'nun varlığı ile birliktedir.” (Bâbu fî Beyânu'l-Müferridîn, Veliyyüddin, no.: 770. 188^b yaprağı)

“Hafîfü'l-Haz” Mümin:

Resulullah -sallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyuruyorlar:

“Kendilerine en çok gıpta edilen velilerim, benim katımda ‘Hafifü'l-haz’ olan, namazdan ve Rabb’ine güzel ibadetten pay sahibi ve insanlar içinde gizli bulunan mümindir. Onun arzusu ölüm olup, mirası ve ağlayanı az olur.” (Tirmizî, Kitâbu’z-Zühd; İbn-i Mâce, Kitâbu’z-Zühd)

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sirruh- Hazretleri **“Hafifü'l-haz bir mümin”** Hadis-i şerif'inin izâhını yapmışlar, Hâtem-i velî'nin vasıflarını haber vermişlerdir:

“Hepsi Enbiyâ Aleyhimüsselâm'dan olmalarına rağmen, kalpler ve dereceler hususunda peygamberler arasında bir farklılık vardır. Her biri velilerden oldukları halde, velilerin aralarında da böyle bir farklılık mevcuttur.

İşte bu kimsenin vasfı, Resulullah Aleyhisselâm'ın Allah-u Teâlâ'dan hikâye ettiği gibidir.

Şöyle buyurmuştur:

‘Velilerimden kendisine en çok gıpta edilen kişi, benim katımda derecesi ulu ve yüksek peygamberlerin derecelerinden bile daha yakın olan gizli bir kimse; Üveysü'l-Karnî'ye ve onun benzerlerine denk olan hafifü'l-haz bir mümindir.

İşte bu onun zâhirî sıfatıdır, bâtını ise târife sığmaz.’

Velilerden bir kimse, en yüksek dereceye sahip olur. Bu, Allah'ın kendi adına, veli olarak kullandığı bir kuldür. O Rabb'inin himâyesi içinde hareket eder; O'nunla konuşur, O'nunla bakar, O'nunla tutar, O'nunla anlar. O, yeryüzünde onun şöhretini yaymış; kendisini halkın imamı, velilerin bayrağının sâhibi, yer ehlinin emini, gök ehlinin nazar yeri, gönüllerin reyhânı, Allah'ın has'ı, O'nun nazargâhı ve kendi sırlarının kaynağı yapmıştır.

O yeryüzünde Allah'ın; halkı kendisiyle terbiye ettiği ilâhî bir kırbaçtır. Ölmüş olan kalpleri onun ru'yetiyle diriltir ve halkı (onunla) kendi yoluna çevirir. Hukûk-u ilâhî'sini onunla ayakta tutar. O hidâyet anahtarı, yeryüzünün nuru, velilerin defterinin emânetçisi ve onların rehberidir. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-in huzurunda Rabb'ini anmakla meşgul olur. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu yerde onunla iftihar eder, Allah da bu makamda onun ismini yüceltir. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bizzat onunla yetinip karar kılar.

Allah onun kalbini dünyaya kapılmaktan alıkoyar. Ona ‘Hikmetü'l-ulyâ'sını, yani ‘En yüce hikmet’ini bağışlar. Onu kendi Tevhîd'ine sevkedip yönelterek, nefsinin görmekten ve hevânın gölgesinden yolunu uzak eder. Velilerin defterini ona emânet eder, onların makamlarını kendisine tanıtır ve menzillerine muttali kılar.

O neciplerin seyyidi, hikmet sâhiplerinin sâlihi, mânevî tabiplerin imamıdır. Sözü kalpleri esir eder, görünümü nefislere şifâ verir, yönelmesi hevâ ve hevesleri yok eder, yakınlığı kötü huyları temizler. O bir çiçek misâli baharda açar, meyveleri

ise güzün toplanır. Kendisine sığınılan bir sığınaktır. Elde edilmek istenen şeylerin kaynağıdır. Hakk ile bâtilin arasını ayırır. O siddîk'tir, fâruk'tur, velî'dir, ârif'tir, muhaddes'tir.

O Allah'ın yeryüzündeki 'Tek'idir.' ("Nevâdirü'l-Usûl fî Ma'rifeti Ehâdisü'r-Resul" c. 1, s. 619-620)

Velilerin ifşa ettiği "**Hafifü'l-Haz**" demek; onun bir Allah'ı var, başka hiçbir şeyi yok, demektir. Allah'tan gayrisi yok onda, kimsesi yok, bir Allah'ı var, bir Resulullah'ı var.

"Eğer Hakk ile isen, yalnız da olsan, sen cemaatlesin. Nasıl bir cemaat? Bulunmayan bir cemaat. Çünkü sen Hakk ilesin, Hakk ehli ilesin. Yalnızsın amma, en büyük cemaatlesin. Hakk ile değilsen, en büyük cemaatle de olsan yalnızsın, yapayalnızsın."

Allah-u Teâlâ herkese âile vermiş, çoluk-çocuk vermiş. Fakire ne kadar büyük lütufta, ihsan ve ikramda bulunmuş ki bunlarla meşgul ettirmemiş, bulandırmamış, oyalamamış, bizi yalnız yaşıyor. Zât'ı ile meşguliyeti sevdirmiş. Hâlâ o sevgi duruyor.

Onun içindir ki: "*O'nunla olmak hayattır, O'nsuz hayat vefattır.*" sözü ile bu noktaya işaret etmiştik.

Yıllar önce bir defasında Hacc'dan dönüyorduk. Bolu Dağı'ndan iniyoruz, hava çok soğuk. O anda gönlüme bir gariplik çöktü. "*Şimdi herkes evine çoluk-çocuğunun yanına gidecek, sobası yanıyor, sıcak çorbası var. Bizim evde ne soba yanıyor, ne sıcak çorba var, ne de âile var.*" diye hafif bir garipseme durumu oldu.

O anda:

"Amma senin evinde Allah ve Resul'ü var." buyurdular.

Bunu o anda yanımızdaki kardeşlere söylemişiz, fakat söylediğimi hatırlamıyorum, bize daha sonraları bir kardeş hatırlattı. "*Böyle söylemiştiniz.*" dedi.

Rabb'ime sonsuz şükürler olsun ki bana o hayatı yaşıyor, hiçbir şeyle meşgul ettirmiyor. O'nunla olmak hepsinden güzel.

"O'nunla mülâkat mülâkatların en güzelidir. O'nunla nefes, nefeslerin en güzelidir." dememizdeki sır, O'nunla beraber yaşanan hayatın hâlâtıdır, gizli bir hâldir.

Bu zât-ı muhterem bu beyanları ile iç hâli belirtmiş oluyor. Özden bahsediyor, sözden değil.

İnsan zannediyor ki hayat çoluk-çocuğu ile yaşadığı hayattır. Hayır! Gerçek hayat budur. O hayat eğlencedir, hayat-ı hakiki budur. Çünkü onlar belki kabre kadar bile gelmezler.

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sirruh- Hazretleri yine bir ifşaatlarında kıyamete hafif olarak gelecek olan Hâtem-i velî'yi şöyle haber vermişlerdir:

“Dünyada iken O'nunla Üns'ten bol hisse alan her kişiyi, buradaki bir örtü kendi günahlarından perdeler. O'nun Allah-u Teâlâ ile ünsiyeti iyice artar. Kalbi O'nun katındaki Cemâl mülkünde bulununca, O'nun cemâlinden destek görmesinden ötürü Allah-u Teâlâ ile ünsiyet eder. Onda artık üns ağır basar ve yarın arzulandığı günde de onun Üns'ü ile karşılaşılır. Kalbi O'nun katındaki Celâl mülkünde bulunan kimseye gelince, onda ise Heybet gâlip gelir ve yarın da O'nun emniyeti ile karşılaşılır.

Kalbi O'nun katındaki, O'nun melikliğinin Mülk'ünde bulunan kimsenin ise, Cemâl ve Celâl mülkünü aşmış, O'nun vahdâniyyet'ine kadar ulaşması, O'nun ferdâniyyet'inin içinde O'nunla ferdleşmesi dahî mümkünleşir. İşte onlar o gün hafif olarak gelirler.

Onlar işte bu halvet sâyesinde, O'nun katındaki sıfatların ilmi bitip tükenerek, kalpleri Mülk'ün Melik'inde bulunan; kalplerindeki şey dünya gücü ile tarif edilemeyen, O'nun yeryüzündeki emînleridir. Onlar yarın da bir dâvetçi tarafından karşılaşılırlar.

İşte o, O'na kulluk hususunda Heybet sahibidir. Zira O ona kendi işlerinden olan her işte, büyük bir korku ve dehşetli bir tehlike üzerinde tutarak, âdetâ canını çıkartır gibi farklı bir şekilde muâmele eder. O, aynı zamanda O'na kulluk ve amel etme hususunda da Üns sahibidir. Ne var ki, onu kendisine atfetmeye meylettiği vakit, bunu kendisinden gizler. O'nu kendisine yükselterek kendisine muhabbet eder. O, O'nun emniyeti hakkında şaşkınlık sahibidir. O'nun ilâhî kabzasının içinde bulunduğu için, âdeta itminan bulmuş gibidir. O, O'nu kendi adına kullanır, kendi adına kullanmasıyla da ilâhî işler üzerinde şerefini arttırır.

O dünyada da bir delildir, ahirette de bir delildir.

O, O'nun genişletmesiyle geniş çıkan bir Emîn'dir. Aynı zamanda o Muhaddes'tir. O Heybet sahibi ve Üns sahibi olan ilk iki sınıftan çok daha ulu ve yücedir. Zira Üns sahibi Melik'le ünsiyet ederek geniş çıkar, bu ise bizzat Melik'le geniş çıkar. Melik'le geniş çıkanla, Melik'in Üns'ü ile geniş çıkan elbette ki birbirinden daha farklıdır.” (“Nevâdirü'l-Usûl fî Ma'rifeti Ehâdisü'r-Resûl”; c. 1, s. 656-657)

“Temizlenen Kurtulmuştur.” (A'lâ: 14)

Müminin içi, işi, dışı temiz olacak. İç temizliği, kalbi selim; iş temizliği, helâl lokma; dış temizliği, her şeyi mükemmel olmak, numune olmak demektir.

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Kelâm-ı kadim'inde;

“Temizlenen kurtulmuştur.” buyuruyor. (A'lâ: 14)

Temizlenen kurtuldu, nefsinin ayıbını örtenler kurtulmadı.

Temizlenmekten murat; ahlâk-ı zemimeden, kötü huy ve sıfatlardan temizlenmektir. Zâhiri temizlik gibi basit bir mana çıkarılmamalıdır.

Bu Âyet-i kerime çok derin manalara havidir. Temizlenenler kimdir?

Birincisi; **“Günahlarından tevbe edip temizlenenler.”**

Zira tevbe-i nasuh ile bir daha dönmemek üzere yapılan, pişmanlık ve nedametle samimi istiğfar ile yönelen kimsenin tevbesini Hazret-i Allah kabul eder.

İstiğfar, yapılan günahların Allah-u Teâlâ’dan af buyurulmasını niyaz eylemek, O’na sığınmak, acizliğini itiraf etmektir. Tevbe; gûnahtan dönmek, pişmanlık duymak, Mevlâ’ya yönelmektir. Bâtınî tevbe ise, kötü işler tamamıyla iyiliğe çevrilecek, iyi işlerde sabır ve sebat edilecek.

Zira;

“O öyle bir Allah’tır ki tevbeleri kabul eden, günahları bağışlayandır.” (Tevbe: 118)

Böylece insan günahlarından önce istiğfar ederek sonra da nasuh, samimi tevbe ile temizlenmiş olur.

“Rabb’inizden mağfiret dileyin, sonra O’na tevbe edin ki üzerinize gökten bol bol yağmur indirsın, kuvvetinize kuvvet katsın. Günahkâr olarak yüz çevirmeyin.” (Hûd: 52)

“Kim temizlenirse, o ancak kendi menfaati için temizlenmiş olur. Dönüş Allah’adır.” (Fâtır: 18)

İkincisi; **“Kalplerini zikrullah ile temizleyenler.”**

Zikrullah ile gönül; mâsivâdan, her türlü pisliklerden temizlenir. Zikrullahla kalbi mâmur olanın işi ve ahlâkı güzel olur. Zikrullah velâyet alâmetidir.

Zikri Allah olanın fikri de Allah olur. Zikrullahı devam etmek Allah dostlarının âdetidir, Allah-u Teâlâ’nın bir nimetidir. Hakk’ı zikredeni Hakk da zikreder, Hakk ile ünsiyet kurar, kurbiyet peyda eder, af ve mağfiret kapılarının en büyüğü o sayede açılır.

Hadis-i şerif’te:

“Zikrullah kalplerin şifâsıdır.” buyuruluyor. (Münâvî)

Zikir nurdur, zikrullahla meşgul olanın içi nurlanır. İç nurlanınca hikmet husule gelir.

Kurtuluşun en güzel çaresi Allah-u Teâlâ ve Resul’ünü kalbe almak, zikrullah ile meşgul olmak, içteki düşmanları atmak ve muhabbet-i ilâhiye nâil olmaktır.

Nefsini günahlardan arındırıp takvâ ile terbiye eden, tekâmül ettirerek feyizlendiren kimseler ebedî saadet ve selâmete namzet bulunmuştur.

Zikrullah ile ruhlar dirilir. Zikrullah muhabbetullahı vesiledir.

Müferridler Hadis-i şerif'inin bir noktasında, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyuruyorlar:

“Bu zikir onlardan yüklerini indirmiştir, kıyamete hafif olarak gelirler.” (Münâvi, Hâkim)

Yani, Hazret-i Allah'ı zikredenler ve yüklerini atanlar, dünya ve muhabbetinden sıyrılmış, kalplerine muhabbetle zikrullahı yerleştirmiş, böylece temizlenmişlerdir.

“Onlar o kimselerdir ki iman etmişlerdir ve kalpleri zikrullahla mutmain olmuş, sükûn bulmuştur.” (Ra'd: 28)

Üçüncüsü; **“Kul haklarından temizlenenler.”**

İnsanlara ait hakka kul hakkı denir. Kul hakkı, hak sahibinin râzı olması dışında düşmez. Tevbe ile düşmez. Kul hakkıyla, emanetle, borçla, haksızlık yaparak, hıyanet ederek, cennete girilmez. Ta ki kul hakları ödeninceye kadar. Bu yüzden tekâmüliyet de engeldir. Kul hakkıyla Hacc olmaz, ibadet olmaz. Emanet, kul hakkıdır. Beşerî münasebetlerde emanet olan her şey kul hakkına girer. Ana-baba, karı-koca, evlât birbirlerine emanettir. Kardeş, komşu, arkadaşlık emanettir. Mal-mülk, para, söz, iffet, namus, şeref birer emanettir. Kul hakkıdır. Cennetin kapısından kul hakkı ile gelenler almazlar. O yüzden kul hakkından korkun! Ona göre yaşayın. Borçlu olmayın, borçlu ölmeyin! Kul hakkından temizlenmeden gitmeyin.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in bu konudaki hassasiyetine bakın!

Hastalığının ikinci günüydü. Bir tarafında Fazl bin Abbas -radiyallahu anh-, diğer tarafta Hazret-i Ali -radiyallahu anh- oldukları halde Resulullah Aleyhisselâm mescide çıktı. Minbere oturup hamd ve senâdan sonra sözüne şöyle başladı:

“Ey insanlar! Her kimin arkasına bir kamçı vurmuş isem, işte arkam, gelsin vursun! Her kimin bende alacağı varsa, işte malım, gelsin alsın! Burada mahçup olmak, ahirette mahçup olmaktan daha hayırlıdır. Benim yanımda en sevimliniz bende olan hakkını isteyen veya helâl edenlerdir. Benden hak alınmalı ki, ben de Rabb'ime temiz bir ruhla kavuşabileyim.” buyurdu.

Hutbesini bitirdikten sonra öğle namazı kılındı. Yine minbere çıkıp aynı sözünü tekrarlardı. O zaman bir müslüman çıkıp **“Üç dirhem alacağı olduğunu”** söyleyince borç hemen ödendi.

Hadis-i şerif'te şöyle buyuruluyor:

“Üzerinde kul hakkı olan, ölmeden önce ödeyip helâlleşsin. O gün altının, malın değeri olmaz. O gün hak ödeninceye kadar kendi sevaplarından alınır, sevapları olmazsa hak sahibinin günahları ona yüklenir.” (Buhârî)

Dördüncüsü; **“Nefsinin, hevâ ve hevesinin verdiği isyan, şirk, küfür, karanlığından kurtulup temizlenenler.”**

Bir insan ibadet eder, Hazret-i Allah'ı çok zikreder, fakat ahkâm mucibince hareket etmez. O zaman gayr-i ihtiyarî fâsık durumuna düşer. Düşüren ne? Hazret-i Allah'ın emrine nefsimizin karşı gelmesi. Görünüşte hiçbir şey yok. Herkes bizi gayet iyi müslüman olarak görür. Lâkin nefsimiz, Hazret-i Allah'ın emirlerine karşı geldiği için; ibadet var, zikir var, fikir var ama isyanı Hakk biliyor. Halk ibadet ve taati görüyor, Hakk ise isyanımızı görüyor.

Kötülüklerden ve günahlardan uzaklaşan bir kalp saâdete erip felâh bulduğu, Allah katında makbul olduğu gibi; mâsiyetlere daldığı zaman, şehvet ve lezzetlere dalıp hayvanî sıfatlarla örtüldüğü zaman, o nispette Allah'tan uzaklaşır.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

“O gün ki, ne mal fayda verir ne de oğullar... Meğer ki Allah'a tamamen salim ve temiz bir kalp ile gelenler ola.” (Şuara: 88-89)

Hazret-i Allah'a yönelik olan bir kalp, temizlenen bir kalp, O'nun hükmüne yürüyen bir kalp kurtarıcıdır. Ahlâk-ı zemimededen, şirkten, şüpheden, nifaktan her şeyden temizlenmiş olan kalp fayda verecek.

“Onların kalplerinde hastalık vardır.” (Bakara: 10)

Âyet-i kerime'si ile işaret buyurulan bu korkunç hastalıklar, eğer tedavi edilmezse ebedî hayatı öldürdüğü için çok tehlikelidir. Kin, kibir, ucb, şehvet, gadap, hased, riyâ, tamah, hırs, yalan gibi kötü sıfatlar kalp hastalıklarıdır. Kâmil bir mümin olabilmek için kalpten bu sıfatları bir bir izâle etmek gerekiyor.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde:

“Nefsini tertemiz yapıp arındıran felâh bulmuş, kurtulmuştur. Onu örten kişi ise elbette ziyana uğramıştır.” buyuruyor. (Şems: 9-10)

Nefsi; ahlâk-ı zemime adı verilen şehvet, gadap, kin, kibir, riyâ, haset, yalan gibi kötü huylardan temizlemek lâzımdır.

O yüzden gayret ve çabamız, nefsin tezkiyesi, ruhun tâlim ve terbiyesi olmalıdır. İnsan ancak mutmainneye geçince insan olur. Çok çalışmak lâzım.

Beşincisi ise; **“Hazret-i Allah'ın lütfu ile sevip çektiği, temizlediği, mutahhar kıldıkları...”**

İşte Allah-u Teâlâ, bu sevgili kullarını bu lütfu mazhar etmiştir.

Onlar dünyada saf ve tertemizdirler, güzeldirler. Temizlikleri de, güzellikleri de Hazret-i Allah'ın onlara lütfu, ihsanı ve ikramıdır.

“Biz, rahmetimizi kime dilersek ona isabet ettiririz.” (Yusuf: 56)

Allah-u Teâlâ bu kulları kendisi için seçmiştir. Allah-u Teâlâ'ya yaklaşan bu kullar sevgi ile yaklaşmışlardır.

Allah-u Teâlâ bunlara âşık olmuş; onları sevdiği gibi, bu kullar da Allah-u Teâlâ'ya âşıktır. Allah'tan başka hiçbir arzuları yaşamaz.

“Allah kimi dilerse onu rahmetiyle mümtaz kılar.” (Bakara: 105)

Gerçekten bu sevgili kullarını daire-i saadetine almış, merkez-i selâmetine çıkarmış, huzuruna kadar çekmiş ve en büyük saâdetine erdirmişdir.

“Onlar, sıdk makamında kuvvet ve kudret sahibi hükümdarın huzurundadırlar.” (Kamer: 55)

Bir düşünün! Allah-u Teâlâ onları huzuruna aldı. O kehribarın tozu olduğu için sıddikiyet makamına kadar çıkardı. İşte bahsettiğimiz bunlardır, temizdir, tertemizdir. Onlar nurdur, nûrun alâ nûr olmuşlardır.

Gerçekten bunlar Allah-u Teâlâ'nın kullarıdır. Bunlar Allah-u Teâlâ'ya teslim olmuşlar, iradelerini Hakk'ın iradesine bırakmışlardır. Onlarda arzu yaşamaz. Onlar için mühim olan “Hük-ü ilâhî”dir. Çıkacak hük-ü ilâhiye bakarlar. Onlar, Hakk'ın kudret elindedir. Nereye koyarsa orada bulunurlar. Onlar için hayat-vefat değişmez. Dünyada olmakla kabirde olmak arasında hiç fark yoktur. Gerçek kahraman işte onlardır, burası “Kulluk makamı”dır.

Bu iltifat-ı ilâhiye mazhar olanlar bunlardır.

“Altlarından ırmaklar akan Adn cennetleri, orada ebedi olarak kalırlar.

İşte tertemiz arınanların mükâfatı budur.” (Tâhâ: 76)

Muhyiddîn-i Arâbi -kuddise sırruh- Hazretleri bu hususta Kur'an-ı kerim'de geçen Âyet-i kerime'lerde Hâtem-i veli'den bahsedildiğini haber vermektedir:

“Nisâ'da; onun kendi zâtında Nur'a ve temizliğe sahip olduğu... Enbiyâ'da tezkiye edilip, temizlendiği; nurunun kirletilemeyeceği müjdelanmaktadır.”

Abdülkâdir Geylânî -kuddise sırruh- Hazretleri ise; **“Bu saf ve temiz kul, Allah tarafından seçilmiş, sevilmiş, Hakk'a cezbedilmiştir. Kıyamet günü şefaattir, dünyada temizdir.”** buyuruyor. (Fütûhü'l-Gayb, 33. Makâle)

Hakîm-i Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri de şöyle haber veriyorlar:

“Ona peygamberlerin seçkinlik ve temizliği verilir, ilâhi nur ona işte bu güçle verilir.” (Kitâbu İlmü'l-Evliyâ)

Hep O'nun, hep O'ndan, mahlûkun hükmü yok.

“Yükünü hafiflet, çünkü dağlar arasındaki yol sarp ve meşakkatlidir.”

Gerçekten Allah-u Teâlâ insanları inceden inceye suale tâbi tutacak ve zerreden hesaba çekecek.

Zilzâl Sûre-i şerif'inde şöyle buyurmaktadır:

“Yer müthiş bir sarsıntı ile sarsıldığı zaman!

Yer bütün ağırlığını dışarıya çıkardığı zaman. İnsanın: ‘Buna ne oluyor?’ dediği zaman!

İşte o gün yer, üzerinde herkesin ne iş yaptığını haber verir.

Çünkü Rabb'in ona konuşmasını emretmiştir.

O gün insanlar, yaptıklarının kendilerine gösterilmesi için gruplar halinde (ilâhî divana) çıkarlar.

Kim zerre kadar iyilik yapmışsa onun mükâfatını görür.

Kim de zerre kadar kötülük yapmışsa onun cezasını görür.” (Zilzâl: 1-8)

Zelzeleler kıyametin açık bir delilidir, bize büyük kıyameti haber vermektedir. İnsanlar bir gün ansızın böyle tasavvurların üstünde korkunç bir âfete uğrayacaklardır.

“Yer müthiş bir sarsıntı ile sarsıldığı zaman!” (Zilzal: 1)

Âyet-i kerime'si ile haber verildiği üzere, yer korkunç gürültülerle ardarda ve devamlı bir şekilde sallanır. Bir kısmı değil, yeryüzü bütün olarak sallanacaktır.

Her şeyi şiddetle sarsıp titreten ilk üfürme karşısında herkes fevkalâde bir korku içinde kalır.

Böyle canlı bir hadiseye o gün için yaşamakta olan insanlar, birkaç saniye de olsa şâhit olacaklar. Kalpleri yerinden oynayacak, akılları başlarından gidecek, emzikli her dişi varlık dehşet ve korku içerisinde emzirdiği yavrusunu unutacak, memesini yavrusunun ağzından çekip çıkaracak.

Allah-u Teâlâ onun gerçekleşmesini murad ettiğinde, önleyecek hiçbir engel olmadığı gibi; onun meydana gelişini yalanlayan, bugünkü yalancılar gibi bir tek yalancı bulunmaz. Azabı açık açık görecekleri için inanırlar.

“Yer bütün ağırlıklarını dışarıya çıkardığı zaman.” (Zilzâl: 2)

Uzun süredir bağrında taşıdığı cesetleri, hazineleri, defineleri ve madenleri açığa çıkarır, tamamen boşalır, hiçbir şey gizli kalmaz.

Bu Âyet-i kerime okunuyor ama okunup geçiliyor, o kadar! Yer emre tabi. **“İçindekini dışarıya at.”** denilecek. Atacak.

“İnsanın: ‘Buna ne oluyor?’ dediği zaman.” (Zilzâl: 3)

Kıyameti, ahireti inkâr eden insan; imkânsız zannettiği hadiseyi görüverince hayretler içinde kalır. O gün akıl erdiremediği, hesaba katmadığı o korkunç durum karşısında geçirdiği şaşkınlıktan dolayı böyle söylemek zorunda kalır. Bilmiyor ki kıyamet kopmuştur.

“İşte o gün yer, üzerinde herkesin ne iş yaptığını haber verir.” (Zilzâl: 4)

O topraktan seni yaratıyor, yiyeceğini çıkarıyor ve seni tekrar toprağa yutturuyor. Seni toprakta yürütüyordu, yediriyordu, toprak bu sefer de seni yiyor, eritiyor.

“Çünkü Rabb’in ona konuşmasını emretmiştir.” (Zilzâl: 5)

Allah-u Teâlâ’nın bunu ona emretmesi, onun da üzerinde meydana gelen bütün hadiseleri anlatması, izin verilmesi sebebiyledir.

“Herkesin yaptığını haber ver.” denilecek, haber verecek.

Sen onu yer görüyordun, ama o da senin gibi cisimdi. Allah-u Teâlâ insanı konuşturduğu gibi zamanı gelecek ağzını mühürleyecek, elleri ayakları konuşacak. Her şeye Kadir-i mutlak olan Hazret-i Allah yeri de konuşturur, göğü de konuşturur, arşı da konuşturur. Her şey O’nun hükmü altında.

Âyet-i kerime’lerde şöyle buyruluyor:

“O gün kendi dilleri, elleri ve ayakları yapmış oldukları şeylere şahitlik edeceklerdir.” (Nûr: 24)

“O gün ağızlarının üstüne mühür basarız. Bizimle elleri konuşur, ayakları da yaptıklarına şahitlik eder.” (Yasin: 65)

Onlar o müthiş azap merkezlerini görünce titreyecekler, o şaşkınlık içinde dünyada yapmış oldukları çirkin işleri inkâr etmek isteyecekler. Heyhat ki buna imkân olmayacak. Diller bağlanmış eller konuşuyor, neler yaptığını haber veriyor, ayaklar şahitlik ediyor. Bu sahne gerçekten de çok korkunçtur. Hiç görmedikleri beklemedikleri

ve alışık olmadıkları bir durumdur. Tasavvur etmek bile kalpleri yerinden oynatır. Böylece bizzat kendi organları kendilerini rezil eder.

Yapılan bir işi doğrudan doğruya el yapar. Ayak ise o işin yapıldığı yerde ve esnada hazır bulunur. Hazır bulunmanın gördüğü şeyi anlatmasına şahitlik denir. O işi yapanın o işi yaptığına dair konuşması ise kendi aleyhinde beyanda bulunmasıdır.

Demek ki yaratıklar yaratıktan ibarettir. Hepsine bir irade vermiştir. O kadar güzel yaratmıştır, o kadar büyük bir irade vermiştir ki, insan *“Benim!”* diyor, kendinin zann ediyor. *“Benim!”* ama senin ruhunu çektiği zaman oluyorsun bir çer çöp. Hani sendin?

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Ashâb'ına: **“Yeryüzünün haberlerinin ne olduğunu bilir misiniz?”** diye sordu. *“Allah ve Resulü daha iyi bilir.”* dediler.

Bunun üzerine buyurdu ki:

“Yeryüzünün haber vermesi, her erkek ve kadının neler işlediğini haber verip şahitlik etmesidir. ‘Şu şu günlerde şunu şunu işlediniz!’ demesidir.” (Tirmizî. Kıyâmet, 7)

Hani sen onu toprak olarak görüyordun, ölü zannediyordun? Sen kendin ölü olduğun için öyle zannediyordun. Demek ki yer, yer değilmiş, nur imiş. Amma onu öyle göstermiş. Sen ölüsün ki yer olarak görüyorsun. Ruhü ölenler zaten bilmez, ruhu tekâmül edemeyenler zaten görmez.

Onun aslı nurdu, her şeyden haberdar olduğu gibi, sana o gün bütün yaptığın işleri bir bir haber verecek.

Toprağın her işi emirle yaptığını ancak diri olanlar görürler.

Kıyamet koştuktan sonra insanlar mahşerde toplanırlar ve amel defterlerinde belirtilen sevap ve günahları ölçtürmek için mizana gelirler. Mizan; amellerin tartılması, iyilerin kötülerinin belirlenmesi için Allah-u Teâlâ'nın mahşer meydanında ortaya koyacağı terazidir. Orada her şeyin kıymeti, her işin değeri, her sevabın ağırlığı ve her günahın derecesi ölçülür. Her şahıs kendi sevap ve günahının miktarına, mahiyetine vâkıf olur.

“O gün insanlar, yaptıklarının kendilerine gösterilmesi için gruplar halinde (ilâhi divana) çıkarlar.” (Zilzâl: 6)

Herkes ameline göre bölük bölük olur. İman ehli ayrı gruplar, küfür ehli ayrı gruplar hâlinde sevk edilirler, muhasebeye tabi tutulurlar.

Kimisi yüz aklıyla kimisi yüz karasıyla, kimisi binitli, kimisi yaya, kimisi sevinç, kimisi korku ve dehşet içinde, kimisi mesud, kimisi bedbaht...

Mizan gözle görülen iki gözlü bir terazi olup, bir zerre ile ağır basacak kadar hassastır. Sevapların konacağı sağ kefe pırl pırl ve nurludur. Günahların konacağı sol kefe karanlıktır.

Müminin terazi kefesinde öncelikle imanının ağırlığı olacak, bunun yanı sıra sâlih ameller de ağırlık yapacaktır. Kâfirlerin hiçbir iyiliği kötülük kefesini kaldırmayacaktır. Çünkü küfür, kötülük kefesini ağır bastırarak kadar büyük bir kötülüktür.

Allah-u Teâlâ'nın adaleti tecellî edecek, ihsan ve ikram ettiği nimetlerin hesabını zerrisine varıncaya kadar soracak, herkes bu ilâhî adaletin icabı olarak ya mükâfat veya mücâzat görecektir.

“Kim zerre kadar iyilik yapmışsa onun mükâfatını görür.” (Zilzâl: 7)

Orada herkes yaptığı büyük ve küçük her türlü iyiliğin karşılığını kat kat görecektir.

Zerre kadar bile olsa gerek her küçük iyiliğin, gerekse her küçük kötülüğün bir ağırlığı ve değeri vardır. Onun içindir ki insan küçük büyük demeyip hiçbir iyiliği terketmemeli, küçük ve büyük her kötülükten şiddetle kaçınmalıdır.

“Kim de zerre kadar kötülük yapmışsa onun cezasını görür.” (Zilzâl: 8)

Yaptığı zerre kadar bir şeyden bile soracak. Kişi inkâra kalktığı anda ise ağzına mühür vuracak, bütün organları yaptığına bir bir şahitlik edecekler. Aynı zamanda Kirâmen kâtibin melekleri ağızdan çıkan her sözü, işlenen iyi ve kötü her ameli yazıyorlar, her yapılanın fotoğrafı çekiliyor. Bu yazılan defterler canlı kanlı çıkarak konuşacaklar, kıyamet gününde sahiplerine teslim edilecekler.

Bir mümin bir iyilik yapmışsa onun mükâfatını görecektir. Kötülük yapmışsa ondan da haberdar edilecektir. İyilikleri kötülüklerinden çok ise ilâhî bir lütuf olarak o kötülükleri affa uğrayabilir veya onun cezâsını dünyada iken görmüş bulunur.

Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh- bir defasında Resulullah Aleyhisselâm'la yemek yiyorlardı. O esnâda bu Âyet-i kerime nâzil oldu. Yemekten hemen el çekti ve: **“Yâ Resulallah! Ben, benden sâdir olan zerre kadar kötülüğün de karşılığını görecek miyim?”** diye sordu. Resulullah Aleyhisselâm şöyle buyurdu:

“Ey Ebu Bekir! Dünyada hoşunuza gitmeyen hadiselerle karşı karşıya geliyorsunuz. Onlar senden sâdir olan küçük kötülüklere cezâdır. Sizin zerre kadar iyiliğiniz ahirete saklanır.” (Taberânî)

Bir kâfir ise iyilik yaparsa, o iyiliği iman dahilinde olmadığı için Allah katında makbul değildir, ona ahirette hiçbir mükâfat verilmeyecektir. Kendisini hiçbir zaman azaptan kurtaramaz. O iyiliğin mükâfatını dünyada görmüş olur. Kâfir olduğu halde ahirete giden her kişi ebedî olarak cehennem azabına uğrayıp duracaktır.

Allah-u Teâlâ'nın her şeyi bildiğini, her şeyi gördüğünü, O'nunla olduğunu, O'nunla kâim olduğunu, O'nunla var olduğunu, O'nun her şeyden haberdar olduğunu o zaman herkes anlayacak ve fakat o zamanki anlayış hiçbir fayda vermeyecek.

Sarp Geçit:

İnsanoğlu başıboş bırakıldığını zanneder. Halbuki iş onun sandığı ve düşündüğü gibi değildir. Kıyamet gününde ona soracak ve yaptıklarının cezasını görecektir.

Malını nereden kazandığının nereye harcadığının sorulmayacağını sanır.

Haram helâl demez, gayr-i meşru yollardan kazanç sağlar. Zulmeder, azgınlık eder, haksız yere onun bunun malını gasbeder. Hayır ve infaka dâvet edildiğinde, o zamana kadar verdiklerinin yeterli olduğunu iddiâ eder.

Her ne kadar malından infak etmiş bulunsa bile, görsünler ve işitsinler diye infak etmiştir. Bu harcamayı hayırlı bir iş için değil, sadece gösteriş için yapmıştır. Bir de şu var ki israf ettiği mal ile kibirlenir durur.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyruluyor:

“Biz ona iki göz vermedik mi?

Bir dil ve iki dudak vermedik mi?

Biz ona (doğru ve eğri olmak üzere) iki de yol göstermedik mi?” (Beled: 8-10)

Ki bu nimetleri tefekkür ederek hidayet yoluna girsin, sapıklık yoluna girmekten sakınsın. Hakk ile bâtılı, iman ile küfrü, doğru ile eğriyi, hayır ile şerri, güzel ile çirkini ayırsın ve hakikate yönelsin.

Allah-u Teâlâ indirdiği kitaplar ve gönderdiği peygamberler vasıtası ile hayır ve şer, iyilik ve kötülük yollarını göstermiş, kullarına da iyi ve kötüyü ayırdedecek kabiliyetler vermiştir.

Hidayet Allah-u Teâlâ'nın, kendi zâtını bilmek için lütuf ve keremi ile kullarında halkettiği muvaffakiyettir. Hidayetin zıddı dalâlettir. Dalâlet, doğru yoldan sapmaktır. Hidayetin neticesi iman, dalâletin neticesi imansızlıktır.

Hidayeti de dalâleti de ancak Allah-u Teâlâ yaratır. Bir insanda dalâlet yaratması, o insanın kendi arzusu ile sapıklık yolunu seçmiş olmasındandır. Yoksa kul iradesini dalâlete yöneltmedikçe, Allah-u Teâlâ onu zorla sapıklığa düşürmez. Çünkü insanda hidayet ve iman fitrîdir, yaratılışında vardır. Dalâlet ve küfür insanın cüz'î iradesini kötüye kullanmasından dolayı sonradan ârız olmuştur.

Nitekim bir Âyet-i kerime'de de şöyle buyruluyor:

“Biz ona hidayet yolunu gösterdik. İster şükredici olsun, isterse nankör olsun.” (İnsan: 3)

O ise, kendisine gösterilen hidayet yoluna giremedi. Allah-u Teâlâ'nın peygamberler göndererek, kitaplar indirerek açıklayıp tanıttığı nurlu yolu takip edemedi.

“Fakat o, sarp geçidi geçmeye katlanamadı.” (Beled: 11)

Zorluklara göğüs germek istemedi, nefsinin arzularını tercih etti, kendisini iyilik yollarına ulaştıracak sebepleri araştırmadı.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

“Sarp geçidin ne olduğunu bilir misin?” buyurmaktadır. (Beled: 12)

Allah-u Teâlâ bu sarp geçidin ne olduğunu sormakla engelin büyüklüğünü ve aşmanın güçlüğüne beyan buyurmuş oluyor.

“Köle azad etmektir.

Veya (kıtlık gibi) açlık duyulan bir günde yemek yedirmektir.

Hısım sayılan bir yetime.

Yahut da yere serilmiş (bitkin, kimsesiz) bir yoksula.” (Beled: 13-16)

İnsanla cennete varan yol üzerinde bulunan bu sarp geçit, ancak Allah-u Teâlâ'nın bahşedeceği imanla aşılabılır. Kullarına karşıengin merhamet sahibi olan Allah-u Teâlâ bu geçidi katetme yolunu da göstermiş oluyor.

Kişinin bu sarp geçidi geçmesi, yokuşu aşması için Allah yolunda cömertlik yapması, bu uğurda gayret sarfetmesi; köle azad etmesi, önce akrabasından başlamak üzere kıtlık zamanlarında yetimleri doyurması veya hiçbir azık bulamayan düşkün kimselere ihsanda bulunması gerekmektedir.

Allah-u Teâlâ daha sonra bu sarp geçidi aşmada imanın en büyük âmil olduğunu, müminlerin birbirlerine Allah yolundaki zahmet ve güçlüklerle tahammül etmeleri için sabrı tavsiye etmelerini, mahlûkata merhamet hususunda birbirlerine tavsiyede bulunmalarını beyan buyuruyor:

“Sonra iman edenlerden olmak; birbirlerine sabrı tavsiye edenlerden, merhametlilerden olmayı tavsiye edenlerden olmaktır.” (Beled: 17)

Sabır mücadele ile nefsin arzu ve lezzetlerine muhalefet etmek, Hakk'ın arzu ve isteklerini yapmakta azim ve sebat göstermek, ibtilâlar karşısında kurtuluşu Allah-u Teâlâ'dan beklemek demektir.

İslâm ahlâkının şâhikalarından birisi de sabırdır. Kur'an-ı kerim'de takriben yetmiş yerde sabırdan bahsedilmiş, sabırla süslenenler meth-ü senâ edilmiştir. Allah-u Teâlâ kendisine ümit ve samimiyetle yönelen, arz-ı hâl eden kullarını sever ve merhamet eder, onlara yardım ederek derecelerini yükseltir. Ücret ve mükâfat alan herkesin mükâfatı sınırlı olacağı halde, sabredenlerin ecri sınırsız ve hesapsız olur. İmanın aslı

sabırdır. İmandan sonra takip edilecek yolun başı sabırdır, iman yolunun başlangıcından itibaren sabır imtihanı başlar. Ahlâkın da, ilmin de, amelin de başı sabırdır. Nefis terbiyesinin en mühim bir merhalesidir, insanın saâdet sırrıdır. İmtihan sabırla verilir, ibtilâlar sabır sayesinde küçülür. Sabır bütün hayırların başı ve anahtarıdır, cennet hazinelerinden bir hazinedir. Mümin sabrı nispetinde derece alır ve terakki eder. Rızâ makamına sabırla kavuşulur, kalp de sâfileşir.

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Asır sûre-i şerif'inde buyuruyor ki:

“Asra yemin olsun ki, insan gerçekten hüsrân içindedir. Ancak iman edip amel-i sâlih işleyenler, birbirlerine Hakk'ı tavsiye edenler ve birbirlerine sabrı tavsiye edenler müstesnâdır.” (Asır: 1-3)

Burada görülüyor ki bütün insanlar hüsrân içindedirler, ancak iman edenler kurtuluyor. İnsan iman edip amel etmezse, o iman onu kurtaramıyor.

Kişi iman etmekle beraber, amel-i sâlih işlerse, Hakk'ı bilir Hakk'ı tavsiye ederse, Hakk'ta sabreder ve sabrı tavsiye ederse hüsrândan kurtulmuş oluyor.

Buradaki sabır, kötülüklerden içtinab etmek ve ettirmektir.

Bu Asır Sûre-i şerif'inde öyle incelikler var ki, Allah-u Teâlâ lütfetmeyip hiçbir Âyet-i kerime indirmeseydi, nizam-ı ilâhî için bu sûre-i şerif kâfi gelirdi.

Buna rağmen yine herkes tehlikededir. Çünkü Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

“İnsanlar helâk olmuşlardır, ancak âlimler müstesna. Âlimler de helâk olmuşlardır, amel edenler müstesna. Amel edenler de helâk olmuşlardır, ihlâs sahipleri müstesna. İhlâs sahipleri de büyük tehlike üzerindedir.” (K. Hafâ)

Bu Hadis-i şerif'e bakılırsa durum cidden çok korkunçtur.

Sabır bu derece önemli olduğu gibi, mümin kardeşlerine sabrı ve merhameti tavsiye etmek de o kadar önemlidir.

Nitekim bir Âyet-i kerime'de müminlere duâlarında şöyle söylemeleri beyan buyurulmaktadır:

“De ki: Ey Rabb'im! Bağışla, merhamet et, sen merhamet edenlerin en hayırlısısın.” (Müminûn: 118)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in müslümanlar arasında en çok yerleştirmeye çalıştığı ve üzerinde durduğu yüksek ahlâkî meziyet, hiç şüphesiz ki merhamettir.

Bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

“İnsanlara merhamet etmeyenlere Allah merhamet buyurmaz.” (Buhârî)

Merhamet, acıyıp esirgemek demektir. Büyüklere hürmet, küçüklere şefkat ve merhamet göstermek, emsallere karşı da müsamahalı davranmak dinimizin üzerinde durduğu ahlâki faziletlerdendir.

Bu Âyet-i kerime'lerde yapılan iyiliklerin, amel ve ibadetlerin ancak imanla birlikte yapıldığı takdirde menfaat vereceği belirtilmektedir.

“İşte bunlar, sağ tarafta yerlerini alan sağın adamlarıdır.” (Beled: 18)

Kitapları sağ tarafından verilecek olan Ashâb-ı yemin, amel-i sâlih işlemekte en ileri giden, hem kendilerine hem de başkalarına huzur ve menfaat veren uğurlu kimselerdir.

“Amelini halis kıl”

Amel ve ibadetlerde ihlâs üzere bulunmak, her işte yalnız Allah rızâsını gözetmek, O'nun rızâsından başka şeyleri karıştırmamak şarttır.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

“Ve yalnız Rabb'ine rağbet et!” (İnşirah: 8)

O'nun dışındaki sebep veya gayelerde duraklayıp kalma, başka maksada bağlanma, bütün niyet ve çalışmalarında ancak O'na yönel. Allah için çalışana Allah yeter.

Allah-u Teâlâ diğer Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurmaktadır:

“O gün ki ne mallar fayda verir, ne de oğullar. Meğer ki Allah'a tamamen salim ve temiz bir kalp ile gelenler ola.” (Şuarâ: 88-89)

Ahirette geçer para kalb-i selimdir.

Diğer bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruyor:

“Dini Allah'a has kılarak ihlâs ile kulluk et. Dikkat edin, halis din Allah'ındır.” (Zümer: 2-3)

Allah-u Teâlâ kendi rızâsına mahsus olandan başkasını kabul etmez.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz **“Sizden hiç kimse amel ve ibadeti ile kurtulamaz.”** buyurdular. Ashâb-ı kiram -radiyallahu anhüm- Efendilerimiz **“Sen de mi yâ Resulellah?”** diye sordukları zaman **“Evet”** buyurdular, **“Meğer Allah-u Teâlâ rahmeti ve fazlı ile beni koruya.”** (Müslim)

Demek ki bir insanın kendisine dayanması, kendisine güvenmesi, ibadetlerini ileri sürmesi en büyük cehalettir. Bu güvenenlerin hepsi, nefis putuna dayanmaktan ileri gelir.

“Amelini halis kıl. Çünkü Allah basirdir, her şeyi her yapılanı görür.”

İmam-ı Şârani -kuddise sırruh- Hazretleri buyururlar ki:

“Ben Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimizin kırkbin Hadis-i şerifini ezberledim. Sonra onların içinden kırkını seçtim. O kırklar içinden dördünü, dördünün içinden de birini seçtim. Eğer bununla amel edersem kurtulacağıma kanaat getirdim.

Buyururlar ki:

“Dünyada kalacağın kadar dünya için çalış. Ahirette kalacağın kadar ahiret için çalış. Allah’a muhtaç olduğun kadar Allah için amel işle. Cehennem azabına tahammülün nispetinde de orası için çalış.”

Dünya hayaldir, ne ki varsa serî üz-zevaldir. Ahiret de ebedîdir. Şu halde ebedi hayatının sermayesi için çalış.

Nitekim Allah-u Teâla Âyet-i kerime’sinde şöyle buyuruyor:

“Kendinize azık edinin. Şüphesiz ki azığın en hayırlısı takvâdır.” (Bakara: 197)

Allah-u Teâlâ dünya hayatında yolculuk için kullarına azık edinmelerini emredince, ahiret için de azık edinmelerinin yolunu göstermektedir.

Âyet-i kerime’den anlaşıldığına göre; insan için iki yolculuk kararlaştırılmıştır. Birisi dünyada yolculuk, birisi de dünyadan yolculuktur. Dünyada yolculuk için yiyecek, içecek, binecek ve gerektiğinde harcayacak azık lâzım olduğu gibi, dünyadan yolculuk için de azık lâzımdır. Bu da mârifetullah ve muhabbetullahla, O’nun hıfz-u himayesi altına girmekle olur. Bu takvâ azığı diğerinden daha hayırlıdır.

“Ey akıl sahipleri! Benden korkun!” (Bakara: 197)

Benim emirlerime aykırı davranmaktan sakının.

Dünyada Ulvi Hayat:

Allah-u Teâlâ dünya nimetlerini, dostları olan müminlere has kılmıştır. İnanmayanlar her ne kadar ortak olsalar da, bu nimetler dünya hayatında Allah’a inanan ve ibadet

edenler için yaratılmıştır. Kıyamet günü ise sadece onlara tahsis edilecek, inanmayanlardan hiç kimse bu nimetlere eremeyeceklerdir. Zira cennet kâfirlere haram kılınmıştır.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

“Resul'üm! De ki: Allah'ın, kulları için yarattığı süsü ziyneti ve temiz rızıkları kim haram kılmış?

De ki: Bunlar dünya hayatında inananlarındır, kıyamet gününde ise yalnız inananlara tahsis edilmiştir.

İşte biz bilen kimseler için âyetlerimizi böyle açıklıyoruz.” (Â'raf: 32)

O ziynetlerin o temiz yiyeceklerin başlıcası, müminlerin istifadesi için yaratılmıştır. Mümin olmayanların bunlardan bu dünyada istifade etmeleri ise geçici bir zamandır. Ahirette bu nimetlere iştirak edemeyecekleri gibi, birçok cezalara ve azaplara maruz kalacaklardır.

Âyet-i kerime'den anlaşılıyor ki dünyadan el etek çekmek esas değildir. Müslümanların meşru surette dünyadan faydalanması gerekir.

Allah-u Teâlâ'nın rahmet hazinelerinin sonu yoktur. O'nun dünyevî ve uhrevî bütün nimetleri birer saâdet vesilesidir.

Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

“Sizin yanınızda olanlar tükenir, Allah katında olanlar ise bâkidir, tükenmez.

Sabredenlerin karşılığını, yaptıklarının en güzeli ile vereceğiz.” (Nahl: 96)

Onlar, yaptıkları hayırlı amellerin karşılığını âhirette almak için sabırla beklerler, sonsuz olanı geçici olana tercih ederler. Bunun içindir ki haram yollarla elde edebilecekleri her türlü kazancı reddederler.

Bu gibi kimseler bol bir rızka nail olurlarsa şükrederler, âhret mükâfatlarına namzet olurlar. Dar bir rızıkla rızıklanırlarsa kanaat ederler, kısmetlerine râzı olurlar, bunun için de âhret mükâfatlarına namzet olurlar.

Mümin olarak amel-i sâlih işleyen herkesi, hoş ve güzel bir hayat ile yaşatacağına dair Allah-u Teâlâ Kur'an-ı kerim'inde buyurur ki:

“Kadın olsun erkek olsun, her kim mümin olarak salih amel işlerse, biz onu (dünyada) mutlaka çok güzel bir hayat ile yaşatırız. (Âhirette ise) mükâfatlarını yaptıklarının en güzeli ile ödeyeceğiz.” (Nahl: 97)

Allah-u Teâlâ sadece ahirette değil, dünyada da huzurlu bir hayat bahşeder. Bu, iman edip salih ameller işleyenlere bir vaad-i Sübhânîdir.

Mümin, insanın rızkının Allah-u Teâlâ'nın takdiri ve tedbiriyle olduğunu bildiği için, ilâhi taksime râzî olur, rızkı ne kadar az da olsa kalbi rahat eder. Kâfirin ise kanaati olmadığından, rızkı ne kadar çok ve zengin de olsa kalp darlığından kurtulamaz.

Diğer bir Âyet-i kerime'de şöyle buyruluyor:

“İman edip amel-i sâlih işleyenlerin kötülüklerini elbette örteriz ve onlara yaptıklarının daha güzeli ile karşılık veririz.” (Ankebut: 7)

O, Allah-u Teâlâ'ya en güzel bir şekilde ihlâsla yöneldiği için, Allah-u Teâlâ da onu dünyada en güzel bir şekilde yaşatır. Her şeyden önce ona huzur verir, ona her şeyin en güzelini ihsan ve ikram eder. O, Allah-u Teâlâ'yı seçmiş. Allah-u Teâlâ da onu dünyada seçmiş, dünyasını cennete çevirmiş, her şeyi ile beşeriyete numune kılmış.

Bir Âyet-i kerime'sinde:

“Salihlerin işini O görür.” buyurmaktadır. (A'raf: 197)

Binaenaleyh onlar hem dünyada gönül cennetindedirler, ahirette ise zâhiri cennetin içindedirler. Bu zâhiri cennet de oraya buradan intikal ediyor.

Bu husus çok mühimdir.

Kişi dünyada kiminle ise, ahirette de onunladır. Sevenler orada beraber olacaktır. Yaşayan bunun için yaşasın, ötesi hep boş. Fakat insan bu boşluğu ölünce anlayacak. Gerçekten de ötesi boşmuş, amma iş işten geçti.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

“O günde ki bütün gizli sırlar meydana çıkar.” (Tânk: 9)

İşte o gün gözleri tam açılır.

Bu beyanlardaki gayemiz; kişi kendisini aynada görsün ve gideceği yeri de şimdiden bilsin.

Nitekim Resulullah -salallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde:

“Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz, nasıl ölürseniz öyle haşrolunursunuz.” buyurmuşlardır.

O kişi bu hayatı tercih etmişti, bu hayatın neticesi de budur.

Ahirette de Ulvi Hayat:

Müminlere ahirette amellerine göre nur verilecek, yüzleri de gece karanlığındaki ayın parlaklığı gibi parlayacaktır.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde itaatkâr müminlerden ve nurlarından haber vererek şöyle buyurmuştur:

“O günde erkek müminlerle kadın müminleri önlerinden ve sağlarından nurlarını koşarken görürsün.” (Hadid: 12)

Onlara şöyle denilir:

“Müjde! Bugün altlarından ırmaklar akan ve içinde ebediyen kalacağınız cennetler sizindir.” (Hadid: 12)

“İşte büyük kurtuluş budur!” (Hadid: 12)

Cennete girmekten daha büyük kurtuluş olabilir mi?

İşte geldik işte gidiyoruz. Bu nur dünyada kazanılır, dünyadan ahirete intikal eder.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

“Allah bir kimsenin kalbini müslümanlık için açarsa, o Rabb'inden verilen bir nur üzerindedir.” (Zümer: 22)

Dünyada iken küfür ve diğer günahlardan nefsinin sakındıran muttaki kullar cennette bağlar ve bahçeler içinde, akan pınarların kenarlarında refah ve saâdet içinde yaşarlar.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

“Muttakiler Rabb'lerinin kendilerine verdiği alarak cennetlerde ve pınar başlarında bulunurlar.

Çünkü onlar bundan önce dünyada güzel davranırlardı.” (Zâriyat: 15-16)

Bu pınarlar o bahçelerde gezilebilecek yerlerin sonuna kadar akar. Orada hiç kimse susuzluk görmez ve hiç susamaz. İçmek isteyen zevk için içer. Bu pınarların akışını seyretmek bile insana ayrı bir huzur verir.

Diğer Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

“Orada birbirlerinden kadeh alıp verirler. Amma onu içenler ne boş bir söz söylerler, ne de günaha girerler.” (Tur: 23)

Kendilerine içilecek şeylerin en vasıflısı, en güzeli takdim ediliyor. Sunulacak kadehler de suyun vasfı ile vasıflanmıştır. Bitip tükenmelerinden ve boşalmalarından yana endişeleri olmayacak şekilde, akıp duran ırmaklar şaraplarla doludur.

“O içkide ne sersemletme vardır, ne de onunla sarhoş olurlar.” (Saffât: 47)

Tadı gibi rengi de güzeldir. Çok nefis ve lezzetlidir. Baş ağrısı yapmaz, şuurunu zedelemeyebilir, akli gidermez. Tatlı bir rahatlık ve uzun süre neşe verir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde "**Ebrar**" adı verilen müminlere bahşedilecek ikram ve ihsanları arz ederken şöyle buyurmaktadır:

"Kendilerine ağzı kapalı, mühürlü, saf bir içki içirilir. Sonunda misk kokusu bırakır." (Mutaffifin: 25-26)

Onun içine hiçbir şey karışmamıştır, tortusu yoktur. Allah-u Teâlâ onlara o içkiyi öyle güzelleştirmiştir ki, sonunda misk gibi olur. Mühürlü olması, içecek olanların şerefini artırmak içindir. Bu mühürleri ancak kendileri açabileceklerdir. Bu ise ona ihtimam gösterildiğini belirtir.

Çünkü onlar dünyada iken Allah-u Teâlâ'yı tercih ettiler, yalnız O'na ihtimam gösterdiler. Allah-u Teâlâ da bunu bildiği için bu ikramı yalnız onlara yapıyor.

Böyle pek nefis bir nimete nail olanlara elbette imrenmek gerekir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

"Yarışanlar bunun için yarışsınlar, imrenenler buna imrensinler." (Mutaffifin: 26)

Asıl imrenmenin dünyada iken olması gerekir. Onun Hazret-i Allah'a ve Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem-ine bağlılığına imren ki, bu lütuf ve ihsana nail ve mazhar olasın.

Âyet-i kerime'de geçen saf içkinin bir vasfı da:

"Onun karışımı tesnimdendir." (Mutaffifin: 27)

"Tesnim"; cennet içkilerinin en güzeli, en üstünü ve en değerlisidir. Cennetin gayet yüksek yerlerinden geldiği için Tesnim denilmiştir.

"Ebrar" olanlara o saf içkiden içirileceği zaman içine Tesnim'den de bir miktar karıştırılır. Katık olarak verilir. Bu da onlar için büyük bir lütuftur.

Tesnim'i katıksız olarak içmek Allah-u Teâlâ'ya yaklaştırılmış olan **"Mukarreb"**lere mahsustur.

Cennet şaraplarının en güzeli ve değerlisi olan Tesnim'den **"Mukarreb"**ler saf olarak aynen içerler.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Bu öyle bir pınardır ki, ondan sadece Allah'a yakın olan Mukarrebler içer." (Mutaffifin: 28)

Çünkü onlar dünyada iken saftı, temizdi ve güzeldi. Çünkü onlar güzel ile idiler, kalplerinde yalnız O'nun muhabbetini yaşatırlardı.

“Biz sadece Allah’a rağbet edip gönül bağlayanlardanız.” diyenler onlardır. (Tevbe: 59)

“Rabb’lerine gönülden boyun eğenler.” de onlardır. (Hud: 23)

Bunlar Allah-u Teâlâ'nın has kullarıdır. İhlâsı kalbine döktüğü kullarıdır.

Bir Hadis-i kudsi'de buyurur ki:

“İhlâs sırlarımdan bir sırdır. Onu kullarımdan sevdiğlerimin kalbine koyarım. Melek yazmak için, şeytan da ifsad etmek için ona muttali olamaz.”

İşte o sır sebebi ile bu esrâra vâkıf olurlar. Onların mertebesine artık hiçbir kimsenin çıkması mümkün değildir.

Dünyada iken Allah-u Teâlâ'yı tercih edip, yalnız O'na rağbet edip, O'nunla beraber olmak istedikleri gibi; Allah-u Teâlâ da şimdi onları tercih etmiş, onlarla beraber olmak istiyor.

Bu mânevi kurbiyete mazhar olmayanlar o pek güzide pınarın suyundan içmek şerefine nail olamazlar.

Çünkü o dünyada iken başka yerlerden lezzet alıyordu. Bunlar ise yalnız Hazret-i Allah'tan lezzet alanlardır.

Tesnim adı verilen bu pınar Mutaffifin sûre-i şerif'inin 25. Âyet-i kerime'sinde geçen **“Ağzı mühürlü saf içki”**den daha üstün ve daha güzeldir.

Onlar nasıl ki has olarak Allah-u Teâlâ'ya ve Resulullah Aleyhisselâm'a yönelmişlerse, Allah-u Teâlâ en hasını da onlara bahşeder. Bu onlara bir ikram-ı ilâhîdir.

“Siz saf ve temiz bir kalp ile beni seçmiştiniz, ben de en saf ve en temizini size ikram ediyorum.”

Diğer bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

“Rabb’leri onlara tertemiz bir içki içirir.” (İnsan: 21)

Bu doğrudan doğruya âlemlerin Rabb'i tarafından içirilen, hiçbir katkı katılmamış, mutlak bir şekilde saf, tertemiz bir içkidir. Bu, Cemâlullah'a kavuşma neşesidir.

Ve onlara şöyle denir:

“Bu sizin için bir mükâfattır, çalışmalarınız mükâfata lâyık görülmüştür.” (İnsan: 22)

Çalışanlar Allah-u Teâlâ'nın verdiği sermaye ile çalışırlar, eğer O sermaye koymazsa sen çalışamazsın. Çalışırsın, fakat nefsinle çalışırsın.

Allah-u Teâlâ senin kalbine sermayesini ihsan ederse, O'nun lütuf sermayesi ile O'nunla alış-veriş yapabilirsin, ibadet-taat yapabilirsin.

Bütün iyilikler Allah-u Teâlâ'dan gelir, O'ndan gelmeyince bu da bulunmaz.

Allah-u Teâlâ onlara o lütfu ihsan buyurmuş, o lütuf ile O'nunla alış-veriş yapıyor. En güzel alış-verişi de onlar yapıyor. Onda para kimsede bulunmaz.

Mukarrebler Huzur-u İlâhî'de bütün mertebelerin ilerisinde bulunan öncülerdir.

“Hayır yarışlarında tâ öne geçip kazananlar. İşte onlar (Allah'a en çok) yaklaştırılmış olanlardır, Naim cennetindedirler.” (Vâkıa: 10-11-12)

Çünkü dünyada da Hazret-i Allah ile, orada da Hazret-i Allah ile.

Tesnim onların şarabıdır. Onlar Tesnim ile kanar, onunla lezzet alırlar.

Tesnim cennet pınarlarının en üstünü olduğu gibi, mukarrebun da cennetliklerin en üstünüdür.

Ruhani cennette Tesnim, mârifetullah ve O'nun Cemâl-i bâkemâl'ine nazar lezzetidir. Mukarrebun Tesnim'den başkasını içmezler, yani ancak Allah-u Teâlâ ile meşgul olurlar.

Dünyada Süflî Hayat Sürenler:

Allah-u Teâlâ, ahirete müteveccih olmayan dünya hayatının nefreti mucip âkıbetini beyan etmek üzere Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurur:

“Allah'ın gökten bir su indirip, onu yerdeki kaynaklara yerleştiren, sonra onunla türlü türlü renklerde ekinler yetiştiren olduğunu görmez misin?

Sonra onlar kurur da sapsarı olduklarını görürsün. Sonra da onu kuru bir çöpe çevirir.

Şüphesiz ki bunlarda aklı selim sahipleri için bir öğüt vardır.” (Zümer: 21)

Allah-u Teâlâ bu ve buna benzer Âyet-i kerime'lerde gökyüzünden indirmiş olduğu suyu, bu su ile bitirmiş olduğu ekinlerin ve meyvelerin, daha sonra çer-çöp haline gelişini dünya hayatına misal olarak vermektedir.

İşte fâni dünya budur. Günleri mahduttur ve muvakkattır. Servet ve sâ mânâ ise emânettir. Kendisine gönül bağlayanlar için aldatıcı bir metadan başka bir şey değildir.

Ömrü ne kadar uzun olursa olsun, insan öyle bir zamana ulaşır ki; rüzgârın saman çöpünü savurup, yerinde hiçbir şey kalmadığı gibi, ölüm gelir, ahirete alıp götürür.

“Sanki orada hiç yaşamamışlardı.” (Hud: 95)

Süflî hayat sona erer; nedamet çok, dönüşü hiç yok.

Dünyada ne kadar büyük menfaatlar ve lezzetler elde edilirse edilsin, hepsi de sınırlı ve geçicidir.

Dünya hayatı dünya gözüyle ölçüldüğünde çok büyük bir şeymiş gibi görünür. Ahiret terazisine konulduğunda ise, ne kadar değersiz ve önemsiz olduğu apaçık meydana çıkar.

Bu dünya hayatı, çocukların oyun oynayarak kendilerini yordukları gibi insanların kendilerini yordukları bir oyuna benzemektedir. Ömrü n akşamı olunca, çocukların oyunlarını bırakıp evlerine döndükleri gibi, her şey yüzüstü bırakılıp âhiret âlemine göç edilmekte, elde edilen her şey başkalarına bırakılmaktadır.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif’lerinde buyururlar ki:

“Dünya malını ehline terk ediniz. Zira ondan kifayet fevkinde (ihtiyacından fazlasını) **alan kimse, şuursuzca kendini helâk etmiş olur.”** (Câmiu’s-Sağîr)

Bu dünya hayatı, zaman öldürmekten başka bir işe yaramayan eğlence gibidir.

Bu dünya hayatı, *“Ben filânın oğluyum!.. Ben şundan üstünüm!..”* gibi bir böbürlenme ve kibirlenmedir.

Dünya, insanı ahireti için çalışmaktan alıkoyuyorsa, bir aldanma sebebi olur. Ahireti kazanmak için sermaye oluyorsa, kazanma sebebi olur. Daha doğrusu cennete girmeye vesile olursa övülmüş bir yer, cehenneme girmeye vesile olursa yerilmiş bir yerdir.

Bir Hadis-i şerif’te şöyle buyuruluyor:

“Haberiniz olsun ki dünya melundur, içindekiler de melundur. Ancak Allah-u Teâlâ’yı zikretmek ve O’nun rızâsına uygun şeylerle, bilen ve öğreten müstesnâdır.” (Tirmizî)

Diğer insanlar da ekim yapıyor amma, onlar dünyanın melun kısmına dalmışlar, hayatlarını hiçe müncer etmişler.

Dünya vasıta, ahiret gaye hayattır. Dünyanın cazip güzelliklerinin, gelip geçici tat ve lezzetlerinin insanı Allah yolundan alıkoymaması ve gaye hayat olan ahireti unutturmaması gerekir.

Çoğu zaman yüz seneyi bile geçmeyen dünya hayatı ile sonsuzluğu tasavvur olunamayan ahiret hayatı mukayese edilirse, ehemmiyet derecesi kendiliğinden ortaya çıkar.

Allah-u Teâlâ Kur'an-ı kerim'inde dünya hayatının gelip-geçici olduğunu, ahiret hayatının ise ebedi olduğunu haber vermiş, müminleri dünya hayatına bağlanarak ebedî hayatlarını mahvetmekten sakındırmıştır:

“Size verilen herhangi bir şey, dünya hayatının kısa süreli bir geçimidir.

Allah'ın yanında bulunanlar ise, daha hayırlı ve daha devamlıdır.

Bu mükâfat iman edenler ve Rabb'lerine tevekkül edip güvenenler içindir.” (Şûrâ: 36)

Bu mükâfatı hak edenler Allah-u Teâlâ'nın koyduğu hudutlar içinde ömürlerini sürdürürler, her vesile ile Rızâ-i ilâhî'yi ararlar.

Diğer bir Âyet-i kerime'de şöyle buyruluyor:

“De ki: Dünya geçimi azdır. Ahiret ise Allah'tan korkup kötülükten sakınanlar için daha hayırlıdır.

Size kıl kadar haksızlık edilmez.” (Nisâ: 77)

Bir şey zeval bulmakla karşı karşıya ise, çok bile olsa az sayılır. Hem az hem de geçici ise durum daha da değişir.

Ahiretin kendileri hakkında dünyadan daha hayırlı olacağı kimseler ise takvâ sahipleridir.

“Bu dünya hayatı sadece bir eğlence ve oyundan başka bir şey değildir.

Asıl hayat ahiret yurdundaki hayattır, keşke bilseler!” (Ankebut: 64)

Eğer insanlar ahiretin devamını bilselerdi, dünyayı ahiret üzerine tercih etmezlerdi.

Ukbâ'yı bırakıp dünyaya meyletmek, Hakk'ı bırakıp bâtıla sarılmak demektir. Hakk ve hakikatı bırakıp dünya lezzetlerine dalanlar büyük bir belâya ve huzursuzluğa uğramışlardır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

“Dünyaya muhabbet, büyük günahlardandır.” (Câmiu's-Sağîr)

Dünya muhabbetine tutulanların her türlü yasağı irtikap edegeldikleri herkesin bilip kabul ettiği bir husustur.

Âhiretsiz bir dünya hayatı yaşamak isteyenlerde zaten hayat da yoktur. Kalplerinde yalnız dünya muhabbeti olduğu için huzursuzdurlar. Hayat ise huzurla kaimdir, huzursuz hayat yaşanmaz. Günahlar kalp üzerine baskı yaparlar ve onu sıkıştırırlar. Zengin de olsalar, her arzularına nail de olsalar, o darlıktan o huzursuzluktan kurtulamazlar. Gönül dar olunca koca dünya insana dar gelir.

Bir Âyet-i kerime'de:

“Kim benim zikrimden yüz çevirirse, onun hakkı da dar bir geçimdir.” buyuruluyor. (Tâhâ: 124)

Zâhiren nimetler içinde görünse bile, dilediğini yiyip içip, dilediğini giyinip, dilediği meskenlerde yaşasa bile; ne rahatı ne huzuru olur, ne kalbinde genişlik ne de ferahlık olur. Tereddütlerden, kuruntulardan, boş hayallerden, uzun emellerden kendisini kurtaramaz. Bunun da sebebi hidayetten uzak oluşlarındandır.

Yapılan her türlü iyiliklerden, hayırlı ve yararlı işlerden, sâlih amellerden ahirette karşılık görebilmenin şartı imandır.

Kâfirler inkârları sebebiyle amellerini boşa çıkardıkları için, dünyada yapmış oldukları iyiliklerin ahirette karşılıklarını alamazlar. Amelleri, rüzgârın önündeki kül gibi yok olur gider.

Âyet-i kerime'de şöyle buyurulmaktadır:

“Rabb’lerini inkâr edenlerin amelleri, fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu küle benzer. Kazandıklarından hiçbir şey elde edemezler.

İşte bu, uzak sapıklığın tâ kendisidir.” (İbrahim: 18)

Dünyada iken kendilerinin hak üzere olduklarını zanneden bu bedbahtlar; hayatları boyunca yapmış oldukları iyiliklerin bir yığın kül kadar değeri olmadığını, bunlardan kendilerine hiçbir menfaat olmadığını görecekler, onlara en çok muhtaç oldukları bir zamanda yoksun kalacaklar, pek büyük bir sapıklığa düşmüş olduklarını anlayacaklardır.

Öyle ki, mahşer gününde ilâhi teraziye koymaya degecek en ufak bir iyilik bile bulamayacaklar.

Nitekim diğer bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

“Allah onların amellerini boşa çıkarmıştır.” (Muhammed: 9)

Kâfir, kendisine fayda sağlayacak iyilikler yaptığını zanneder. Allah-u Teâlâ kıyamet gününde onu hesaba çekeğinde ve amelleri bir bir sayıldığında, kabule şayan hiç bir şey bulunmaz.

Hakk'tan yüz çeviren kimsenin dünyadaki varlığı, serveti, iyilikleri yarın ahi rette kendisine hiçbir fayda sağlamaz, onlardan istifade edemez. Karşısında inkâr ettiği, emrine ve hükmüne karşı geldiği, düşman kesildiği Allah'ı bulur.

Bir Âyet-i kerime'de ise şöyle buyruluyor:

“Yaptıkları her işi ele alır, onu toz-duman ederiz.” (Furkan: 23)

Küfür taassubu insanın hakikati görmesini engelleyen, basiretini bağlayan, çırpındıkça boğulmasına yol açan korkunç bir zulmettir. Kâfir bu yüzden Allah-u Teâlâ'nın hidayetinden mahrum olmuş ve karanlıklar içinde kalmıştır.

Kâfirin durumu budur. İnkâr ve sapıklık karanlıkları içinde bocalayıp durur. Gün gibi açık olan gerçekleri kabul etmemek için inadında ısrar eder. Nasıl bir zulmet içinde bulunduğu farkına varamaz.

Kâfir, amelinden hiçbir fayda görmediği gibi, büyük bir zararını da behemehal görecektir. Amelinin esasını teşkil eden küfrü, ebedi olarak cehennemde kalmasına sebep olacaktır.

Ahirette de Süfli Hayat Sürerler:

Dünyada şeytanın izinde, cehennem yolunda bulunarak süflî hayat yaşayanlar cehenneme ilk girdiklerinde kendilerine çekilecek ziyafet, karınları eritecek kaynar sudur. Ne fena bir ziyafettir o kaynar su!

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyrulmaktadır:

“Ammâ yalanlayıcı sapıklardan ise; işte ona da kaynar sudan bir ziyafet ve cehenneme atılma vardır. Kesin gerçek budur işte!” (Vâkıa: 92-95)

Ve bunun inkârı mümkün değildir.

“Başlarının üstünden de kaynar su dökülür.

Bununla karınlarındaki şeyler ve derileri eritilir.” (Hacc: 19-20)

“Onlar kazandıklarından ötürü helâka sürüklenmiş kimselerdir.

Onlar için kaynar sudan bir içki ve inkârlarından dolayı da acıklı bir azap vardır.” (En'am: 70)

Bunlar Allah'ın kitabı ile alay eden, dinlerini oyun ve eğlenceye alan sapıklardır. Azap boyunduruğu altında tutulmuşlar, hak ettikleri cezâlarına kavuşmuşlardır. Karınlarında gurultu edecek ve bağırsaklarını parçalayacak kaynar sudan şaraplar, cezâlarının sadece bir bölümüdür.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyurulmaktadır:

“Boyunlarında demir halkalar ve zincirler olduğu halde kaynar suya sürükleneceklerdir.

Sonra da ateşte yakılacaklardır.” (Mümin: 71-72)

Önce Hamîm'e sürüklenirler, sonra Cahîm'e atılırlar.

Bir anlık azaba, bir ömrün sefâsı değmez. Ahirette bir anlık azap, bir ömrün sefâsını unutturur.

“Onlar cehennem ateşi ile kaynar su arasında dolaşır dururlar.” (Rahman: 44)

Allah-u Teâlâ zebânilere emreder:

“Tutun onu! Cehennemin ortasına sürükleyin!

Sonra başının üzerine kaynar su azabından dökün!” (Duhan: 47-48)

Ve onları tahkir ederek şöyle buyurur:

“Tat bakalım! Hani sen kendince çok üstün, çok şerefli bir kimse idin.” (Duhan: 49)

“Bu, işte o şüphe edip durduğunuz şeydir.” (Duhan: 50)

Çünkü onlar dünyada iken kendilerinin çok büyük kimseler olduklarını, elde ettikleri mal ve mevkiye güvenerek halkın en şerefli olduklarını zannediyorlardı. O derece refaha boğulmuşlardı ki; âhireti, muhasebeyi, cezayı hiç hesaba katmıyorlardı, kendilerini uyaran, bu günleri ile karşılaşacaklarını haber veren zâtları yalanlamaya ve karşı çıkmaya cüret ediyorlardı.

Şimdi ise o şüphe ettikleri şey gerçek oldu, tekzip ettikleri hakikat ayan-beyan karşılıklarına çıktı.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

“Biz zâlimler için öyle bir ateş hazırlamışızdır ki, onun kalın duvarları kendilerini çepeçevre kuşatmıştır.

Susuzluktan yardım istediklerinde, erimiş mâden gibi yüzleri kavuran bir su ile yardım edilir.

O ne kötü bir içecek ve cehennem ne kötü bir duraktır.” (Kehf: 29)

Allah-u Teâlâ kâfirleri kuşatacak olan ateşi, kişiyi çepeçevre saran kapalı duvarlara benzetmiştir. Böyle bir kimse, kendisini kuşatan ateşten nasıl kurtulabilir?

Ne kadar yardım isterlerse istesinler, kendilerine yardım edilmez. Yardım edilmiş olsa bile, kendilerine öyle bir su verilir ki, içmek isteyip de ağızlarına doğru yaklaştırmış olsalar, hararetinin şiddetinden yüzleri kavrulur, yüzlerinin derileri soyulur.

Onlara ayrıca, tahammül edilmeyecek derecede kaynar ve fokurdayan bir çeşmeden içirilir.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

“Kızgın bir kaynaktan içirilirler.” (Ğâşiye: 5)

Bu sular karınlarındaki bağırsakları paramparça eder. Bütün bu cezalara Hakk'tan yüz çevirmeleri ve inkârları sebep olmuştur.

“Onlar için kaynar sudan bir içki ve inkârlarından dolayı da acıklı bir azap vardır.” (Yunus: 4)

Evvelce nâil oldukları nimetleri suistimal edip nankörlük yapmalarının cezasına kavuşmuş oldular.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

“Amel defterleri soldan verilenler... Onlar ne uğursuzdurlar.

İnsanın içine işleyen ateşin alevi ve kaynar su içindedirler.” (Vâkıa: 41-42)

Onların havaları, vücudun deliklerine işleyen ateşten sıcak bir rüzgar, suları ise çok sıcak kaynar bir sudur. O su, sıcaklığın en ileri derecesindedir ve onların etlerini eritir, iliklerine ve ciğerlerine işler. Bir kere yutunca bağırsaklarını döker.

•

Cehennemde, dalları her tarafa uzanıp yayılan zakkum ağaçları vardır. Cehennemin dibinde yetişir ve ateşten beslenir. Cehennemlikler, karınları doluncaya kadar ondan yemek zorunda bırakılacaklardır.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

“Zakkum ağacı cehennemin dibinde çıkan bir ağaçtır. Meyveleri şeytanların başları gibidir.” (Saffat: 64-65)

Bu ateşten ağaçlar onları beslemek için değil, azap vermek ve azaplarını artırmak için yetişir ve çoğalırlar.

“Cehennemlikler ondan yerler ve karınlarını onunla doyururlar.” (Saffat: 66)

Zehir gibi zakkumu yiyince bu sefer hararetleri dayanılmaz bir dereceye ulaşır. Suya ihtiyaç hissedince, zebaniler onları gayet sıcak suyun bulunduğu yere götürürler.

Âyet-i kerime'de:

“Sonra bunun üzerine onlar için kaynar su karıştırılmış bir içki vardır.” buyuruluyor. (Saffat: 67)

Hararetleri nisbetinde ondan içerler ve yedikleri zakkumla karıştırırlar. Daha sonra bütün içtiklerini kusarlar.

Diğer Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

“Günahkârların yiyeceği zakkum ağacıdır.

Karınlarında suyun kaynaması gibi kaynayan erimiş maden gibidir.” (Duhan: 43-46)

Amel defterleri sol yanlarından verilecek olan uğursuz bedbahtların cehennemde ilk olarak zakkumdan yiyeceklerini Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde haber veriyor:

“Sonra siz ey sapıklar, yalancılar!” (Vâkıa: 51)

Hidayetten uzak düşenler! Öldükten sonra dirilişi inkâr edenler!

“Doğrusu siz zakkum ağacından yiyeceksiniz.” (Vâkıa: 52)

Cehennemin dibinden çıkan bu ağaçlar, onları beslemek için değil, azap vermek ve azaplarını artırmak için yetişir ve çoğalırlar. Manzarası çok çirkin, tadı çok acı, kokusu çok iğrençtir.

“Karınlarınızı onunla dolduracaksınız.” (Vâkıa: 53)

Cehennemlikler takatlerinin de üstünde bir açlığa mübtelâ olup, başka yiyecek bulamayınca; ister istemez, bu ağaçtan bir şeyler yiyip açlıklarını gidermeye çalışırlar. Fakat açlığa hiç faydası olmaz, çünkü çok yerlerse, o nisbette açlık hissederler.

“Üzerine de kaynar su içeceksiniz.” (Vâkıa: 54)

Bu kaynar suyu içmekle susuzlukları gitmez, hararetlerine hararet katar, acı üstüne acı verir.

“Hem de susamış develerin suya saldırışı gibi içeceksiniz.” (Vâkıa: 55)

Allah-u Teâlâ onlara öyle bir susuzluk verir ki; o kaynar suyu, susamış develerin içtiği gibi içerler. Bir türlü kanmazlar, içtikçe de azapları artar.

“Ceza gününde işte onlar böyle ağırlanacaklardır.” (Vâkıa: 56)

Cehennemliklerin azaplarına, bir alay ifadesi olarak **“Ağırlama”** denmiştir.

Cehennem misafirlerine ilk geldiklerinde ilk defa böyle şeyler takdim edilince, daha sonra kendileri için hazırlanmış olan şiddetli azabın nasıl olacağı düşünölmelidir.

Onlar ancak böyle bir ziyafete lâıyk bulunmuşlardır.

ÖncekiSonraki

Devamını Oku

•

Fâtiha Süre-i Şerif'inin Tefsiri (28)KUR'AN-I KERİM TEFSİRİDizi Yazı - Tefsir

•

Allah-u Teâlâ'nın Nur'u, Âlemlerin Gurur ve Sürûru Muhammed Aleyhisselâm (9)HAZRET-İ MUHAMMED AleyhisselâmDizi Yazı - Resulullah Aleyhisselâm'ın Hayat-ı Saâdetleri

•

Hep O'nunMuhterem Ömer Öngüt -kuddise sırruh- Efendi Hazretleri'nin Hayat-ı Saadetlerinden İnciler ve Hatıralar (128)Dizi Yazı - İnciler ve Hatıralar

•

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- (55)EVLİYÂ-İ KİRÂM -Kaddesallahu Esrârehüm-HAZERÂTİ'NİN "HÂTEMÜ'L-EVLİYÂ" HAKKINDAKİ BEYAN ve İFŞAATLARI 251)Dizi Yazı - "Hâtemü'l-Evliyâ" Hakkındaki Beyan ve İfşaatlar

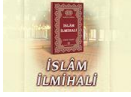
•

Saînüddin Ali Türkî -Kuddise Sırruh- (5)Allah-u Teâlâ'nın Sevgilileri'nin İfşaatlarına İzah ve Açıklamalar (184)Dizi Yazı - Hatm'ül Evliya Hakkında İzah ve Açıklamalar

Hâtem-i Enbiya Muhammed Aleyhisselâm ve Ashâb-ı Kiram (9)TASAVVUF'UN ASLI
HAKİKAT VE MARİFETULLAH İNCİLERİDizi Yazı - Tasavvuf

Ölümün Hakikati Cenaze İşleri ve Berzah Hayatı (13)İSLÂM İLMİHALİDizi Yazı - İslâm İlmihali

HAZRET-İ EBU BEKİR SİDDÎK -Radiyallahu Anh- (97)ASHÂB-I KİRÂM -Radiyallahu anhüm-
HAZERÂTI'NIN HAYATI Dizi Yazı - Ashâb-ı Kiram -r. anhüm-

Kritik Eşiği Geçmenin Arifesinde; Gücümüz ve EksiklerimizGündemUğur Kara

Buz Dağının Görünen Yüzü- Pandemi Sonrası ÇocuklarımızEĞİTİMCanan Büşra Kara

Hakikat 339. Sayı

Bismillahirrahmanirrahim

“Allah-u zül-celâl vel-kemâl Hazretleri’ne; O’nun sevdiği ve beğendiği şekilde bitmez-tükenmez hamd-ü senâlar olsun.

Peygamberimiz Efendimiz’e, onun diğer peygamber kardeşlerine, hepsinin Âl ve Ashâb-ı kiram’ına, etbâına, ihsan duygusuyla kıyamete kadar onlara tâbi olup izinden gidenlere; sonsuzların sonsuzuna kadar salât-ü selâmlar olsun.”

Muhterem Okuyucularımız;

Cenâb-ı Hakk Âyet-i kerime’sinde şöyle buyuruyor:

“O hanginizin daha güzel amel işleyeceğinizi imtihan etmek için ölümü ve hayatı yaratandır.” (Mülk: 2)

Onun için dünyada el kârda amma gönül hep yârda olacak. O’nunla olmak hayattır, O’nsuz olmak vefattır.

Şu halde dünyaya geldik, dünyada halkın beğendiği gibi iş yapacağız. Geceleri de Hakk’ın beğendiği gibi yapacağız. Yani geceleri mümkün olduğunca Hakk ile meşgul olacağız. Gündüzleri halkın işini görmek için halka hizmet vereceğiz.

Herkes uyurken biz kalkacağız. Rabb’imize ibadet edeceğiz. Sonra gözyaşı ile taatimize devam edeceğiz. Boynumuz bükük, karnımız aç olacak. Tokluk bizi her felâkete sevk ediyor, nefsi azdırıyor. Alışkanlık iradeyi emdiği için nefsin kötü alışkanlıklarına gem vuramıyoruz. O alışkanlığı hep yapmak isteriz, böylece kişi baka baka helâk olur.

Boynumuz bükük, karnımız aç olmakla, nefsimize tâd-ı hakikiden başka tat vermemekle, aczimizi daha rahat anlayabiliriz. O zaman insan, mahviyete doğru daha güzel iniş yapabilir.

Müminin içi, işi, dışı temiz olacak. İç temizliği, kalbi selim; iş temizliği, helâl lokma; dış temizliği, her şeyi mükemmel olmak, numune olmak demektir.

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Kelâm-ı kadim'inde;

“Temizlenen kurtulmuştur.” buyuruyor. (A'lâ: 14)

Temizlenen kurtuldu, nefsinin ayıbını örtenler kurtulmadı.

Temizlenmekten murat; ahlâk-ı zemimeden, kötü huy ve sıfatlardan temizlenmektir. Zâhiri temizlik gibi basit bir mana çıkarılmamalıdır.

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

“– Müferridler yarışı kazandılar!”

“– Müferridler kimlerdir yâ Resulellah?”

“– Onlar o kimselerdir ki, Allah-u Teâlâ'nın zikrine bütün benlikleri ile dalmışlardır, başka şeylerle uğraşmazlar.

Bu zikir onlardan yüklerini indirmiştir, kıyamete hafif olarak gelirler.” (Münâvi, Hâkim)

Yani, Hazret-i Allah'ı zikredenler ve yüklerini atanlar, dünya ve muhabbetinden sıyrılmış, kalplerine muhabbetle zikrullahı yerleştirmiş, böylece temizlenmişlerdir.

“Onlar o kimselerdir ki iman etmişlerdir ve kalpleri zikrullahla mutmain olmuş, sükûn bulmuştur.” (Ra'd: 28)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bu Hadis-i şerif'lerinde tarif buyurduğu müferridler ahiret müferrididir.

Kurtuluşun en güzel çaresi Allah-u Teâlâ ve Resul'ünü kalbe almak, zikrullah ile meşgul olmak, içteki düşmanları atmak ve muhabbet-i ilâhiye nâil olmaktır.

Nefsini günahlardan arındırıp takvâ ile terbiye eden, tekâmül ettirerek feyizlendiren kimseler ebedî saadet ve selâmete namzet bulunmuştur.

Zikrullah ile ruhlar dirilir. Zikrullah muhabbetullahı vesiledir.

Cenâb-ı Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

“Ey Ebu Zerr!

Gemiye yenile, çünkü deniz derindir. Tekmil azığını al, çünkü sefer uzaktır. Yükünü hafiflet, çünkü dağlar arasında yol sarp ve meşakkatlidir. Amelini halis kıl, çünkü iyiyi kötüden ayırt eden Allah basirdir, her şeyi her yapılanı görür.” (İbn-i Hâcer, Münebbihât)

Şu halde O'na kavuşmak için O'na yönelmeli, O'na dönmeli, O'na ibadet etmeliyiz. Fakat gölgenin peşinden koşarsak kime kavuşacağız?

Dünyayı geniş tutan, ahiretini küçük tutar; ahiretini geniş tutan, dünyayı küçültür. Dünya bir kuyudur, ona düşenler mahşerde çıkacaklar.

Baki esselâmü aleyküm, ve rahmetullah...

“Ey İman Edenler! Allah’tan Nasıl Korkmak Lâzımsa, O’na Yaraşır Şekilde Öylece Korkun. Sakın Siz Müslüman Olmaktan Başka Bir Sıfatla Can Vermeyin.”
(Âl-i imran: 102)

“Ey İman Edenler! Allah’tan Korkun. Herkes Yarına Ne Hazırladığına Baksın. Allah’tan Korkun, Çünkü Allah Bütün Yaptıklarınızdan Haberdardır.”
(Haşr: 18)

“Dünyada Kalacağın Kadar Dünya İçin Çalış. Ahirette Kalacağın Kadar Ahiret İçin Çalış. Allah’a Muhtaç Olduğun Kadar Allah İçin Amel İşle. Cehennem Azabına Tahammülün Nispetinde de Orası İçin Çalış.”
(Hadis-i Şerif)

“Dünyadan Sıyrılacaksın, Sıyrılmak Demek Muhabbeti Kalbinden Atacaksın. Kalbine Muhabbetle Zikrullahı Yerleştireceksin. O’na Yöneleceksin. İşte O Zaman Yükleri Atmış Olursun. Hani Atan? Herkes Yüküne Sarılmış, Rızâya Sarılan Nerede?”
(Ömer Öngüt -kuddise sirruh-)

**KIYAMETE HAFİF OLARAK GELENLER
EBEDİ SAADET YARIŞINI
KAZANANLAR**

“İnsan müferridlerden olursa yükü hafif olur.

Onlarda dünyanın ağırlığı, lezzeti, kokusu bulunmaz. Onlarda Allah-u Teâlâ'nın kokusu bulunur.

O'nun emr-i mucibince hareket ettikçe sırtındaki yükleri gider. Bunun yanında insan gönlünü verip Hazret-i Allah'a ibadet ederse, bu sefer o ibadet, taati ile dışını yıkar. Bunlar hep hafifliğe giden şeylerdir. Eğer Allah-u Teâlâ Peygamber Efendilerimiz'in mirasına da mirasçı yaparsa ona ibtilâ verir. Cenâb-ı Hakk ibadetle dış kısmını temizler, ibtilâ ile de gönlünü temizler. Yani Cenâb-ı Hakk onu temizlemeyi, hafifletmeyi murad etmişse O'na yönelmekle dışını, ibtilâ ve musibetlerle içini temizler, o zaman o hafif olur.

Demek ki hafiflik terazide değilmiş; hafiflik gönüldeymiş, bedendeymiş, ruhtaymış. İnsan evvelâ bütün bedenini yıkayacak, ruhunu yıkayacak, nefsini pak edecek, kalbini de ibtilâ ile temizleyecek ki hafif olarak kalacak. Kalp ibtilâ ile temizlenir, ibtilâ gözyaşına vesile olur, gözyaşı aktıkça gönlü yıkar. İhsân-ı ilâhiye ibtilâdan daha tesirlidir. Ama o ibtilâ sayesinde o ihsân-ı ilâhiye oluyor. İnsan ibtilâyâ sarılacak ki ihsân-ı ilâhiyeye nail olsun.”

(Ömer Öngüt -kuddise sirruh-)

“Yâ Ebâ Zerr!” Hadis-i Şerif’indeki Hikmetler:

Cenâb-ı Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif’lerinde buyururlar ki:

“Ey Ebu Zerr!

Gemiye yenile, çünkü deniz derindir. Tekmil azığını al, çünkü sefer uzaktır. Yükünü hafiflet, çünkü dağlar arasında yol sarp ve meşakkatlidir. Amelini halis kıl, çünkü iyiyi kötüden ayırt eden Allah basirdir, her şeyi her yapılanı görür.” (İbn-i Hâcer, Münebbihât)

Bu Hadis-i şerif çok mühimdir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz’in buyurduğu bu Hadis-i şerif’in geniş izahını ve **“Yükünü hafiflet!”** beyanında gizli sır olan **“Müferridler”**in açıklamasını arz edelim:

“Yâ Ebâ Zerr! Gemiye yenile.”

Yani daima Kelime-i tevhid’le meşgul ol.

Nitekim Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir diğerk Hadis-i şerif'lerinde:

“İmanınızı yenileyiniz. “Lâilâhe illallah” Kelime-i tevhid’ini çokça söyleyiniz.” buyurmuşlardır. (Câmiu’s-Sağîr: 3581)

Yaratılmışlar “Lâ”dan ibarettir. “İllâllah”ta kalabilmek için dâima Kelime-i tevhid’i yâdet, imanını yenile.

Bir Hadis-i şerif’te şöyle buyuruluyor:

“Bir kimse hulûs-u kalp ile ‘Lâilâhe illâllah’ derse cennete girer.” (Câmiu’s-Sağîr)

Diğerk bir Hadis-i şerif’lerinde ise şöyle buyuruyorlar:

“Bir kimse Allah’ı çok zikretmezse imandan uzaklaşır.”

Allah-u Teâlâ Leyl Sûre-i şerif’inde şöyle buyuruyor:

“Kim ki verir, (mâsiyetten sakınır) Allah’tan korkarsa,

Ve o en güzeli (Kelime-i tevhid’i) tasdik ederse,

Biz de ona kolay olanı hazırlarız, (hayra karşı tatlı bir arzu veririz).

Fakat kim de cimrilik edip, inâyet-i ilâhîden kendisini müstağnî görürse,

O güzel kelimeyi tekzip eder, yalanlarsa,

Biz de ona en güç olanı kolaylaştırırız, (hayra karşı bir isteksizlik veririz).” (Leyl: 5-10)

Bir kardeş rüyasında bir adama: “Lâilâhe illâllah” deyip deyip yumrukla vuruyormuş. Öyle ki adam bir kuş kadar küçülmüş. Bıraktığında yavaş yavaş yine büyümeye başlıyormuş.

Düşman düşmandır, hemen karşına nefis dikilir. Dünya denizi de zaten seni bekliyor.

Allah-u Teâlâ’dan gafil kaldığın anda gemin su alır batarsın. Daima yenilemek lâzım ki, gemi o dünya denizine batmasın. Hele bugün! Biraz uyudun mu battın gitti. O batanlar çok konuşur, fakat battığını bilmez.

Abdullah bin Ömer -radiyallahu anhümâ-dan rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif’lerinde şöyle buyururlar:

“Gâfiller arasında Allah’ı zikreden, cihaddan kaçanlarla birlikte kaçmayıp vuruşmaya devam eden gibidir.

Gâfiller arasında Allah’ı zikreden, karanlık evdeki kandil gibidir.

Gâfiller arasında Allah'ı zikreden, şiddetli soğuktan yaprakları dökülmüş ağaçlar arasında yemyeşil duran ağaç gibidir.

Gâfiller arasında Allah'ı zikreden kişiye Allah cennetteki yerini ölürken gösterir.

Gâfiller arasında Allah'ı zikreden kimsenin, bütün insanlar ve hayvanlar adedince günahlarını Allah affeder.” (Câmiu’s-Sağîr: 4311)

“Çok zikreden kimseyi Cenâb-ı Allah sever.” (Câmiu’s-Sağîr)

Hâlik'in mahlukunu sevmesinin fevkinde bir güzellik düşünülemez.

“Kıyamet gününde Allah katında en faziletli kul, dünyada iken Allah-u Teâlâ'yı çok zikretmiş olandır.” (Câmiu’s-Sağîr)

Ümmü Hânî -radiyallahu anhâ-dan rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

“Lâ ilâhe illâllah’ kelimesini hiçbir amel faziletçe geçemez ve bu kelime hiçbir günah bırakmaz.” (İbn-i Mâce: 3797)

Diğer bir Hadis-i şerif’te şöyle buyuruluyor:

“Zikrin efdali ‘Lâ ilâhe illâllah’, duânın efdali ise ‘Elhamdülillah’tır.” (İbn-i Mâce)

“Lâ ilâhe illâllah” Kelime-i ülyâ’dır, İslâm'ın mihridir, diğer rükünlerin üzerine oturduğu kaidedir.

Nefsin kalkanı vardır. Gaye o kalkanı delebilmek. Kelime-i Tevhid'i kalbe düşürebilmektir. İnsan **“Lâ ilâhe illâllah”** diyor ama dilde kalıyor. Çünkü nefsin üzerinde yedi perde vardır, diyor ama ağızda kalıyor, boğazdan aşağı inmiyor.

Hâlbuki Kelime-i tevhid'i söylerken öyle hale gelmeli ki tevhid tohumu kalbe düşmeli, çimlenmeli ve o çim bütün vücuda yayılmalıdır. Her azasına, iman salınınca artık onu yaratanı Hazret-i Allah'ı bilir. Şirkten, şüpheden kurtulur. Yaratanı memnun olduğu için her şeyine râzı olur. İbadet taatına ihlâsla devam ettiği için Hazret-i Allah ondan hoşlanır.

Öyle hale gelir ki, yaratanını bilir, görür, kendisinin ve kâinatın cesetten ibaret olduğunu bilir ve her şeyin Allah'tan olduğunu görür ve bilir. Gaye bu hale gelebilmektir.

“Çünkü deniz derindir.”

Gafil olursan dünya denizine batarsın, bir daha çıkamazsın, boğulup gidersin. Ebedi hayatın yok olur. Dünyaya batanlar bir daha kolay kolay çıkamıyor.

Hakk ve Hakikati bırakıp dünya lezzetlerine dalanlar büyük bir belâya ve huzursuzluğa uğramışlardır.

Âyet-i kerime'de şöyle buyurulmaktadır:

“Fakat siz dünya hayatını ahirete tercih ediyorsunuz. Halbuki ahiret daha hayırlı ve daha sürekli dir.” (A'lâ: 16-17)

Dünya hayatının müddeti kısa ve lezzeti de geçici olduğu için, bir aldanma ve oyalanmadan başka bir şey değildir.

Âyet-i kerime'de şöyle buyurulmaktadır:

“Dünya hayatı sadece oyun ve oyalanmadır. Ahiret yurdu ise Allah'tan korkanlar için elbette daha hayırlıdır.

Düşünmüyor musunuz?” (En'am: 32)

Akıllı kimsenin dünyaya aldanmaması, dünya sevgisine aşırı derecede kapılmaması gerekir. Serap gibi parıldar, bulut gibi geçer gider.

Âyet-i kerime'de:

“Dünya hayatı aldaticı zevkten başka bir şey değildir.” buyuruluyor. (Âl-i imran: 185)

Dünya lezzetlerinin mubahlarının suali, haramlarının ise cezası vardır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde:

“Dünyanın helâli hesap, haramı ise azaptır.” buyurmuşlardır. (Beyhaki)

Onun için aldanmaya gelmez.

Çünkü Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

“Gemiye yenile, çünkü deniz derindir.” buyuruyorlar.

Arâyîş-i kâzibeden kurtulmak için bu Hadis-i şerif'i gerçekten yaşamamız gerekiyor

Nitekim Abdülkâdir-i Geylânî -kuddise sırruh- Hazretleri buyururlar ki:

“Bir kurtarıcı olarak ellerinden tutar, dünya denizinden çeker çıkarır.” (Fethür-Rabbani. 5. Meclis)

Bu sözler ve bu nasihatlar da dünya denizinden tutup çıkarmaktadır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde de şöyle buyuruyorlar:

“Siz kendisine dünyaya rağbet göstermemek ve az konuşmak hasleti verilmiş bir kimse gördüğünüz zaman ona yaklaşınız (sözlerini dikkatle dinleyiniz). Çünkü o kimse hikmetli söz söyler.” (İbn-i Mâce: 4101)

“Tekmil azığınızı al.”

Ahirete taalluk eden bütün sermayeni topla, çünkü bir daha dönüşü olmayan bir yola çıkıyoruz.

Kiralık evlerde oturmakta olan kiracıların bir evden bir eve taşınırken bütün eşyasını beraberinde götürüp, sevdiği mallarından bir tek halı, bir tek havlu bile bırakmayacağı herkesçe bilindiği halde; her şeye muhtaç olan kabir evine gidenlerin, sevdiği eşyalarından kısmen olsun beraberinde bir şey getirmemeleri gerçekten hayret verici bir durumdur.

Halbuki sen ebedî bir sefere çıkıyorsun, bir daha dönüş de yok. Ahiret için tarlanı dünyada ek ki, orada azığın hazır olsun. Yolcu olduğunu unutma. Çantan elinde bulunsun.

Bir oda altının var, ruhunu almaya geldiler, o anda o altının kırk para kadar değeri var mı? Kıymeti var mı? Şu halde kıymetli olana değer ver, değersizse değer verme.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif’lerinde buyururlar ki:

“Dünyada garip, yahut yolcu gibi ol, nefsini ehl-i kuburdan (kabirde imiş gibi) say!” (Tirmizi)

Bir insanda bu halin bulunması çok faydalıdır. Çünkü garip insan kötülük yapamaz. Yolcu ise eline çantasını almış yol almakla meşguldür. Sonra kabirde bulunanların hali ile hallenmemiz tavsiye ediliyor. Şimdiden kabre girmiş gibi. Çünkü ölüme mahkûmuz.

Nefis ölmeyi hiç istemez. Onu bu hususta terbiye etmek için birinci planda ölümü çok anmak ve çöl yolculuğuna çıkacak olan bir insanın bu tehlikeli yolculuktan başka bir şey düşünmediği gibi düşünmek lâzımdır.

Orada eyvah dememek için insan dünyaya niçin geldiğini, nereye gideceğini, niçin yaratıldığını ve ne yapmasının gerektiğini şimdiden düşünmeli, vukuu muhakkak olan ölüm için elde fırsat dilde ruhsat varken hep hazırlıklı bulunmaya çalışmalıdır. Kazanıldığı zaman, ebedi bir hayat kazanılmış olacak.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime’sinde şöyle buyurmaktadır:

“Ey iman edenler! Allah’tan korkun. Herkes yarına ne hazırladığına baksın. Allah’tan korkun, çünkü Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.” (Haşr: 18)

Çanta elinde hazır olsun. **“İrciî!”** davetinin ne zaman geleceği belli değil, amma gelecek. Her nefes insanı kabre çekiyor, ömür tükeniyor. Ölüm ve kabir için hazırlıklı olan kimse, ölümden irkilmez. Davet geldiği zaman hemen göçer. O zaten teslim olmuştu, emir bekliyordu, emir de geldi.

Kalanla giden arasında bir gün fark var. İşte geldik işte gidiyoruz. Bugün üstteyiz yarın alttayız. Bugün yataktayız yarın topraktayız. Bu akşam burada, yarın akşam oradayız. Vaktimiz gelince hep gideceğiz de emir bekliyoruz.

Hayat yolculuktur, sen yolcusun. Yapabildiğini yap, bugünkü işini yarına bırakma.

Ebu Bekir -radiyallahu anh- Efendimiz; **“Her kim azıksız olarak kabre girerse, gemisiz denize atlamış gibidir.”** buyurmuşlardır.

Ölüm için hazırlık yapan, azık toplamakla meşgul olur ki öldüğü zaman kabrini cennet bahçesinden bir bahçe olarak bulabilsin.

Hayat tatlı bir hayalattır; geldik gitmek için. Ahiret için attığımız bir adım bizim için kârdır. Ama dünya için ne kadar adım atarsan at gölgenin peşinden koşmaya benzer. Hiç gölge yakalanır mı?

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif’lerinde şöyle buyururlar:

“Dünyaya muhabbet büyük günahların en büyüğüdür.” (Deylemî)

Neden? Seni dünya mı yarattı, dünya mı donattı, dünya mı seni besliyor? Allah-u Teâlâ yoktan var etti, nimetlere gark etti, merzuk etti, hayat verdi, sıhhat verdi. Şimdi bu yaratıcıyı bir insan unutup da değersiz şeye taparsa değersiz olur. Değer verirse değer bulur. Herkes kendisine bu aynada iyi baksın. Yapacağı işi ona göre yapsın.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir diğer Hadis-i şerif’lerinde ise şöyle buyuruyorlar:

“Kişinin malı da kendisi de Allah’a aittir.”

Şu halde O’na kavuşmak için O’na yönelmeli, O’na dönmeli, O’na ibadet etmeliyiz. Fakat gölgenin peşinden koşarsak kime kavuşacağız?

Dünyayı geniş tutan, ahiretini küçük tutar; ahiretini geniş tutan, dünyayı küçültür. Dünya bir kuyudur, ona düşenler mahşerde çıkacaklar.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif’lerinde:

“Dünya ahiretin tarlasıdır.” buyururlar. (Münâvî)

Ekim lâzım. Bu ekimi Cenâb-ı Hakk Âyet-i kerime’inde şöyle buyuruyor:

“Şüphesiz insan için kendi çalışmasından başkası yoktur.” (Necm: 39)

Bir diğerk Âyet-i kerime'sinde ise şöyle buyuruyor:

“O hanginizin daha güzel amel işleyeceğinizi imtihan etmek için ölümü ve hayatı yaratandır.” (Mülk: 2)

Onun için dünyada el kârda amma gönül hep yârda olacak. O'nunla olmak hayattır, O'nsuz olmak vefattır.

Şu halde dünyaya geldik, dünyada halkın beğendiği gibi iş yapacağız. Geceleri de Hakk'ın beğendiği gibi yapacağız. Yani geceleri mümkün olduğunca Hakk ile meşgul olacağız. Gündüzleri halkın işini görmek için halka hizmet vereceğiz.

Herkes uyurken biz kalkacağız. Rabb'imize ibadet edeceğiz. Sonra gözyaşı ile taatimize devam edeceğiz. Boynumuz bükük, karnımız aç olacak. Tokluk bizi her felâkete sevk ediyor, nefsi azdırıyor. Alışkanlık iradeyi emdiği için nefsin kötü alışkanlıklarına gem vuramıyoruz. O alışkanlığı hep yapmak isteriz, böylece kişi baka baka helâk olur.

Boynumuz bükük, karnımız aç olmakla, nefsimize tâd-ı hakikiden başka tat vermemekle, aczimizi daha rahat anlayabiliriz. O zaman insan, mahviyete doğru daha güzel iniş yapabilir.

“Çünkü sefer uzaktır.”

Âlem-i berzaha gidiyorsun, yolculuk uzun olduğu gibi dönüşü de yok. Çantayı sakın bırakma, bıraktığın anda davet gelebilir. Hazırlıklı bulun, vasiyetini yapmayı da unutma.

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Âyet-i kerime'sinde:

“Kendiniz için ileriye hazırlık yapın, önceden iyi ameller gönderin. Allah'tan korkun, O'na mutlaka kavuşacağınızı bilin.” buyuruyor. (Bakara: 223)

Bunlar hep âhiret yolculuğunun hazırlığı. Burada o hazırlık yapılmazsa orada nedamet çok olur. Çünkü dönüşü yoktur. Ya ebedî saadet, ya ebedî felâket.

Âyet-i kerime'de buyurulduğu üzere:

“Rabb'im! Beni dünyaya geri döndür. Belki yapmadan bıraktığımı tamamlar ve sâlih amel işlerim.” (Müminun: 99-100)

Diyecek ama iş işten geçmiş olacak. Geriye dönüş ne mümkün.

Böyle demek orada hiç fayda vermeyecektir. Çünkü Âyet-i kerime'nin devamında şöyle buyurulmaktadır:

“Hayır! Bu söylediği sadece kendi lâfıdır. Tekrar diriltiip kaldırılacakları güne kadar, önlere geriye dönmekten onları alıkoyan bir berzah vardır.” (Müminun: 100)

Yolumuz uzun, ömrümüz kısa ve ebedî kalacağımız bir yere gidiyoruz. Ebedî hayat için çok kazanç lâzım, çok sermaye lâzım. Çok sermaye elde etmek için, evvelâ ihlâsla çok ibadete ihtiyaç var.

Bir Âyet-i kerime’de de:

“O’na ibadet et ve bu ibadetinde sabırlı ol.” buyuruluyor. (Meryem: 65)

Cenâb-ı Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir peygamber olduğu halde mübarek ayakları şişinceye kadar geceleyin ibadet ederdi.

Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz:

“Yâ Resulellah! Geçmişte ve gelecekteki günahların mağfiret olduğu halde niçin böyle yapıyorsun?” diye sorduğunda:

“Allah’ıma şükreden bir kul olmayayım mı?” buyurdu. (Buhâri)

Bizim ise günahlarımız haddi aşmış.

Yunus Emre -kuddise sırruh -Hazretleri bunu ne güzel ifade ediyor:

“Nice yüz bin günah ettim,

Her biri bir dağa benzer.”

Bir zât da şöyle söylüyor:

“Durmadan artar, çoğa vardı adedi.”

Hakikaten Hazret-i Allah hep ihsandadır, biz ise hep isyandayız. O’nun sâlih kulları geceleri ibadet ederler, âdeta düşünceye kadar, sabahleyin de ibadetlerine istiğfar ederler.

“Allah’ım sana lââyık-ı veçhile ibadet edemedim, ibadetimin içindeki hata ve günahlarımı affet.” diye gözyaşı ile mağfiret dilerler.

Biz neredeyiz onlar nerede?

Bizim yaptıklarımız ile onların yaptığı arasındaki farkı bir düşünün. Tabii ki bu Hazret-i Allah’ın müyesser ettiği kul içindir, başkaları bunu yapamaz. Ancak elinden geldiği kadar yapar. Biz yol tarif ediyoruz, nasibi olan o yoldan gider.

“Yükünü hafiflet.”

Dünyadan sıyrılacaksınız. Sıyrılmak demek; muhabbeti kalbinden çıkaracaksınız. Kalbine muhabbetle zikrullahı yerleştireceksin, O'na yöneleceksin. İşte o zaman yükleri atmış olursun. Hani atan? Herkes yüküne sarılmış, rızâya sarılan nerede?

Dönüşü olmayan ahiret gününde hafif olmak, hiç şüphesiz ki bahtiyarlıkların en büyüğüdür.

İşte terakkiyat bunun için lâzım. Amma kim terakki eder? Hafif olan terakki eder, ağır olan terakki edemez. Demir uçmaz, amma tüy uçar. Kendini beğenende varlık olduğu için katiyyen terakki edemez.

Kıyamete Hafif Olarak Gelenler:

Kurtuluş yollarını çizmişiz. Nefs-i emmâre'den Levvâme'ye, Levvâme'den Mülhime'ye, Mülhime'den Mutmainne'ye geçti mi ilâhi bir lütuf. Yani kolay değil. Burada ihlâsla ibadet ve taatına devam ederse, Allah-u Teâlâ'nın bütün emirlerine boyun büktüğü zaman; Râziye'ye, Mardiyye'ye çıktığı gibi, Nefs-i sâfiye'ye dahi çıkabilir ve fakat süzölmek kolay değil. İnsanlar bunun için kalıyor. O geçitten kimsenin haberi yok. Herkes kendi âleminde.

Hadis-i şerif'te şöyle buyuruluyor:

“İnsanlar uykudadırlar, öldükten sonra uyanırlar.” (K. Hafâ)

Halk niçin uykuda? Çünkü Hakk'tan sapmış, nefesine tapmış, şeytanın peşinde koşup duruyor. Böylece Hakk'tan, hakikattan ayrılmış. Zenginler sarhoş, kadınlar çılgın, orta tabaka şaşkın demişizdir.

Ama ne şiddetli ayılma, ne şiddetli ayılma. O zaman ayıldı, perde de açıldı, her şeyi gördü amma iş işten geçti.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

“Siz cehennemi iğne deliği ucundan görseydiniz, başınızı secdeden kaldırmazdınız.” buyuruyor.

Meğer Allah-u Teâlâ'nın lütfu, ihsanı, ikramı kurtarırsa, O bize rahmet ederse, O bize merhamet ederse... Yoksa bunca isyanla, ihsan mümkün değil.

Bu dünya hayatı hayaldir, ne ki varsa seriü'z-zevaldir. Çabuk zeval olan şey hayalatın üzerine kurulu. Kim isterse onun olsun. Yaşayış ahirette lâzım. Hayat, gerçek hayat budur.

İnsan her şeyi düşündüğü zaman kabristanı düşünsün. Kabristandakiler yiyordu, içiyordu, geziyordu, zevk safa sürüyordu. *“Benim şuyum var, buyum var!”* diyordu, bir maske kaldı. Masken de çürüdü, bir resim kaldı. Resim de ne gösteriyor? Allah-u Teâlâ ona bu nimetleri vermişti, amma bak ne oldu? Dikkat edin, yol çok ince. Yükle adamı almıyorlar.

Hadis-i şerif’de şöyle buyuruluyor:

“Bu zikir onlardan yüklerini indirmiştir, kıyamete hafif olarak gelirler.” (Münâvî, Hâkim)

Yüklerinin hafifliğinin nereden olduğunu Resulullah Efendimiz işaret buyuruyor. Onlar dünyadan sıyrılmışlardır. Yönlerini rızâyâ dönmüşlerdir. Hazret-i Allah’ı zikrederler ve yüklerini atarlar. Yükleri attın, bitti.

İnsan, Allah-u Teâlâ’ya gönül vererek, O’na yönelerek, O’nun zikriyle meşgul olup müferridlerden olursa yükü hafif olur. Onlarda dünyanın ağırlığı, lezzeti, kokusu bulunmaz. Onlarda Allah-u Teâlâ’nın kokusu bulunur. O’nun emr-i mucibince hareket ettikçe sırtındaki yükleri gider. Bunun yanında insan gönlünü verip Hazret-i Allah’a ibadet ederse, bu sefer o ibadet, taati ile dışını yıkar. Bunlar hep hafifliğe giden şeylerdir.

Eğer Allah-u Teâlâ Peygamber Efendilerimiz’in mirasına da mirasçı yaparsa ona ibtilâ verir. Cenâb-ı Hakk ibadetle dış kısmını temizler, ibtilâ ile de gönlünü temizler. Yani Cenâb-ı Hakk onu temizlemeyi, hafifletmeyi murad etmişse O’na yönelmekle dışını, ibtilâ ve musibetlerle içini temizler, o zaman o hafif olur. Demek ki hafiflik terazide değilmiş; hafiflik gönüldeymiş, bedendeymiş, ruhtaymış.

İnsan evvelâ bütün bedenini yıkayacak, ruhunu yıkayacak, nefsini pak edecek, kalbini de ibtilâ ile temizleyecek ki hafif olarak kalacak.

Kalp ibtilâ ile temizlenir, ibtilâ gözyaşına vesile olur, gözyaşı aktıkça gönlü yıkar. İhsân-ı ilâhiye ibtilâdan daha tesirlidir. Ama o ibtilâ sayesinde o ihsân-ı ilâhiye oluyor. İnsan ibtilâyâ sarılacak ki ihsân-ı ilâhiyeye nail olsun.

Dâvud Aleyhisselâm:

“Yâ Rabb’i! Emrettiğin şekilde, bedenimi oruç ve namazla temizledim; peki kalbimi ne ile temizleyeceğim?” diye sorduğunda Allah-u Teâlâ şöyle buyurmuştu:

“Gamlarla ve kederlerle, ey Dâvud!”

İçini temizleme nedir?

O anda Hakk’tan mı korkacak, halktan mı korkacak. Bir insan o anda Hakk’a dayanırsa O da onun içini temizlemeyi murad etmişse, tertemiz eder, berrak olarak bırakır, kirler dökülmüş olur.

Şu halde ibtilâ geldiği zaman şöyle diyecek:

Rabb'im sana şükürler olsun, benim içimi de temizlemeyi murat etmişsin, beni huzuruna aldın, ibadet ettiriyorsun, bu ibadeti bana şevkle yaptırman da senin ihsanıdır, huzura alman zaten en büyük ikramındır. Bir de içimi temizlemeyi murat etmişsin sana şükürler olsun.

Şimdi buna sevinmek mi lâzım, üzölmek mi lâzım. Demek ki kalbin yegâne yıkanma sebebi ibtilâ; ibtilâ gönöl silicisidir. İbtılânın en büyüğü peygamberlere verilmiş. İbtılâ onların sünneti ve mirasıdır.

“İnsanlar içinde en ziyade mihnet ve meşakkatle imtihan olunan Enbiyâ-i izam, ikinci derecede Evliyâ-i kiram ve üçüncü derecede onlara benzeyen kimselerdir.” (Tirmizî)

Nefse ağır gelen, ruha fayda verir. Lütfu koymuş, kahrı da koymuş seni deneyecek.

Hadis-i şerif'te:

“Mümin-i kâmil olan kimse Hakk katında bazı melâikeden efdâldir.” buyruluyor. (İbn-i Mâce)

Nefse galip gele gele, sıyrıla sıyrıla, temizlene temizlene meleklerin fevkinde oluyor.

İbtılâ nefsi tezkiye ediyor, ruhu talim ve terbiye ediyor, ruh kuvvet buluyor, Hakk'a yaklaşılmaya vesile oluyor.

Sonra acıyı tatlı yapan O'dur. Eğer O olmazsa sen o acıyı atamazsın. Acı sana galip gelir...

Yükünü Hafifleten Müferridler:

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

“– Müferridler yarışı kazandılar!”

“– Müferridler kimlerdir yâ Resulellah?”

“– Onlar o kimselerdir ki, Allah-u Teâlâ'nın zikrine bütün benlikleri ile dalmışlardır, başka şeylerle uğraşmazlar.

Bu zikir onlardan yüklerini indirmiştir, kıyamete hafif olarak gelirler.” (Münâvi, Hâkim)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bu Hadis-i şerif'lerinde tarif buyurduğu müferridler ahiret müferrididir.

Müferridler; Ahiret Müferridi, Dünya Müferridi Olmak Üzere İki Türüdür:

Bunların her ikisi de bir camidedirler; fakat biri Allah ehli, biri şeytan ehlidir.

Allah ehli olanlar ahiret müferridleridir ki onlar, bütün benlikleriyle âlemlerin Rabb'ine yönelmişler, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in nurlu yolu üzerindedirler. Dünya malının ağırlık olduğunu, hesaba mucip olduğunu bilirler. Dünyada iken yavaş yavaş dünya yüklerini sırtlarından attıkları için hesapları kolaylaşmıştır.

Onlar dünyadan sıyrılmışlardır. Dünya muhabbetini kalbinden çıkarıp atmışlardır. Kalplerinde muhabbetle Hazret-i Allah'ı zikrederler, Hazret-i Allah'a sığınmışlar, Hazret-i Allah'a yönelmişler, yönlerini rızâya dönmüşlerdir. Bunlar ahiret müferrididir, Hazret-i Allah'ı zikrederler ve yüklerini atarlar. Başka türlü geçidi bilmiyorum.

Bir Hadis-i kudsi'de şöyle buyuruluyor:

“Kulum beni zikrettiği zaman ben onunla beraberim.” (Buhâri)

Onlar, Allah-u Teâlâ'nın zikrine öylesine dalmışlardır ki, rikkatli bir kalp ile yalnız şunu isterler:

Allah'ım! Rızânı ve hoşnutluğunu diliyoruz. Bize o rikkatli kalbi ver ve o kalp ile yürüt.

Onlar, Allah-u Teâlâ'dan hiçbir şey istemezler. Onlarda başka bir arzu yoktur ve yaşamaz.

Hadis-i kudsi'de şöyle buyuruluyor:

“Her kim benim dilememden dolayı benim zikrimle meşgul olursa, benden isteyenlere verdiğim en üstün şeyi ona veririm.” (Tirmizî, Sevâbü'l-Kur'an, s. 25; Dârimî, Fedâilü'l-Kur'an, s. 6)

Allah-u Teâlâ murat ederse kulunu istediği gibi hallendirir, o halleri koyar ve o kul o hallerle hemhâl olur. Bu hale vasıl olanlar çok az kişidir, adetâ tek kişi.

Ebu Ümâme -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuştur:

“Benim nazarımda insanların en çok imrenmeleri uygun olan kişi şu vasıfları taşıyan kimsedir:

(Yükü ve) hâli hafif, namazdan nasibi fazla, insanlar içinde gizli kalan (pek tanınmayan) ve (toplumda) kendisine değer verilmeyip iltifat edilmeyen mümindir.

Onun rızıkı (zaruri ihtiyaçlarına) yetecek kadardı, o buna sabretti. Ölümü de çabuk oldu. Az miras bıraktı. Kendisi için ağlayan kadın da az oldu.” (İbn-i Mâce: 4117)

Şeytan ehli olanlar ise dünya müferridir.

Onlar şeytanın izindedirler. Onlar birbirleriyle şöhret yarışına çıkmışlardır. Şöhret ise âfâttır.

“O günahkârları, Rabb’leri huzurunda başları öne eğilmiş olarak;

‘Ey Rabb’imiz! Gördük ve işittik. Bizi dünyaya geri gönder de sâlih bir amel işleyelim. Artık biz kesin olarak inandık!’ derken bir görsen!” (Secde: 12)

Onlar fâni olan dünyayı bâki olan ahirete tercih etmişlerdir.

Dünyanın şâşâsına, gelip geçici zevklerine öyle kapılmışlar ki, hiç ölmeyeceklerini zannediyorlar.

Dünyanın süsüne, lüksüne böbürlenirler, kibirlilik yaparlar ve bununla da iftihar ederler. Her biri nam peşinde gezerler, bunlar gururludurlar.

Allah-u Teâlâ kıyamet günü münâfıkların durumunun nasıl olacağını açıklayarak şöyle buyurdu:

“O gün ki, erkek münâfıklarla kadın münâfıklar, iman edenlere: ‘Bize bakınız, nurunuzdan alalım!’ diyeceklerdir.” (Hadid: 13)

Müminler nurlar içinde muradlarına ererken, münâfıklar karanlıklar içinde kalacaklardır.

“Onlara: ‘Dönün ardınıza da bir nur arayın!’ denilir.” (Hadid: 13)

Siz dünyada dönecliği sever, dinden dönmeye sebep arardınız. Şimdi dönebilerseniz dönün dünyada bir nur arayın. Şimdi burada size bakacak yoktur.

Müminler onların hep iyiliklerini istedikleri halde, her vesile ile Hakk’a dâvet edip, dalâletten kurtarmak istedikleri halde; onlar müminlerin inançlarıyla, ibadetleriyle hep alay etmişler, eğlenceye almışlardı, şimdi ise alay etme sırası müminlere geldi.

“Nihayet onların arasına, içinde rahmet, dışında azap bulunan kapılı bir sur çekilir.” (Hadid: 13)

Kıyamet gününde müminlerle münâfıkların arasını ayırmak için bir sur konulur, müminler oraya varınca kapısından girerler, kapı kapanır ve münâfıklar surun arkasında karanlık ve azap içinde kalırlar.

“Münâfıklar müminlere: ‘Biz sizinle beraber değil miydik?’ diye seslenirler. Müminler de derler ki: ‘Evet amma, siz kendinizi aldattınız, bize pusu kurdunuz,

şüpheye düştünüz, kuruntu sizi aldattı. O çok aldatıcı (şeytan) sizi Allah hakkında bile aldattı. Nihayet Allah'ın emri gelip çattı.” (Hadid: 14)

Bunlar hakikaten iman etmedikleri gibi, hiçbir zaman da müminlerle beraber olmadılar. Nurdan tiksindiler, zulmeti tercih ettiler, dalâlette kaldılar.

“Bugün artık sizden de inkâr edenlerden de fidye kabul edilmez.

Varacağınız yer ateştir. O sizin yardımcınızdır. O ne kötü bir dönüş yeridir.” (Hadid: 15)

Küfür ve nifakın cezası işte böyle müebbetir.

Diğer Âyet-i kerime'lerde şöyle buyruluyor:

“Allah kime nur vermemişse, onun nuru yoktur.” (Nûr: 40)

“O gün bazı yüzler ağarır, bazı yüzler kararır. Yüzleri kararanlara: ‘İnanmanızdan sonra kâfir mi oldunuz? Öyle ise inkâr etmenizden dolayı tadın azabı!’ denilecektir.” (Âl-i imran: 106)

Hakk'ın Müferridi:

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh Hazretleri **“Hatm'ül-Evliyâ”** kitabının **“Hâtemü'l-evliyâ'nın velâyet reisliği, imamlığı ve peygamberliğe çok yakın olan makamı”** bölümünde **“Müferridler yarışı kazandılar!”** Hadis-i şerif'ini şöyle izâh ediyorlar:

“İşte onlar öyle kimselerdir ki, Ömer İbnü'l-Hattab -radiyallâhu anh-den nakille söylediğine göre; Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Azîz ve Celîl olan Rabb'inin, onların yine bu yönünü beyan ederek şöyle buyurduğunu söylemiştir:

“Her kim benim dilememden dolayı benim zikrimle meşgul olursa, benden isteyenlere verdiğim en üstün şeyi ona veririm.” (Tirmizî, *Sevâbü'l-Kur'an*, s. 25; Dârimî, *Fedâilü'l-Kur'an*, s. 6)

İşte O'nun dilemesinden dolayı O'nun zikriyle meşgul olduğu için, kendisine âit olan bu yer ve ilâhî nimetler ona verilir.

Şu halde onun meşguliyeti olan “O'nunla O'nu zikretme” nasıl gerçekleşir?” (“Hatmü'l-Evliyâ”, 8. Bölüm)

Dikkat ederseniz Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri; **“O'nun dilemesinden dolayı”** buyuruyor. Çünkü Allah-u Teâlâ böyle murâd etmiş, bütün olanlar O'nun

dilemesiyle husule gelmiştir. Bütün iş ve icraatları Allah'tan oluyor. Zira mahlûkun hiçbir hükmü yok. O çekecek, O oturtacak, kendisiyle hemhâl edecek.

Kendisini oraya çektiği için; nimetlerini, esrârını, hikmetini de ona ihsân eder. O yere kişinin çıkması mümkün değildir, hayâlından bile geçemez. Kişi orayı zâten bilmez!

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri “**Nevâdirü'l-Usûl**” kitabı'nda da Allah-u Teâlâ'nın vahdâniyyet'inde ferdleşen Hâtem-i velî'nin mânevî cihetini beyan ederken;

“Yürüyün! Müferridler yarışı kazandılar!”

Hadis-i şerif'ini bu hususta delil olarak göstermiş; **“Onlar o kimselerdir ki, Allah-u Teâlâ'nın zikrine bütün benlikleri ile dalmışlardır”** beyanını şöyle izah etmişlerdir:

“Bütün benliği ile dalan o kimsedir ki, aklını yitirip kontrolünü kaybeder. Konuşurken kendinden geçmiş gibi, konuşmasında ne dediğini bilmez. Vâhid'in vahdâniyyet'i hususunda, kalbi eşsiz ve benzersiz olup 'Ferd'leşir. Celâl ve Cemâl'den O'nun vahdâniyyet'ine ulaşması mümkünleşir. Bir hudud ve güç yetirebileceği malûm şeylerle sana kâim kılınan aklın (o anki) durumu nedeniyle, Vech-i kerîm'in nuru onun aklının nurunu söndürünce; O'nun zikrinde sanki kendini kaybetmiş gibi, kontrolünü yitirmiş gibi olur. Akli söndüğü zaman, artık onun ameli de yok olur. İşte Allah-u Teâlâ'nın zikrine bütün benliğiyle dalan odur.” (“Nevâdirü'l-Usûl fî Ma'rifeti Ehâdisü'r-Resûl”, c. 1, s. 613-614. bas: Beyrut, 1988)

Arada hiçbir perde yok. Artık Hazret-i Allah ile onun arasında başka hiçbir şey yoktur. Burası çok gizli bir sırdır. Zerresi dahi kalmıyor. Yalnız O var. Orada Hazret-i Allah ile hemhâl oluyor. Ama kendi halinde değil, öyle murad etmiş.

Allah-u Teâlâ ile hallendiği zaman, O dilediğini ona bildirir. O'nun bildirdiğini kimse bilmez.

Şu Âyet-i kerime kapsamına girer:

“Onlar sıdk makamında, kuvvet ve kudret sahibi hükümdarın huzurundadırlar.” (Kamer: 55)

Yalnız bunlar girer padişahın huzuruna. O deryada yüzdürdükleri girer. Başkası katiyen giremez. Kendi deryasında yüzdürdüğünü kendisi yetiştirir. Kendisi için yarattığından kendisi yetiştiriyor.

Seyyid Abdülkâdir Geylânî -kuddise sırruh- Hazretleri “**Mektûbât-ı Geylânî**” adlı eserinin 5. Mektub'unda şöyle buyuruyorlar:

“Nerede olursanız olun, O sizinle beraberdir.” (Hadîd: 4)

Berberlik ha! Hakk'ın kulu ile beraberliği. O'nun kuvveti, kudreti karşısında, kulun ne kıymeti var ki... Hava boşluğunda bir zerre. Koca sahrada bir milcik. Bu kadar da olamaz. Belki de: 'O halde, bu beraberlikte kulun değeri ne?'

diyeceksiniz. Amma sakın şaşmayın ve gerçek olduğunu bilin. Şayet bu sorunuza karşılık ağızdan bir 'Hiç' çıkarsa, doğruluğunu derhal kabul edin.

Kulun bir varlığı olacak ve bir şey yapmaya kalkacak ha! Hem de Hakk'ın kudreti karşısında. Hayır, hayır... Hepsi silinecek. Kulda varlık vehmi ölecek.

Hele:

“Allah ile birlikte başka bir ilâh edinmeyin.” (Zâriyât: 51)

Emrini duyan kul tümünden erir. Fenâya varır. Ve; vehmettiği varlığın zerresi bile kalmaz.

'Bunu kim anlar ve kim bulur?' diyebilirsiniz. Gerçekten bu söz çok önemli. Öyle ya, kim anlar, kim bulur?’ (5. Mektup)

Bu hâl karşısında mahlûk tamamen hiç olur, O kalır.

Bu noktayı şöyle arzedelim:

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

“Allah o Allah'tır ki, kendisinden başka hiçbir ilâh yoktur.” (Bakara: 255)

Âyet-i kerime'de geçen “**Hû**” maskedir. Şu gördüğünüz bütün âlemler “**Hû**”dan ibarettir. İnsan da böyledir, kâinat da böyledir. Her şey O'na perdedir.

“Lâ” dediğin zaman, o “Lâ”lar yok olduğu zaman, O'ndan başkası kalmaz.

“O Hayy ve Kayyûm'dur.” (Bakara: 255)

O var, yarattığı şeyler O'nunla kâimdir. O'nunla kâim olan zerreyi de attığın zaman O var.

Hazret;

“Kulda varlık vehmi ölecek.” buyuruyor.

Allah-u Teâlâ onu bizzat dilediği şekilde idare eder. Bir yaprak kadar hükmü yoktur. Denize düşen bir zerreyi, deniz istediği gibi sürüklediği gibi, o da ilâhî hükümler karşısında öyle çalkalanır.

“Varlığın zerresi bile kalmaz.”

Zerre dahi Hakk'a perdedir. Zerreyi de O yarattı. Yaratan'ı düşündüğü zaman, yaratılmış şey hükümsüz kalır.

Fakir bu hususta her zaman için şöyle der: *“Elhamdülillâh hükümsüz ve değersiz bir mahlûkum.”*

Hepsi bunun içinde. “Hükümsüz”, hiç hükmü yok. “Değersiz”, hiç değeri yok.

Hükümsüzün, değersizin lâfı bile olmaz. Çünkü yok oldu. Bir şey olacak ki, değeri olsun. Bir şey olmadığı için, hükmü de yok, değeri de yok.

Kelime-i Tevhid’de “Lâ” dediğimiz zaman, kâinatı bir bez gibi atıyoruz. Çünkü O’ndan başka hiçbir şey yok.

Allah-u Teâlâ tarafından ilim verilen yer işte burasıdır. İşin özü budur. Allah-u Teâlâ dilediği zaman dilediği şekilde tecellî eder. Mahlûkun hükmü yoktur, elbisedeki düğme gibidir.

Cenâb-ı Hakk sevdi de seçti, kendisine çekti, yüzüne yüzü ile tecellî etti, dilediğini lütfetti. O kadar.

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri

Hakk’ın Müferridini İfşa Ediyor:

Bin küsür sene önce yazdığı eserlerle, hususiyetle de bu hususta kaleme aldığı “**Hatmü’l-evliyâ**” isimli kitabıyla velilerin sonuncusu olan Hâtemü’l-evliyâ’nın zuhurunu ilk kez halka duyuran; bu ulu zâtın birçok vasıflarını beyan ederek beşeriyet âlemini nurlandıran Şeyh Ebu Abdullah Muhammed bin Ali el-Hakîm et-Tirmizî - kuddise sırruh- Hazretleri; Hâtemü’l-evliyâ olan zâtın mânevî yolculuğunu, bu yolculuğun ferdiyyet mertebesinde ne şekilde son bulduğunu ve bu makamda Allah-u Teâlâ’nın onu kendi denizinin içinde nasıl boğduğunu, “**Nevâdirü’l-Usûl**” isimli kitabında şöyle ifade etmiştir:

“Hakk ‘Mülkü’l-A’lâ’nın, yani en ulu mülkün kapısında onun riyâzetini tamamlayınca, onun kalbinden perdeyi kaldırır; o artık O’nun yakınına kadar vâsıl olup, O’nu kendi huzurunda övmüş, O’nunla ilgisini kurmuş ve tâ ki (asıl) makâmına karşı itminânı çoğalınca, ona alışınca, O’nunla ilgili rahatlık ve korkusuzluklarını ve O’nun Cemâl’ine ve Celâl’ine nazardan kaynaklanan ürpertilerini yatıştırıp, en büyük Vesîle’ye ilerletinceye ve yakınlığını iyice arttıracaya kadar O’nunla rahatlamış olur.

Nihayet O, onu kendi vahdâniyyet’inin içinde boğar; o artık O’nunla ferdleşerek, O’nun bütün sıfatları ile meşgul olur.

O, O’nun emînidir, kulları arasındaki ‘Bir’idir. O öyle bir kimsedir ki, onu yeryüzünde ‘Ey Vâhidî!’ diye nidâ eden doğru söylemiştir.

Onu Peygamber Aleyhisselâm işte şöyle beyan buyurmuştur:

‘Yürüyün! Müferridler yarışı kazandılar!’

Dediler ki;

– Yâ Resulellah! Müferridler de kimdir?

Buyurdu ki:

‘Onlar o kimselerdir ki, Allah-u Teâlâ’nın zikrine bütün benlikleriyle dalmışlardır. Bu zikir onlardan yüklerini indirmiştir, kıyamet günü hafif olarak gelirler.’” (Nevâdirü’l-Usûl fî Ma’rifeti Ehâdîsü’r-Resûl, c. 1, s. 613. Beyrut, 1988)

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri’nin ifşaatını izâh edelim:

“O, onun kalbini kendi Vahdâniyyet’inin içinde boğar.”

Allah-u Teâlâ onda öyle tecellî etmiş ki, O’nunla hemhâl olmuş. Başka bir arzusu yaşamaz.

“O artık O’nunla ‘ferd’leşerek, O’nun bütün sıfatlarıyla meşgul olur.”

Artık Allah-u Teâlâ ona dilediği şekilde tecellî eder, kendisini bildirir. Bunlar esrârın en sırlarıdır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif’lerinde buyururlar ki:

“Benim Allah ile öyle vaktim olur ki, oraya ne yakın bir melek sızabilir, ne nebi ne de resul sokulabilir.” (K. Hafâ)

Bunlar esrâr odasının sırlarıdır.

“O, O’nun emînidir...”

O vazifeyi ona emanet etmiş, o da emanete riâyet edendir. Emanet olduğunu bilir, kendisine hiçbir şey mâletmez.

“Kulları arasındaki ‘Bir’idir.”

Öyle seçmiş, O seçmiş.

“O öyle bir kimsedir ki, onu yeryüzünde ‘Ey vâhidî!’ diye nidâ eden doğru söylemiştir.” (Nevâdirü’l-Usûl, c. 1, s. 613)

Ona “Allahlık” diyen doğru söylemiştir.

“Ey Vâhidî!” Yani onu siz görürsünüz fakat o, o değil. O bir maskeden ibaret, içindekini görüyor.

O’nunla hallenmiş. Bunu Hazret-i Allah yapar, mahlûk hiçtir. Bazen kendimi çürümüş yaprak gibi görürüm, bazen bir ağaç parçası gibi görürüm. Bunu kendim görürüm.

Ama üstümdeki varlık O'na ait, mahlûka ait hiçbir şey yok. **“El fakr-u fahri”** mahlûkun durumu budur.

“Allah'ın boyası ile boyanın! Allah'ın boyasından daha güzel boyası olan kimdir?” (Bakara: 138)

Mârifetullah ehli bu Âyet-i kerime'yi şöyle anlar:

Vücut elbisesini soyarsan, Allah-u Teâlâ'nın elbisesini giymiş olursun. Bu Âyet-i kerime'nin gerçek manası budur.

Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî-kuddise sırruh- Hazretleri **“Ankâ-i Muğrib fî Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ”** adlı kitabında şöyle buyuruyor:

“Nitekim o Kudsî Zât'ın denizinin içinde boğulur ve kendi sıfatlarının elbiselerinden soyunur.” (“Ankâ-i Muğrib fî Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ”; sh. 15, Bas.: Mısır, 1954)

Bu ilâhi bir lütuftur. Öyle murad etmiş.

Allah-u Teâlâ dilerse zerre bırakmaz. O Kudsî Zât'ın denizinde boğulmuş, yok olmuştur. Ne varlık, ne kendi elbisesi hiçbir şey kalmamış, hiç olmuştur. Yalnız O var...

Yine Hakîm-i Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri **“Bâbu fî Beyânu'l-Müferridîn”** isimli risalesinde:

“İşte onlar, kalplerini kendi vahdâniyyet'inin içinde boğduğu ve kendilerini eşyâya karşı ferdleştirdiği 'münferidler' in arasındadır.” buyuruyor.

O ayırmış, O seçmiş, ona zarar verecek her şeyden onu korumuş. Miras da vermiş, o mirasla, o sermaye ile yürümüş.

“O'nun, kalbini kendi mülküne, sevap ve ikâbının mülküne ve dünyasının mülküne göre kendisiyle meşgul ettirdiği bu kul, kalbi 'Vahdâniyyet' ve 'İnfirâd Billâh' mülkü'nde boğularak, O'nunla ferdleşmiştir. O'nunla birlikte nazar ederek bakar, O'nunla bakar, O'na bakar. Çünkü kendisine nazar ettiği eşyâ da O'nun varlığı ile birliktedir.” (Bâbu fî Beyânu'l-Müferridîn, Veliyyüddin, no.: 770. 188^b yaprağı)

“Hafîfü'l-Haz” Mümin:

Resulullah -sallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyuruyorlar:

“Kendilerine en çok gıpta edilen velilerim, benim katımda ‘Hafifü’l-haz’ olan, namazdan ve Rabb’ine güzel ibadetten pay sahibi ve insanlar içinde gizli bulunan mümindir. Onun arzusu ölüm olup, mirası ve ağlayanı az olur.” (Tirmizî, Kitâbu’z-Zühd; İbn-i Mâce, Kitâbu’z-Zühd)

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri **“Hafifü’l-haz bir mümin”** Hadis-i şerif’inin izâhını yapmışlar, Hâtem-i veli’nin vasıflarını haber vermişlerdir:

“Hepsi Enbiyâ Aleyhimüsselâm’dan olmalarına rağmen, kalpler ve dereceler hususunda peygamberler arasında bir farklılık vardır. Her biri velilerden oldukları halde, velilerin aralarında da böyle bir farklılık mevcuttur.

İşte bu kimsenin vasfı, Resulullah Aleyhisselâm’ın Allah-u Teâlâ’dan hikâye ettiği gibidir.

Şöyle buyurmuştur:

‘Velilerimden kendisine en çok gıpta edilen kişi, benim katımda derecesi ulu ve yüksek peygamberlerin derecelerinden bile daha yakın olan gizli bir kimse; Üveysü’l-Karnî’ye ve onun benzerlerine denk olan hafifü’l-haz bir mümindir.

İşte bu onun zâhirî sıfatıdır, bâtını ise târife sığmaz.’

Velilerden bir kimse, en yüksek dereceye sahip olur. Bu, Allah’ın kendi adına, veli olarak kullandığı bir kuldür. O Rabb’inin himâyesi içinde hareket eder; O’nunla konuşur, O’nunla bakar, O’nunla tutar, O’nunla anlar. O, yeryüzünde onun şöhretini yaymış; kendisini halkın imamı, velilerin bayrağının sâhibi, yer ehlinin emini, gök ehlinin nazar yeri, gönüllerin reyhânı, Allah’ın has’ı, O’nun nazargâhı ve kendi sırlarının kaynağı yapmıştır.

O yeryüzünde Allah’ın; halkı kendisiyle terbiye ettiği ilâhî bir kırbaçtır. Ölmüş olan kalpleri onun ru’yetiyle diriltir ve halkı (onunla) kendi yoluna çevirir. Hukûk-u ilâhî’sini onunla ayakta tutar. O hidâyet anahtarı, yeryüzünün nuru, velilerin defterinin emânetçisi ve onların rehberidir. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-in huzurunda Rabb’ini anmakla meşgul olur. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu yerde onunla iftihar eder, Allah da bu makamda onun ismini yüceltir. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bizzat onunla yetinip karar kılar.

Allah onun kalbini dünyaya kapılmaktan alıkoyar. Ona ‘Hikmetü’l-ulyâ’sını, yani ‘En yüce hikmet’ini bağışlar. Onu kendi Tevhîd’ine sevk edip yönelterek, nefsinin görmekten ve hevânın gölgesinden yolunu uzak eder. Velilerin defterini ona emânet eder, onların makamlarını kendisine tanıtır ve menzillerine muttali kılar.

O neciplerin seyyidi, hikmet sâhiplerinin sâlihi, mânevî tabiplerin imamıdır. Sözü kalpleri esir eder, görünümü nefislere şifâ verir, yönelmesi hevâ ve hevesleri yok eder, yakınlığı kötü huyları temizler. O bir çiçek misâli baharda açar, meyveleri ise güzün toplanır. Kendisine sığınılan bir sığınaktır. Elde

edilmek istenen şeylerin kaynağıdır. Hakk ile bâtilin arasını ayırır. O siddîk'tir, fâruk'tur, velî'dir, ârif'tir, muhaddes'tir.

O Allah'ın yeryüzündeki 'Tek'idir.' ("Nevâdirü'l-Usûl fî Ma'rifeti Ehâdisü'r-Resul" c. 1, s. 619-620)

Velilerin ifşa ettiği "**Hafifü'l-Haz**" demek; onun bir Allah'ı var, başka hiçbir şeyi yok, demektir. Allah'tan gayrisi yok onda, kimsesi yok, bir Allah'ı var, bir Resulullah'ı var.

"Eğer Hakk ile isen, yalnız da olsan, sen cemaatlesin. Nasıl bir cemaat? Bulunmayan bir cemaat. Çünkü sen Hakk ilesin, Hakk ehli ilesin. Yalnızsın amma, en büyük cemaatlesin. Hakk ile değilsen, en büyük cemaatle de olsan yalnızsın, yapayalnızsın."

Allah-u Teâlâ herkese âile vermiş, çoluk-çocuk vermiş. Fakire ne kadar büyük lütufta, ihsan ve ikramda bulunmuş ki bunlarla meşgul ettirmemiş, bulan dırmamış, oyalamamış, bizi yalnız yaşıyor. Zât'ı ile meşguliyeti sevdirmiş. Hâlâ o sevgi duruyor.

Onun içindir ki: "**O'nunla olmak hayattır, O'nsuz hayat vefattır.**" sözü ile bu noktaya işaret etmiştik.

Yıllar önce bir defasında Hacc'dan dönüyorduk. Bolu Dağı'ndan iniyoruz, hava çok soğuk. O anda gönlüme bir gariplik çöktü. "**Şimdi herkes evine çoluk-çocuğunun yanına gidecek, sobası yanıyor, sıcak çorbası var. Bizim evde ne soba yanıyor, ne sıcak çorba var, ne de âile var.**" diye hafif bir garipseme durumu oldu.

O anda:

"Amma senin evinde Allah ve Resul'ü var." buyurdular.

Bunu o anda yanımdaki kardeşlere söylemişiz, fakat söylediğimi hatırlamıyorum, bize daha sonraları bir kardeş hatırlattı. "**Böyle söylemiştiniz.**" dedi.

Rabb'ime sonsuz şükürler olsun ki bana o hayatı yaşıyor, hiçbir şeyle meşgul ettirmiyor. O'nunla olmak hepsinden güzel.

"O'nunla mülâkat mülâkatların en güzelidir. O'nunla nefes, nefeslerin en güzelidir." dememizdeki sır, O'nunla beraber yaşanan hayatın hâlâtıdır, gizli bir hâldir.

Bu zât-ı muhterem bu beyanları ile iç hâli belirtmiş oluyor. Özden bahsediyor, sözden değil.

İnsan zannediyor ki hayat çoluk-çocuğu ile yaşadığı hayattır. Hayır! Gerçek hayat budur. O hayat eğlencedir, hayat-ı hakiki budur. Çünkü onlar belki kabre kadar bile gelmezler.

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri yine bir ifşaatlarında kıyamete hafif olarak gelecek olan Hâtem-i velî'yi şöyle haber vermişlerdir:

“Dünyada iken O'nunla Üns'ten bol hisse alan her kişiyi, buradaki bir örtü kendi günahlarından perdeler. O'nun Allah-u Teâlâ ile ünsiyeti iyice artar. Kalbi O'nun katındaki Cemâl mülkü'nde bulununca, O'nun cemâlinden destek görmesinden ötürü Allah-u Teâlâ ile ünsiyet eder. Onda artık üns ağır basar ve yarın arzulandığı günde de onun Üns'ü ile karşılaşır. Kalbi O'nun katındaki Celâl mülkünde bulunan kimseye gelince, onda ise Heybet gâlip gelir ve yarın da O'nun emniyeti ile karşılaşır.

Kalbi O'nun katındaki, O'nun melikliğinin Mülk'ünde bulunan kimsenin ise, Cemâl ve Celâl mülkünü aşır, O'nun vahdâniyyet'ine kadar ulaşması, O'nun ferdâniyyet'inin içinde O'nunla ferdleşmesi dahî mümkünleşir. İşte onlar o gün hafif olarak gelirler.

Onlar işte bu halvet sâyesinde, O'nun katındaki sıfatların ilmi bitip tükenerek, kalpleri Mülk'ün Melik'inde bulunan; kalplerindeki şey dünya gücü ile tarif edilemeyen, O'nun yeryüzündeki emînleridir. Onlar yarın da bir dâvetçi tarafından karşılanırlar.

İşte o, O'na kulluk hususunda Heybet sahibidir. Zira O ona kendi işlerinden olan her işte, büyük bir korku ve dehşetli bir tehlike üzerinde tutarak, âdetâ canını çıkartır gibi farklı bir şekilde muâmele eder. O, aynı zamanda O'na kulluk ve amel etme hususunda da Üns sahibidir. Ne var ki, onu kendisine affetmeye meylettiği vakit, bunu kendisinden gizler. O'nu kendisine yükselterek kendisine muhabbet eder. O, O'nun emniyeti hakkında şaşkınlık sahibidir. O'nun ilâhî kabzasının içinde bulunduğu için, âdeta itminan bulmuş gibidir. O, O'nu kendi adına kullanır, kendi adına kullanmasıyla da ilâhî işler üzerinde şerefini arttırır.

O dünyada da bir delildir, ahirette de bir delildir.

O, O'nun genişletmesiyle geniş çıkan bir Emîn'dir. Aynı zamanda o Muhaddes'tir. O Heybet sahibi ve Üns sahibi olan ilk iki sınıftan çok daha ulu ve yücedir. Zira Üns sahibi Melik'le ünsiyet ederek geniş çıkar, bu ise bizzat Melik'le geniş çıkar. Melik'le geniş çıkanla, Melik'in Üns'ü ile geniş çıkan elbette ki birbirinden daha farklıdır.” (“Nevâdirü'l-Usûl fî Ma'rifeti Ehâdisü'r-Resûl”; c. 1, s. 656-657)

“Temizlenen Kurtulmuştur.” (A'lâ: 14)

Müminin içi, işi, dışı temiz olacak. İç temizliği, kalbi selim; iş temizliği, helâl lokma; dış temizliği, her şeyi mükemmel olmak, numune olmak demektir.

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Kelâm-ı kadim'inde;

“Temizlenen kurtulmuştur.” buyuruyor. (A'lâ: 14)

Temizlenen kurtuldu, nefsinin ayıbını örtenler kurtulmadı.

Temizlenmekten murat; ahlâk-ı zemimeden, kötü huy ve sıfatlardan temizlenmektir. Zâhiri temizlik gibi basit bir mana çıkarılmamalıdır.

Bu Âyet-i kerime çok derin manalara havidir. Temizlenenler kimdir?

Birincisi; **“Günahlarından tevbe edip temizlenenler.”**

Zira tevbe-i nasuh ile bir daha dönmemek üzere yapılan, pişmanlık ve nedametle samimi istiğfar ile yönelen kimsenin tevbesini Hazret-i Allah kabul eder.

İstiğfar, yapılan günahların Allah-u Teâlâ’dan af buyurulmasını niyaz eylemek, O’na sığınmak, acizliğini itiraf etmektir. Tevbe; gûnahtan dönmek, pişmanlık duymak, Mevlâ’ya yönelmektir. Bâtînî tevbe ise, kötü işler tamamıyla iyiliğe çevrilecek, iyi işlerde sabır ve sebat edilecek.

Zira;

“O öyle bir Allah’tır ki tevbeleri kabul eden, günahları bağışlayandır.” (Tevbe: 118)

Böylece insan günahlarından önce istiğfar ederek sonra da nasuh, samimi tevbe ile temizlenmiş olur.

“Rabb’inizden mağfiret dileyin, sonra O’na tevbe edin ki üzerinize gökten bol bol yağmur indirsın, kuvvetinize kuvvet katsın. Günahkâr olarak yüz çevirmeyin.” (Hûd: 52)

“Kim temizlenirse, o ancak kendi menfaati için temizlenmiş olur. Dönüş Allah’adır.” (Fâtır: 18)

İkincisi; **“Kalplerini zikrullah ile temizleyenler.”**

Zikrullah ile gönül; mâsivâdan, her türlü pisliklerden temizlenir. Zikrullahla kalbi mâmur olanın işi ve ahlâkı güzel olur. Zikrullah velâyet alâmetidir.

Zikri Allah olanın fikri de Allah olur. Zikrullahı devam etmek Allah dostlarının âdetidir, Allah-u Teâlâ’nın bir nimetidir. Hakk’ı zikreden Hakk da zikreder, Hakk ile ünsiyet kurar, kurbiyet peyda eder, af ve mağfiret kapılarının en büyüğü o sayede açılır.

Hadis-i şerif’te:

“Zikrullah kalplerin şifâsıdır.” buyuruluyor. (Münâvî)

Zikir nurdur, zikrullahla meşgul olanın içi nurlanır. İç nurlanınca hikmet husule gelir.

Kurtuluşun en güzel çaresi Allah-u Teâlâ ve Resul’ünü kalbe almak, zikrullah ile meşgul olmak, içteki düşmanları atmak ve muhabbet-i ilâhiye nâil olmaktır.

Nefsini günahlardan arındırıp takvâ ile terbiye eden, tekâmül ettirerek feyizlendiren kimseler ebedî saadet ve selâmete namzet bulunmuştur.

Zikrullah ile ruhtar dirilir. Zikrullah muhabbetullahâ vesiledir.

Müferridler Hadis-i şerif'inin bir noktasında, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyuruyorlar:

“Bu zikir onlardan yüklerini indirmiştir, kıyamete hafif olarak gelirler.” (Münâvi, Hâkim)

Yani, Hazret-i Allah'ı zikredenler ve yüklerini atanlar, dünya ve muhabbetinden sıyrılmış, kalplerine muhabbetle zikrullahı yerleştirmiş, böylece temizlenmişlerdir.

“Onlar o kimselerdir ki iman etmişlerdir ve kalpleri zikrullahla mutmain olmuş, sükûn bulmuştur.” (Ra'd: 28)

Üçüncüsü; **“Kul haklarından temizlenenler.”**

İnsanlara ait hakka kul hakkı denir. Kul hakkı, hak sahibinin râzı olması dışında düşmez. Tevbe ile düşmez. Kul hakkıyla, emanetle, borçla, haksızlık yaparak, hıyanet ederek, cennete girilmez. Ta ki kul hakları ödeninceye kadar. Bu yüzden tekâmüliyyete de engeldir. Kul hakkıyla Hacc olmaz, ibadet olmaz. Emanet, kul hakkıdır. Beşerî münasebetlerde emanet olan her şey kul hakkına girer. Ana-baba, karı-koca, evlât birbirlerine emanettir. Kardeş, komşu, arkadaşlık emanettir. Mal-mülk, para, söz, iffet, namus, şeref birer emanettir. Kul hakkıdır. Cennetin kapısından kul hakkı ile gelenleri almazlar. O yüzden kul hakkından korkun! Ona göre yaşayın. Borçlu olmayın, borçlu ölmeyin! Kul hakkından temizlenmeden gitmeyin.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in bu konudaki hassasiyetine bakın!

Hastalığının ikinci günüydü. Bir tarafında Fazl bin Abbas -radiyallahu anh-, diğer tarafta Hazret-i Ali -radiyallahu anh- oldukları halde Resulullah Aleyhisselâm mescide çıktı. Minbere oturup hamd ve senâdan sonra sözüne şöyle başladı:

“Ey insanlar! Her kimin arkasına bir kamçı vurmuş isem, işte arkam, gelsin vursun! Her kimin bende alacağı varsa, işte malım, gelsin alsın! Burada mahçup olmak, ahirette mahçup olmaktan daha hayırlıdır. Benim yanımda en sevimliniz bende olan hakkını isteyen veya helâl edenlerdir. Benden hak alınmalı ki, ben de Rabb'ime temiz bir ruhla kavuşabileyim.” buyurdu.

Hutbesini bitirdikten sonra öğle namazı kılındı. Yine minbere çıkıp aynı sözünü tekrarladi. O zaman bir müslüman çıkıp *“Üç dirhem alacağı olduğunu”* söyleyince borç hemen ödendi.

Hadis-i şerif'te şöyle buyuruluyor:

“Üzerinde kul hakkı olan, ölmeden önce ödeyip helâlleşsin. O gün altının, malın değeri olmaz. O gün hak ödeninceye kadar kendi sevaplarından alınır, sevapları olmazsa hak sahibinin günahları ona yüklenir.” (Buhârî)

Dördüncüsü; **“Nefsinin, hevâ ve hevesinin verdiği isyan, şirk, küfür, karanlığından kurtulup temizlenenler.”**

Bir insan ibadet eder, Hazret-i Allah'ı çok zikreder, fakat ahkâm mucibince hareket etmez. O zaman gayr-i ihtiyarî fâsık durumuna düşer. Düşüren ne? Hazret-i Allah'ın emrine nefsimizin karşı gelmesi. Görünüşte hiçbir şey yok. Herkes bizi gayet iyi müslüman olarak görür. Lâkin nefsimiz, Hazret-i Allah'ın emirlerine karşı geldiği için; ibadet var, zikir var, fikir var ama isyanı Hakk biliyor. Halk ibadet ve taati görüyor, Hakk ise isyanımızı görüyor.

Kötülüklerden ve günahlardan uzaklaşan bir kalp saâdete erip felâh bulduğu, Allah katında makbul olduğu gibi; mâsiyetlere daldığı zaman, şehvet ve lezzetlere dalıp hayvanî sıfatlarla örtüldüğü zaman, o nispette Allah'tan uzaklaşır.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

“O gün ki, ne mal fayda verir ne de oğullar... Meğer ki Allah'a tamamen salim ve temiz bir kalp ile gelenler ola.” (Şuara: 88-89)

Hazret-i Allah'a yönelik olan bir kalp, temizlenen bir kalp, O'nun hükmüne yürüyen bir kalp kurtarıcıdır. Ahlâk-ı zemimeden, şirkten, şüpheden, nifaktan her şeyden temizlenmiş olan kalp fayda verecek.

“Onların kalplerinde hastalık vardır.” (Bakara: 10)

Âyet-i kerime'si ile işaret buyurulan bu korkunç hastalıklar, eğer tedavi edilmezse ebedî hayatı öldürdüğü için çok tehlikelidir. Kin, kibir, ucb, şehvet, gadap, hased, riyâ, tamah, hırs, yalan gibi kötü sıfatlar kalp hastalıklarıdır. Kâmil bir mümin olabilmek için kalpten bu sıfatları bir bir izâle etmek gerekiyor.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde:

“Nefsini tertemiz yapıp arındıran felâh bulmuş, kurtulmuştur. Onu örten kişi ise elbette ziyana uğramıştır.” buyuruyor. (Şems: 9-10)

Nefsi; ahlâk-ı zemime adı verilen şehvet, gadap, kin, kibir, riyâ, haset, yalan gibi kötü huylardan temizlemek lâzımdır.

O yüzden gayret ve çabamız, nefsin tezkiyesi, ruhun tâlim ve terbiyesi olmalıdır. İnsan ancak mutmainneye geçince insan olur. Çok çalışmak lâzım.

Beşincisi ise; **“Hazret-i Allah'ın lütfu ile sevip çektiği, temizlediği, mutahhar kıldıkları...”**

İşte Allah-u Teâlâ, bu sevgili kullarını bu lütfu mazhar etmiştir.

Onlar dünyada saf ve tertemizdirler, güzeldirler. Temizlikleri de, güzellikleri de Hazret-i Allah'ın onlara lütfu, ihsanı ve ikramıdır.

“Biz, rahmetimizi kime dilersek ona isabet ettiririz.” (Yusuf: 56)

Allah-u Teâlâ bu kulları kendisi için seçmiştir. Allah-u Teâlâ'ya yaklaşan bu kullar sevgi ile yaklaşmışlardır.

Allah-u Teâlâ bunlara âşık olmuş; onları sevdiği gibi, bu kullar da Allah-u Teâlâ'ya âşıktır. Allah'tan başka hiçbir arzuları yaşamaz.

“Allah kimi dilerse onu rahmetiyle mümtaz kılar.” (Bakara: 105)

Gerçekten bu sevgili kullarını daire-i saadetine almış, merkez-i selâmetine çıkarmış, huzuruna kadar çekmiş ve en büyük saâdetine erişirmiştir.

“Onlar, sıdk makamında kuvvet ve kudret sahibi hükümdarın huzurundadırlar.” (Kamer: 55)

Bir düşünün! Allah-u Teâlâ onları huzuruna aldı. O kehribarın tozu olduğu için sıddikiyet makamına kadar çıkardı. İşte bahsettiğimiz bunlardır, temizdir, tertemizdir. Onlar nurdur, nûrun alâ nûr olmuşlardır.

Gerçekten bunlar Allah-u Teâlâ'nın kullarıdır. Bunlar Allah-u Teâlâ'ya teslim olmuşlar, iradelerini Hakk'ın iradesine bırakmışlardır. Onlarda arzu yaşamaz. Onlar için mühim olan “Hükm-ü ilâhî”dir. Çıkacak hükm-ü ilâhiye bakarlar. Onlar, Hakk'ın kudret elindedir. Nereye koyarsa orada bulunurlar. Onlar için hayat-vefat değişmez. Dünyada olmakla kabirde olmak arasında hiç fark yoktur. Gerçek kahraman işte onlardır, burası “Kulluk makamı”dır.

Bu iltifat-ı ilâhiye mazhar olanlar bunlardır.

“Altlarından ırmaklar akan Adn cennetleri, orada ebedi olarak kalırlar.

İşte tertemiz arınanların mükâfatı budur.” (Tâhâ: 76)

Muhyiddîn-i Arâbi -kuddise sırruh- Hazretleri bu hususta Kur'an-ı kerim'de geçen Âyet-i kerime'lerde Hâtem-i veli'den bahsedildiğini haber vermektedir:

“Nisâ'da; onun kendi zâtında Nur'a ve temizliğe sahip olduğu... Enbiyâ'da tezkiye edilip, temizlendiği; nurunun kirletilemeyeceği müjdelenmektedir.”

Abdülkâdir Geylânî -kuddise sırruh- Hazretleri ise; **“Bu saf ve temiz kul, Allah tarafından seçilmiş, sevilmiş, Hakk'a cezbedilmiştir. Kıyamet günü şefaattir, dünyada temizdir.”** buyuruyor. (Fütûhü'l-Gayb, 33. Makâle)

Hakîm-i Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri de şöyle haber veriyorlar:

“Ona peygamberlerin seçkinlik ve temizliği verilir, ilâhi nur ona işte bu güçle verilir.” (Kitâbu İlmü’l-Evliyâ)

Hep O’nun, hep O’ndan, mahlûkun hükmü yok.

“Yükünü hafiflet, çünkü dağlar arasındaki yol sarp ve meşakkatlidir.”

Gerçekten Allah-u Teâlâ insanları inceden inceye suale tâbi tutacak ve zerreden hesaba çekecek.

Zilzâl Sûre-i şerif’inde şöyle buyurmaktadır:

“Yer müthiş bir sarsıntı ile sarsıldığı zaman!

Yer bütün ağırlığını dışarıya çıkardığı zaman. İnsanın: ‘Buna ne oluyor?’ dediği zaman!

İşte o gün yer, üzerinde herkesin ne iş yaptığını haber verir.

Çünkü Rabb’in ona konuşmasını emretmiştir.

O gün insanlar, yaptıklarının kendilerine gösterilmesi için gruplar halinde (ilâhî divana) çıkarlar.

Kim zerre kadar iyilik yapmışsa onun mükâfatını görür.

Kim de zerre kadar kötülük yapmışsa onun cezasını görür.” (Zilzâl: 1-8)

Zelzeleler kıyametin açık bir delilidir, bize büyük kıyameti haber vermektedir. İnsanlar bir gün ansızın böyle tasavvurların üstünde korkunç bir âfete uğrayacaklardır.

“Yer müthiş bir sarsıntı ile sarsıldığı zaman!” (Zilzal: 1)

Âyet-i kerime’si ile haber verildiği üzere, yer korkunç gürültülerle ardarda ve devamlı bir şekilde sallanır. Bir kısmı değil, yeryüzü bütün olarak sallanacaktır.

Her şeyi şiddetle sarsıp titreten ilk üfürme karşısında herkes fevkalâde bir korku içinde kalır.

Böyle canlı bir hadiseye o gün için yaşamakta olan insanlar, birkaç saniye de olsa şâhit olacaklar. Kalpleri yerinden oynayacak, akılları başların dan gidecek, emzikli her dişi varlık dehşet ve korku içerisinde emzirdiği yavrusunu unutacak, memesini yavrusunun ağzından çekip çıkaracak.

Allah-u Teâlâ onun gerçekleşmesini murad ettiğinde, önleyecek hiçbir engel olmadığı gibi; onun meydana gelişini yalanlayan, bugünkü yalancılar gibi bir tek yalancı bulunmaz. Azabı açık açık görecekleri için inanırlar.

“Yer bütün ağırlıklarını dışarıya çıkardığı zaman.” (Zilzâl: 2)

Uzun süredir bağrında taşıdığı cesetleri, hazineleri, defineleri ve madenleri açığa çıkarır, tamamen boşalır, hiçbir şey gizli kalmaz.

Bu Âyet-i kerime okunuyor ama okunup geçiliyor, o kadar! Yer emre tabi. **“İçindeki dışarıya at.”** denilecek. Atacak.

“İnsanın: ‘Buna ne oluyor?’ dediği zaman.” (Zilzâl: 3)

Kıyameti, ahireti inkâr eden insan; imkânsız zannettiği hadiseyi görüverince hayretler içinde kalır. O gün akıl erdiremediği, hesaba katmadığı o korkunç durum karşısında geçirdiği şaşkınlıktan dolayı böyle söylemek zorunda kalır. Bilmiyor ki kıyamet kopmuştur.

“İşte o gün yer, üzerinde herkesin ne iş yaptığını haber verir.” (Zilzâl: 4)

O topraktan seni yaratıyor, yiyeceğini çıkarıyor ve seni tekrar toprağa yutturuyor. Seni toprakta yürütüyordu, yediriyordu, toprak bu sefer de seni yiyor, eritiyor.

“Çünkü Rabb’in ona konuşmasını emretmiştir.” (Zilzâl: 5)

Allah-u Teâlâ’nın bunu ona emretmesi, onun da üzerinde meydana gelen bütün hadiseleri anlatması, izin verilmesi sebebiyledir.

“Herkesin yaptığını haber ver.” denilecek, haber verecek.

Sen onu yer görüyordun, ama o da senin gibi cisimdi. Allah-u Teâlâ insanı konuştuğu gibi zamanı gelecek ağzını mühürleyecek, elleri ayakları konuşacak. Her şeye Kadir-i mutlak olan Hazret-i Allah yeri de konuşturur, göğü de konuşturur, arşı da konuşturur. Her şey O’nun hükmü altında.

Âyet-i kerime’lerde şöyle buyuruluyor:

“O gün kendi dilleri, elleri ve ayakları yapmış oldukları şeylere şahitlik edeceklerdir.” (Nûr: 24)

“O gün ağızlarının üstüne mühür basarız. Bizimle elleri konuşur, ayakları da yaptıklarına şahitlik eder.” (Yasin: 65)

Onlar o müthiş azap merkezlerini görünce titreyecekler, o şaşkınlık içinde dünyada yapmış oldukları çirkin işleri inkâr etmek isteyecekler. Heyhat ki buna imkân olmayacak. Diller bağlanmış eller konuşuyor, neler yaptığını haber veriyor, ayaklar şahitlik ediyor. Bu sahne gerçekten de çok korkunçtur. Hiç görmedikleri

beklemedikleri ve alışık olmadıkları bir durumdur. Tasavvur etmek bile kalpleri yerinden oynatır. Böylece bizzat kendi organları kendilerini rezil eder.

Yapılan bir işi doğrudan doğruya el yapar. Ayak ise o işin yapıldığı yerde ve esnada hazır bulunur. Hazır bulunmanın gördüğü şeyi anlatmasına şahitlik denir. O işi yapanın o işi yaptığına dair konuşması ise kendi aleyhinde beyanda bulunmasıdır.

Demek ki yaratıklar yaratıktan ibarettir. Hepsine bir irade vermiştir. O kadar güzel yaratmıştır, o kadar büyük bir irade vermiştir ki, insan *“Benim!”* diyor, kendinin zann ediyor. *“Benim!”* ama senin ruhunu çektiği zaman oluyorsun bir çer çöp. Hani sendin?

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Ashâb'ına: **“Yeryüzünün haberlerinin ne olduğunu bilir misiniz?”** diye sordu. *“Allah ve Resulü daha iyi bilir.”* dediler.

Bunun üzerine buyurdu ki:

“Yeryüzünün haber vermesi, her erkek ve kadının neler işlediğini haber verip şahitlik etmesidir. ‘Şu şu günlerde şunu şunu işlediniz!’ demesidir.” (Tirmizî. Kıyâmet, 7)

Hani sen onu toprak olarak görüyordun, ölü zann ediyordun? Sen kendin ölü olduğun için öyle zann ediyordun. Demek ki yer, yer değilmiş, nur imiş. Amma onu öyle göstermiş. Sen ölüsün ki yer olarak görüyorsun. Ruhu ölenler zaten bilmez, ruhu tekâmül edemeyenler zaten görmez.

Onun aslı nurdu, her şeyden haberdar olduğu gibi, sana o gün bütün yaptığın işleri bir bir haber verecek.

Toprağın her işi emirle yaptığını ancak diri olanlar görürler.

Kıyamet koştuktan sonra insanlar mahşerde toplanırlar ve amel defterlerinde belirtilen sevap ve günahları ölçtürmek için mizana gelirler. Mizan; amellerin tartılması, iyilerinin kötülerinin belirlenmesi için Allah-u Teâlâ'nın mahşer meydanında ortaya koyacağı terazidir. Orada her şeyin kıymeti, her işin değeri, her sevabın ağırlığı ve her günahın derecesi ölçülür. Her şahıs kendi sevap ve günahının miktarına, mahiyetine vâkıf olur.

“O gün insanlar, yaptıklarının kendilerine gösterilmesi için gruplar halinde (ilâhi divana) çıkarlar.” (Zilzâl: 6)

Herkes ameline göre bölük bölük olur. İman ehli ayrı gruplar, küfür ehli ayrı gruplar hâlinde sevk edilirler, muhasebeye tabi tutulurlar.

Kimisi yüz aklıyla kimisi yüz karasıyla, kimisi binitli, kimisi yaya, kimisi sevinç, kimisi korku ve dehşet içinde, kimisi mesud, kimisi bedbaht...

Mizan gözle görülen iki gözlü bir terazi olup, bir zerre ile ağır basacak kadar hassastır. Sevapların konacağı sağ kefe pırıl pırıl ve nurludur. Günahların konacağı sol kefe karanlıktır.

Müminin terazi kefesinde öncelikle imanının ağırlığı olacak, bunun yanı sıra sâlih ameller de ağırlık yapacaktır. Kâfirlerin hiçbir iyiliği kötülük kefesini kaldırmayacaktır. Çünkü küfür, kötülük kefesini ağır bastırarak kadar büyük bir kötülüktür.

Allah-u Teâlâ'nın adaleti tecellî edecek, ihsan ve ikram ettiği nimetlerin hesabını zerrisine varıncaya kadar soracak, herkes bu ilâhî adaletin icabı olarak ya mükâfat veya mücâzat görecektir.

“Kim zerre kadar iyilik yapmışsa onun mükâfatını görür.” (Zilzâl: 7)

Orada herkes yaptığı büyük ve küçük her türlü iyiliğin karşılığını kat kat görecektir.

Zerre kadar bile olsa gerek her küçük iyiliğin, gerekse her küçük kötülüğün bir ağırlığı ve değeri vardır. Onun içindir ki insan küçük büyük demeyip hiçbir iyiliği terketmemeli, küçük ve büyük her kötülükten şiddetle kaçınmalıdır.

“Kim de zerre kadar kötülük yapmışsa onun cezasını görür.” (Zilzâl: 8)

Yaptığı zerre kadar bir şeyden bile soracak. Kişi inkâra kalktığı anda ise ağzına mühür vuracak, bütün organları yaptığına bir bir şâhitlik edecekler. Aynı zamanda Kirâmen kâtibin melekleri ağızdan çıkan her sözü, işlenen iyi ve kötü her ameli yazıyorlar, her yapılanın fotoğrafı çekiliyor. Bu yazılan defterler canlı kanlı çıkararak konuşacaklar, kıyamet gününde sahiplerine teslim edilecekler.

Bir mümin bir iyilik yapmışsa onun mükâfatını görecektir. Kötülük yapmışsa ondan da haberdar edilecektir. İyilikleri kötülüklerinden çok ise ilâhî bir lütuf olarak o kötülükleri affa uğrayabilir veya onun cezâsını dünyada iken görmüş bulunur.

Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh- bir defasında Resulullah Aleyhisselâm'la yemek yiyorlardı. O esnâda bu Âyet-i kerime nâzil oldu. Yemekten hemen el çekti ve: **“Yâ Resulallah! Ben, benden sâdir olan zerre kadar kötülüğün de karşılığını görecek miyim?”** diye sordu. Resulullah Aleyhisselâm şöyle buyurdu:

“Ey Ebu Bekir! Dünyada hoşunuza gitmeyen hadiselerle karşı karşıya geliyorsunuz. Onlar senden sâdir olan küçük kötülüklere cezâdır. Sizin zerre kadar iyiliğiniz ahirete saklanır.” (Taberânî)

Bir kâfir ise iyilik yaparsa, o iyiliği iman dahilinde olmadığı için Allah katında makbul değildir, ona ahirette hiçbir mükâfat verilmeyecektir. Kendisini hiçbir zaman azaptan kurtaramaz. O iyiliğin mükâfatını dünyada görmüş olur. Kâfir olduğu halde ahirete giden her kişi ebedî olarak cehennem azabına uğrayıp duracaktır.

Allah-u Teâlâ'nın her şeyi bildiğini, her şeyi gördüğünü, O'nunla olduğunu, O'nunla kâim olduğunu, O'nunla var olduğunu, O'nun her şeyden haberdar olduğunu o zaman herkes anlayacak ve fakat o zamanki anlayış hiçbir fayda vermeyecek.

Sarp Geçit:

İnsanoğlu başıboş bırakıldığını zanneder. Halbuki iş onun sandığı ve düşündüğü gibi değildir. Kıyamet gününde ona soracak ve yaptıklarının cezasını görecekler.

Malını nereden kazandığını nereye harcadığını sorulmayacağını sanır.

Haram helâl demez, gayr-i meşru yollardan kazanç sağlar. Zulmeder, azgınlık eder, haksız yere onun bunun malını gasbeder. Hayır ve infaka dâvet edildiğinde, o zamana kadar verdiklerinin yeterli olduğunu iddiâ eder.

Her ne kadar malından infak etmiş bulunsa bile, görsünler ve işitsinler diye infak etmiştir. Bu harcamayı hayırlı bir iş için değil, sadece gösteriş için yapmıştır. Bir de şu var ki israf ettiği mal ile kibirlenir durur.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

“Biz ona iki göz vermedik mi?

Bir dil ve iki dudak vermedik mi?

Biz ona (doğru ve eğri olmak üzere) iki de yol göstermedik mi?” (Beled: 8-10)

Ki bu nimetleri tefekkür ederek hidayet yoluna girsin, sapıklık yoluna girmekten sakınsın. Hakk ile bâtilı, iman ile küfrü, doğru ile eğriyi, hayır ile şerri, güzel ile çirkini ayırsın ve hakikate yönelsin.

Allah-u Teâlâ indirdiği kitaplar ve gönderdiği peygamberler vasıtası ile hayır ve şer, iyilik ve kötülük yollarını göstermiş, kullarına da iyi ve kötüyü ayırdedecek kabiliyetler vermiştir.

Hidayet Allah-u Teâlâ'nın, kendi zâtını bilmek için lütuf ve keremi ile kullarında halkettiği muvaffakiyettir. Hidayetin zıddı dalâlettir. Dalâlet, doğru yoldan sapmaktır. Hidayetin neticesi iman, dalâletin neticesi imansızlıktır.

Hidayeti de dalâleti de ancak Allah-u Teâlâ yaratır. Bir insanda dalâlet yaratması, o insanın kendi arzusu ile sapıklık yolunu seçmiş olmasındandır. Yoksa kul iradesini dalâlete yöneltmedikçe, Allah-u Teâlâ onu zorla sapıklığa düşürmez. Çünkü insanda hidayet ve iman fitrîdir, yaratılışında vardır. Dalâlet ve küfür insanın cüz'î iradesini kötüye kullanmasından dolayı sonradan âriz olmuştur.

Nitekim bir Âyet-i kerime'de de şöyle buyuruluyor:

“Biz ona hidayet yolunu gösterdik. İster şükredici olsun, isterse nankör olsun.” (İnsan: 3)

O ise, kendisine gösterilen hidayet yoluna giremedi. Allah-u Teâlâ'nın peygamberler göndererek, kitaplar indirerek açıklayıp tanıttığı nurlu yolu takip edemedi.

“Fakat o, sarp geçidi geçmeye katlanamadı.” (Beled: 11)

Zorluklara göğüs germek istemedi, nefsinin arzularını tercih etti, kendisini iyilik yollarına ulaştıracak sebepleri araştırmadı.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

“Sarp geçidin ne olduğunu bilir misin?” buyurmaktadır. (Beled: 12)

Allah-u Teâlâ bu sarp geçidin ne olduğunu sormakla engelin büyüklüğünü ve aşmanın güçlüğüne beyan buyurmuş oluyor.

“Köle azad etmektir.

Veya (kıtık gibi) açlık duyulan bir günde yemek yedirmektir.

Hısım sayılan bir yetime.

Yahut da yere serilmiş (bitkin, kimsesiz) bir yoksula.” (Beled: 13-16)

İnsanla cennete varan yol üzerinde bulunan bu sarp geçit, ancak Allah-u Teâlâ'nın bahşedeceği imanla aşılabılır. Kullarına karşı engin merhamet sahibi olan Allah-u Teâlâ bu geçidi katetme yolunu da göstermiş oluyor.

Kişinin bu sarp geçidi geçmesi, yokuşu aşması için Allah yolunda cömertlik yapması, bu uğurda gayret sarfetmesi; köle azad etmesi, önce akrabasından başlamak üzere kıtlık zamanlarında yetimleri doyurması veya hiçbir azık bulamayan düşkün kimselere ihsanda bulunması gerekmektedir.

Allah-u Teâlâ daha sonra bu sarp geçidi aşmada imanın en büyük âmil olduğunu, müminlerin birbirlerine Allah yolundaki zahmet ve güçlüklerle tahammül etmeleri için sabrı tavsiye etmelerini, mahlûkata merhamet hususunda birbirlerine tavsiyede bulunmalarını beyan buyuruyor:

“Sonra iman edenlerden olmak; birbirlerine sabrı tavsiye edenlerden, merhametlilerden olmayı tavsiye edenlerden olmaktır.” (Beled: 17)

Sabır mücadele ile nefsin arzu ve lezzetlerine muhalefet etmek, Hakk'ın arzu ve isteklerini yapmakta azim ve sebat göstermek, ibtilâlar karşısında kurtuluşu Allah-u Teâlâ'dan beklemek demektir.

İslâm ahlâkının şâhikalarından birisi de sabırdır. Kur'an-ı kerim'de takriben yetmiş yerde sabırdan bahsedilmiş, sabırla süslenenler meth-ü senâ edilmiştir. Allah-u Teâlâ kendisine ümit ve samimiyetle yönelen, arz-ı hâl eden kullarını sever ve merhamet eder, onlara yardım ederek derecelerini yükseltir. Ücret ve mükâfat alan herkesin mükâfatı sınırlı olacağı halde, sabredenlerin ecri sınırsız ve hesapsız olur. İmanın aslı

sabırdır. İmandan sonra takip edilecek yolun başı sabırdır, iman yolunun başlangıcından itibaren sabır imtihanı başlar. Ahlâkın da, ilmin de, amelin de başı sabırdır. Nefis terbiyesinin en mühim bir merhalesidir, insanın saâdet sırrıdır. İmtihan sabırla verilir, ibtilâlar sabır sayesinde küçülür. Sabır bütün hayırların başı ve anahtarıdır, cennet hazinelerinden bir hazinedir. Mümin sabrı nispetinde derece alır ve terakki eder. Rızâ makamına sabırla kavuşulur, kalp de sâfileşir.

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Asır sûre-i şerif'inde buyuruyor ki:

“Asra yemin olsun ki, insan gerçekten hüsrân içindedir. Ancak iman edip amel-i sâlih işleyenler, birbirlerine Hakk'ı tavsiye edenler ve birbirlerine sabrı tavsiye edenler müstesnâdır.” (Asır: 1-3)

Burada görülüyor ki bütün insanlar hüsrân içindedirler, ancak iman edenler kurtuluyor. İnsan iman edip amel etmezse, o iman onu kurtaramıyor.

Kişi iman etmekle beraber, amel-i sâlih işlerse, Hakk'ı bilir Hakk'ı tavsiye ederse, Hakk'ta sabreder ve sabrı tavsiye ederse hüsrândan kurtulmuş oluyor.

Buradaki sabır, kötülüklerden içtinab etmek ve ettirmektir.

Bu Asır Sûre-i şerif'inde öyle incelikler var ki, Allah-u Teâlâ lütfetmeyip hiçbir Âyet-i kerime indirmeseydi, nizam-ı ilâhî için bu sûre-i şerif kâfi gelirdi.

Buna rağmen yine herkes tehlikededir. Çünkü Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

“İnsanlar helâk olmuşlardır, ancak âlimler müstesna. Âlimler de helâk olmuşlardır, amel edenler müstesna. Amel edenler de helâk olmuşlardır, ihlâs sahipleri müstesna. İhlâs sahipleri de büyük tehlike üzerindedir.” (K. Hafâ)

Bu Hadis-i şerif'e bakılırsa durum cidden çok korkunçtur.

Sabır bu derece önemli olduğu gibi, mümin kardeşlerine sabrı ve merhameti tavsiye etmek de o kadar önemlidir.

Nitekim bir Âyet-i kerime'de müminlere duâlarında şöyle söylemeleri beyan buyurulmaktadır:

“De ki: Ey Rabb'im! Bağışla, merhamet et, sen merhamet edenlerin en hayırlısısın.” (Müminûn: 118)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in müslümanlar arasında en çok yerleştirmeye çalıştığı ve üzerinde durduğu yüksek ahlâkî meziyet, hiç şüphesiz ki merhamettir.

Bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

“İnsanlara merhamet etmeyenlere Allah merhamet buyurmaz.” (Buhârî)

Merhamet, acıyıp esirgemek demektir. Büyüklere hürmet, küçüklere şefkat ve merhamet göstermek, emsallere karşı da müsamahalı davranmak dinimizin üzerinde durduğu ahlâki faziletlerdendir.

Bu Âyet-i kerime'lerde yapılan iyiliklerin, amel ve ibadetlerin ancak imanla birlikte yapıldığı takdirde menfaat vereceği belirtilmektedir.

“İşte bunlar, sağ tarafta yerlerini alan sağın adamlarıdır.” (Beled: 18)

Kitapları sağ tarafından verilecek olan Ashâb-ı yemin, amel-i sâlih işlemekte en ileri giden, hem kendilerine hem de başkalarına huzur ve menfaat veren uğurlu kimselerdir.

“Amelini halis kıl”

Amel ve ibadetlerde ihlâs üzere bulunmak, her işte yalnız Allah rızâsını gözetmek, O'nun rızâsından başka şeyleri karıştırmamak şarttır.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

“Ve yalnız Rabb'ine rağbet et!” (İnşirah: 8)

O'nun dışındaki sebep veya gayelerde duraklayıp kalma, başka maksada bağlanma, bütün niyet ve çalışmalarında ancak O'na yönel. Allah için çalışana Allah yeter.

Allah-u Teâlâ diğer Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurmaktadır:

“O gün ki ne mallar fayda verir, ne de oğullar. Meğer ki Allah'a tamamen salim ve temiz bir kalp ile gelenler ola.” (Şuarâ: 88-89)

Ahirette geçer para kalb-i selimdir.

Diğer bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruyor:

“Dini Allah'a has kılarak ihlâs ile kulluk et. Dikkat edin, halis din Allah'ındır.” (Zümer: 2-3)

Allah-u Teâlâ kendi rızâsına mahsus olandan başkasını kabul etmez.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz **“Sizden hiç kimse amel ve ibadeti ile kurtulamaz.”** buyurdular. Ashâb-ı kiram -radiyallahu anhüm- Efendilerimiz **“Sen de mi yâ Resulellah?”** diye sordukları zaman **“Evet”** buyurdular, **“Meğer Allah-u Teâlâ rahmeti ve fazlı ile beni koruya.”** (Müslim)

Demek ki bir insanın kendisine dayanması, kendisine güvenmesi, ibadetlerini ileri sürmesi en büyük cehalettir. Bu güvenenlerin hepsi, nefis putuna dayanmaktan ileri gelir.

“Amelini halis kıl. Çünkü Allah basirdir, her şeyi her yapılanı görür.”

İmam-ı Şârani -kuddise sırruh- Hazretleri buyururlar ki:

“Ben Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimizin kırkbin Hadis-i şerifini ezberledim. Sonra onların içinden kırkını seçtim. O kırklar içinden dördünü, dördünün içinden de birini seçtim. Eğer bununla amel edersem kurtulacağıma kanaat getirdim. Buyururlar ki:

“Dünyada kalacağın kadar dünya için çalış. Ahirette kalacağın kadar ahiret için çalış. Allah’a muhtaç olduğun kadar Allah için amel işle. Cehennem azabına tahammülün nispetinde de orası için çalış.”

Dünya hayaldir, ne ki varsa serî’üz-zevaldir. Ahiret de ebedîdir. Şu halde ebedi hayatının sermayesi için çalış.

Nitekim Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime’inde şöyle buyuruyor:

“Kendinize azık edinin. Şüphesiz ki azığın en hayırlısı takvâdır.” (Bakara: 197)

Allah-u Teâlâ dünya hayatında yolculuk için kullarına azık edinmelerini emredince, ahiret için de azık edinmelerinin yolunu göstermektedir.

Âyet-i kerime’den anlaşıldığına göre; insan için iki yolculuk kararlaştırılmıştır. Birisi dünyada yolculuk, birisi de dünyadan yolculuktur. Dünyada yolculuk için yiyecek, içecek, binecek ve gerektiğinde harcayacak azık lâzım olduğu gibi, dünyadan yolculuk için de azık lâzımdır. Bu da mârifetullah ve muhabbetullahla, O’nun hıfz-u himayesi altına girmekle olur. Bu takvâ azığı diğerinden daha hayırlıdır.

“Ey akıl sahipleri! Benden korkun!” (Bakara: 197)

Benim emirlerime aykırı davranmaktan sakının.

Dünyada Ulvi Hayat:

Allah-u Teâlâ dünya nimetlerini, dostları olan müminlere has kılmıştır. İnanmayanlar her ne kadar ortak olsalar da, bu nimetler dünya hayatında Allah’a inanan ve ibadet edenler için yaratılmıştır. Kıyamet günü ise sadece onlara tahsis edilecek,

inanmayanlardan hiç kimse bu nimetlere eremeyeceklerdir. Zira cennet kâfirlere haram kılınmıştır.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

“Resul'üm! De ki: Allah'ın, kulları için yarattığı süsü ziyneti ve temiz rızıkları kim haram kılmış?

De ki: Bunlar dünya hayatında inananlarıdır, kıyamet gününde ise yalnız inananlara tahsis edilmiştir.

İşte biz bilen kimseler için âyetlerimizi böyle açıklıyoruz.” (Â'raf: 32)

O ziynetlerin o temiz yiyeceklerin başlıcası, müminlerin istifadesi için yaratılmıştır. Mümin olmayanların bunlardan bu dünyada istifade etmeleri ise geçici bir zamandır. Ahirette bu nimetlere iştirak edemeyecekleri gibi, birçok cezalara ve azaplara maruz kalacaklardır.

Âyet-i kerime'den anlaşılıyor ki dünyadan el etek çekmek esas değildir. Müslümanların meşru surette dünyadan faydalanması gerekir.

Allah-u Teâlâ'nın rahmet hazinelerinin sonu yoktur. O'nun dünyevî ve uhrevî bütün nimetleri birer saâdet vesilesidir.

Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

“Sizin yanınızda olanlar tükenir, Allah katında olanlar ise bâkidir, tükenmez.

Sabredenlerin karşılığını, yaptıklarının en güzeli ile vereceğiz.” (Nahl: 96)

Onlar, yaptıkları hayırlı amellerin karşılığını âhirette almak için sabırla beklerler, sonsuz olanı geçici olana tercih ederler. Bunun içindir ki haram yollarla elde edebilecekleri her türlü kazancı reddederler.

Bu gibi kimseler bol bir rızka nail olurlarsa şükrederler, âhiret mükâfatlarına namzet olurlar. Dar bir rızıkla rızıklanırlarsa kanaat ederler, kısmetlerine râzı olurlar, bunun için de âhiret mükâfatlarına namzet olurlar.

Mümin olarak amel-i sâlih işleyen herkesi, hoş ve güzel bir hayat ile yaşatacağına dair Allah-u Teâlâ Kur'an-ı kerim'inde buyurur ki:

“Kadın olsun erkek olsun, her kim mümin olarak salih amel işlerse, biz onu (dünyada) mutlaka çok güzel bir hayat ile yaşatırız. (Âhirette ise) mükâfatlarını yaptıklarının en güzeli ile ödeyeceğiz.” (Nahl: 97)

Allah-u Teâlâ sadece ahirette değil, dünyada da huzurlu bir hayat bahşeder. Bu, iman edip salih ameller işleyenlere bir vaad-i Sübhânîdir.

Mümin, insanın rızkının Allah-u Teâlâ'nın takdiri ve tedbiriyle olduğunu bildiği için, ilâhi taksime râzı olur, rızkı ne kadar az da olsa kalbi rahat eder. Kâfirin ise kanaatı olmadığından, rızkı ne kadar çok ve zengin de olsa kalp darlığından kurtulamaz.

Diğer bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

“İman edip amel-i sâlih işleyenlerin kötülüklerini elbette örteriz ve onlara yaptıklarının daha güzeli ile karşılık veririz.” (Ankebut: 7)

O, Allah-u Teâlâ'ya en güzel bir şekilde ihlâsla yöneldiği için, Allah-u Teâlâ da onu dünyada en güzel bir şekilde yaşatır. Her şeyden önce ona huzur verir, ona her şeyin en güzelini ihsan ve ikram eder. O, Allah-u Teâlâ'yı seçmiş. Allah-u Teâlâ da onu dünyada seçmiş, dünyasını cennete çevirmiş, her şeyi ile beşeriyete nu mune kılmış.

Bir Âyet-i kerime'sinde:

“Salihlerin işini O görür.” buyurmaktadır. (A'raf: 197)

Binaenaleyh onlar hem dünyada gönül cennetindedirler, ahirette ise zâhiri cennetin içindedirler. Bu zâhiri cennet de oraya buradan intikal ediyor.

Bu husus çok mühimdir.

Kişi dünyada kiminle ise, ahirette de onunladır. Sevenler orada beraber olacaktır. Yaşayan bunun için yaşasın, ötesi hep boş. Fakat insan bu boşluğu ölünce anlayacak. Gerçekten de ötesi boşmuş, amma iş işten geçti.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

“O günde ki bütün gizli sırlar meydana çıkar.” (Târik: 9)

İşte o gün gözleri tam açılır.

Bu beyanlardaki gayemiz; kişi kendisini aynada görsün ve gideceği yeri de şimdiden bilsin.

Nitekim Resulullah -salallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde:

“Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz, nasıl ölürseniz öyle haşrolunursunuz.” buyurmuşlardır.

O kişi bu hayatı tercih etmişti, bu hayatın neticesi de budur.

Ahirette de Ulvi Hayat:

Müminlere ahirette amellerine göre nur verilecek, yüzleri de gece karanlığındaki ayın parlaklığı gibi parlayacaktır.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde itaatkâr müminlerden ve nurlarından haber vererek şöyle buyurmuştur:

“O günde erkek müminlerle kadın müminleri önlerinden ve sağlarından nurlarını koşarken görürsün.” (Hadid: 12)

Onlara şöyle denilir:

“Müjde! Bugün altlarından ırmaklar akan ve içinde ebediyen kalacağınız cennetler sizindir.” (Hadid: 12)

“İşte büyük kurtuluş budur!” (Hadid: 12)

Cennete girmekten daha büyük kurtuluş olabilir mi?

İşte geldik işte gidiyoruz. Bu nur dünyada kazanılır, dünyadan ahirete intikal eder.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

“Allah bir kimsenin kalbini müslümanlık için açarsa, o Rabb'inden verilen bir nur üzerindedir.” (Zümer: 22)

Dünyada iken küfür ve diğer günahlardan nefsini sakındıran muttaki kullar cennette bağlar ve bahçeler içinde, akan pınarların kenarlarında refah ve saâdet içinde yaşarlar.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

“Muttakiler Rabb'lerinin kendilerine verdiği alarak cennetlerde ve pınar başlarında bulunurlar.

Çünkü onlar bundan önce dünyada güzel davranırlardı.” (Zâriyat: 15-16)

Bu pınarlar o bahçelerde gezilebilecek yerlerin sonuna kadar akar. Orada hiç kimse susuzluk görmez ve hiç susamaz. İçmek isteyen zevk için içer. Bu pınarların akışını seyretmek bile insana ayrı bir huzur verir.

Diğer Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

“Orada birbirlerinden kadeh alıp verirler. Amma onu içenler ne boş bir söz söylerler, ne de günaha girerler.” (Tur: 23)

Kendilerine içilecek şeylerin en vasıflısı, en güzeli takdim ediliyor. Sunulacak kadehler de suyun vasfı ile vasıflanmıştır. Bitip tükenmelerinden ve boşalmalarından yana endişeleri olmayacak şekilde, akıp duran ırmaklar şaraplarla doludur.

“O içkide ne sersemletme vardır, ne de onunla sarhoş olurlar.” (Saffât: 47)

Tadı gibi rengi de güzeldir. Çok nefis ve lezzetlidir. Başağrısı yapmaz, şuurunu zedelemeyen, akli gidermez. Tatlı bir rahavet ve uzun süre neşe verir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime’lerinde **“Ebrar”** adı verilen müminlere bahşedilecek ikram ve ihsanları arz ederken şöyle buyurmaktadır:

“Kendilerine ağzı kapalı, mühürlü, saf bir içki içirilir. Sonunda misk kokusu bırakır.” (Mutaffifin: 25-26)

Onun içine hiçbir şey karışmamıştır, tortusu yoktur. Allah-u Teâlâ onlara o içkiyi öyle güzelleştirmiştir ki, sonunda misk gibi olur. Mühürlü olması, içecek olanların şerefini artırmak içindir. Bu mühürleri ancak kendileri açabileceklerdir. Bu ise ona ihtimam gösterildiğini belirtir.

Çünkü onlar dünyada iken Allah-u Teâlâ’yı tercih ettiler, yalnız O’na ihtimam gösterdiler. Allah-u Teâlâ da bunu bildiği için bu ikramı yalnız onlara yapıyor.

Böyle pek nefis bir nimete nail olanlara elbette imrenmek gerekir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime’sinde:

“Yarışanlar bunun için yarışınlar, imrenenler buna imrensinler.” (Mutaffifin: 26)

Asıl imrenmenin dünyada iken olması gerekir. Onun Hazret-i Allah’a ve Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem-ine bağlılığına imren ki, bu lütuf ve ihsana nail ve mazhar olasın.

Âyet-i kerime’de geçen saf içkinin bir vasfı da:

“Onun karışımı tesnimdendir.” (Mutaffifin: 27)

“Tesnim”; cennet içkilerinin en güzeli, en üstünü ve en değerlisidir. Cennetin gayet yüksek yerlerinden geldiği için Tesnim denilmiştir.

“Ebrar” olanlara o saf içkiden içirileceği zaman içine Tesnim’den de bir miktar karıştırılır. Katık olarak verilir. Bu da onlar için büyük bir lütuftur.

Tesnim’i katksız olarak içmek Allah-u Teâlâ’ya yaklaştırılmış olan **“Mukarreb”**lere mahsustur.

Cennet şaraplarının en güzeli ve değerlisi olan Tesnim’den **“Mukarreb”**ler saf olarak aynen içerler.

Âyet-i kerime’de şöyle buyuruluyor:

“Bu öyle bir pınardır ki, ondan sadece Allah’a yakın olan Mukarrebler içer.” (Mutaffifin: 28)

Çünkü onlar dünyada iken saftı, temizdi ve güzeldi. Çünkü onlar güzel ile idiler, kalplerinde yalnız O'nun muhabbetini yaşatırlardı.

“Biz sadece Allah’a rağbet edip gönül bağlayanlardanız.” diyenler onlardır. (Tevbe: 59)

“Rabb’lerine gönülden boyun eğenler.” de onlardır. (Hud: 23)

Bunlar Allah-u Teâlâ'nın has kullarıdır. İhlâsı kalbine döktüğü kullardır.

Bir Hadis-i kudsi’de buyurur ki:

“İhlâs sırlarımdan bir sırdır. Onu kullarımdan sevdiğlerimin kalbine koyarım. Melek yazmak için, şeytan da ifsad etmek için ona muttali olamaz.”

İşte o sır sebebi ile bu esrâra vâkıf olurlar. Onların mertebesine artık hiçbir kimsenin çıkması mümkün değildir.

Dünyada iken Allah-u Teâlâ’yı tercih edip, yalnız O’na rağbet edip, O’nunla beraber olmak istedikleri gibi; Allah-u Teâlâ da şimdi onları tercih etmiş, onlarla beraber olmak istiyor.

Bu mânevi kurbiyete mazhar olmayanlar o pek güzide pınarın su yundan içmek şerefine nail olamazlar.

Çünkü o dünyada iken başka yerlerden lezzet alıyordu. Bunlar ise yalnız Hazret-i Allah’tan lezzet alanlardır.

Tesnim adı verilen bu pınar Mutaffifin sûre-i şerif’inin 25. Âyet-i kerime’sinde geçen **“Ağzı mühürlü saf içki”**den daha üstün ve daha güzeldir.

Onlar nasıl ki has olarak Allah-u Teâlâ’ya ve Resulullah Aleyhisselâm’a yönelmişlerse, Allah-u Teâlâ en hasını da onlara bahşeder. Bu onlara bir ikram-ı ilâhîdir.

“Siz saf ve temiz bir kalp ile beni seçmiştiniz, ben de en saf ve en temizini size ikram ediyorum.”

Diğer bir Âyet-i kerime’de şöyle buyuruluyor:

“Rabb’leri onlara tertemiz bir içki içirir.” (İnsan: 21)

Bu doğrudan doğruya âlemlerin Rabb’i tarafından içirilen, hiçbir katkı katılmamış, mutlak bir şekilde saf, tertemiz bir içkidir. Bu, Cemâlullah’a kavuşma neşesidir.

Ve onlara şöyle denir:

“Bu sizin için bir mükâfattır, çalışmalarınız mükâfata lâyık görülmüştür.” (İnsan: 22)

Çalışanlar Allah-u Teâlâ'nın verdiği sermaye ile çalışırlar, eğer O sermaye koymazsa sen çalışamazsın. Çalışırsın, fakat nefsinle çalışırsın.

Allah-u Teâlâ senin kalbine sermayesini ihsan ederse, O'nun lütuf sermayesi ile O'nunla alış-veriş yapabilirsin, ibadet-taat yapabilirsin.

Bütün iyilikler Allah-u Teâlâ'dan gelir, O'ndan gelmeyince bu da bulunmaz.

Allah-u Teâlâ onlara o lütfu ihsan buyurmuş, o lütuf ile O'nunla alış-veriş yapıyor. En güzel alış-verişi de onlar yapıyor. Ondaki para kimsede bulunmaz.

Mukarrebler Huzur-u İlâhî'de bütün mertebelerin ilerisinde bulunan öncülerdir.

“Hayır yarışlarında tâ öne geçip kazananlar. İşte onlar (Allah'a en çok) yaklaştırılmış olanlardır, Naim cennetindedirler.” (Vâkıa: 10-11-12)

Çünkü dünyada da Hazret-i Allah ile, orada da Hazret-i Allah ile.

Tesnim onların şarabıdır. Onlar Tesnim ile kanar, onunla lezzet alırlar.

Tesnim cennet pınarlarının en üstünü olduğu gibi, mukarrebun da cennetliklerin en üstünüdür.

Ruhani cennette Tesnim, mârifetullah ve O'nun Cemâl-i bâkemâl'ine nazar lezzetidir. Mukarrebun Tesnim'den başkasını içmezler, yani ancak Allah -u Teâlâ ile meşgul olurlar.

Dünyada Süflî Hayat Sürenler:

Allah-u Teâlâ, ahirete müteveccih olmayan dünya hayatının nefreti mucip âkıbetini beyan etmek üzere Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurur:

“Allah'ın gökten bir su indirip, onu yerdeki kaynaklara yerleştiren, sonra onunla türlü türlü renklerde ekinler yetiştiren olduğunu görmez misin?

Sonra onlar kurur da sapsarı olduklarını görürsün. Sonra da onu kuru bir çöpe çevirir.

Şüphesiz ki bunlarda akl-ı selim sahipleri için bir öğüt vardır.” (Zümer: 21)

Allah-u Teâlâ bu ve buna benzer Âyet-i kerime'lerde gökyüzünden indirmiş olduğu suyu, bu su ile bitirmiş olduğu ekinlerin ve meyvelerin, daha sonra çer-çöp haline gelişini dünya hayatına misal olarak vermektedir.

İşte fâni dünya budur. Günleri mahduttur ve muvakkattır. Servet ve sâ mânı ise emânettir. Kendisine gönül bağlayanlar için aldatıcı bir metadan başka bir şey değildir.

Ömrü ne kadar uzun olursa olsun, insan öyle bir zamana ulaşır ki; rüzgârın saman çöpünü savurup, yerinde hiçbir şey kalmadığı gibi, ölüm gelir, ahirete alıp götürür.

“Sanki orada hiç yaşamamışlardı.” (Hud: 95)

Süflî hayat sona erer; nedamet çok, dönüşü hiç yok.

Dünyada ne kadar büyük menfaatlar ve lezzetler elde edilirse edilsin, hepsi de sınırlı ve geçicidir.

Dünya hayatı dünya gözüyle ölçüldüğünde çok büyük bir şeymiş gibi görünür. Ahiret terazisine konulduğunda ise, ne kadar değersiz ve önemsiz olduğu apaçık meydana çıkar.

Bu dünya hayatı, çocukların oyun oynayarak kendilerini yordukları gibi insanların kendilerini yordukları bir oyuna benzemektedir. Ömrün akşamı olunca, çocukların oyunlarını bırakıp evlerine döndükleri gibi, her şey yüzüstü bırakılıp âhiret âlemine göç edilmekte, elde edilen her şey başkalarına bırakılmaktadır.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

“Dünya malını ehline terk ediniz. Zira ondan kifayet fevkinde (ihtiyacından fazlasını) alan kimse, şuursuzca kendini helâk etmiş olur.” (Câmiu's-Sağîr)

Bu dünya hayatı, zaman öldürmekten başka bir işe yaramayan eğlence gibidir.

Bu dünya hayatı, *“Ben filânın oğluyum!.. Ben şundan üstünüm!..”* gibi bir böbürlenme ve kibirlenmedir.

Dünya, insanı ahireti için çalışmaktan alıkoyuyorsa, bir aldanma sebebi olur. Ahireti kazanmak için sermaye oluyorsa, kazanma sebebi olur. Daha doğrusu cennete girmeye vesile olursa övülmüş bir yer, cehenneme girmeye vesile olursa yerilmiş bir yerdir.

Bir Hadis-i şerif'te şöyle buyuruluyor:

“Haberiniz olsun ki dünya melundur, içindekiler de melundur. Ancak Allah-u Teâlâ'yı zikretmek ve O'nun rızâsına uygun şeylerle, bilen ve öğreten müstesnâdır.” (Tirmizî)

Diğer insanlar da ekim yapıyor amma, onlar dünyanın melun kısmına dalmışlar, hayatlarını hiçe müncer etmişler.

Dünya vasıta, ahiret gaye hayattır. Dünyanın cazip güzelliklerinin, gelip geçici tat ve lezzetlerinin insanı Allah yolundan alıkoymaması ve gaye hayat olan ahireti unutturmaması gerekir.

Çoğu zaman yüz seneyi bile geçmeyen dünya hayatı ile sonsuzluğu tasavvur olunamayan ahiret hayatı mukayese edilirse, ehemmiyet derecesi kendiliğinden ortaya çıkar.

Allah-u Teâlâ Kur'an-ı kerim'inde dünya hayatının gelip-geçici olduğunu, ahiret hayatının ise ebedi olduğunu haber vermiş, müminleri dünya hayatına bağlanarak ebedî hayatlarını mahvetmekten sakındırmıştır:

“Size verilen herhangi bir şey, dünya hayatının kısa süreli bir geçimidir.

Allah'ın yanında bulunanlar ise, daha hayırlı ve daha devamlıdır.

Bu mükâfat iman edenler ve Rabb'lerine tevekkül edip güvenenler içindir.” (Şûrâ: 36)

Bu mükâfatı hak edenler Allah-u Teâlâ'nın koyduğu hudutlar içinde ömürlerini sürdürürler, her vesile ile Rızâ-i ilâhî'yi ararlar.

Diğer bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

“De ki: Dünya geçimi azdır. Ahiret ise Allah'tan korkup kötülükten sakınanlar için daha hayırlıdır.

Size kıl kadar haksızlık edilmez.” (Nisâ: 77)

Bir şey zeval bulmakla karşı karşıya ise, çok bile olsa az sayılır. Hem az hem de geçici ise durum daha da değişir.

Ahiretin kendileri hakkında dünyadan daha hayırlı olacağı kimseler ise takvâ sahipleridir.

“Bu dünya hayatı sadece bir eğlence ve oyundan başka bir şey değildir.

Asıl hayat ahiret yurdundaki hayattır, keşke bilseler!” (Ankebut: 64)

Eğer insanlar ahiretin devamını bilselerdi, dünyayı ahiret üzerine tercih etmezlerdi.

Ukbâ'yı bırakıp dünyaya meyletmek, Hakk'ı bırakıp bâtıla sarılmak demektir. Hakk ve hakikatı bırakıp dünya lezzetlerine dalanlar büyük bir belâyâ ve huzursuzluğa uğramışlardır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

“Dünyaya muhabbet, büyük günahlardandır.” (Câmiu's-Sağîr)

Dünya muhabbetine tutulanların her türlü yasağı irtikap edegeldikleri herkesin bilip kabul ettiği bir husustur.

Âhiretsiz bir dünya hayatı yaşamak isteyenlerde zaten hayat da yoktur. Kalplerinde yalnız dünya muhabbeti olduğu için huzursuzdurlar. Hayat ise huzurla kaimdir, huzursuz hayat yaşanmaz. Günahlar kalp üzerine baskı yaparlar ve onu sıkıştırırlar. Zengin de olsalar, her arzularına nail de olsalar, o darlıktan o huzursuzluktan kurtulamazlar. Gönül dar olunca koca dünya insana dar gelir.

Bir Âyet-i kerime'de:

“Kim benim zikrimden yüz çevirirse, onun hakkı da dar bir geçimdir.” buyuruluyor. (Tâhâ: 124)

Zâhiren nimetler içinde görünse bile, dilediğini yiyip içip, dilediğini giyinip, dilediği meskenlerde yaşasa bile; ne rahatı ne huzuru olur, ne kalbinde genişlik ne de ferahlık olur. Tereddütlerden, kuruntulardan, boş hayallerden, uzun emellerden kendisini kurtaramaz. Bunun da sebebi hidayetden uzak oluşlarındandır.

Yapılan her türlü iyiliklerden, hayırlı ve yararlı işlerden, sâlih amellerden ahirette karşılık görebilmenin şartı imandır.

Kâfirler inkârları sebebiyle amellerini boşa çıkardıkları için, dünyada yapmış oldukları iyiliklerin ahirette karşılıklarını alamazlar. Amelleri, rüzgârın önündeki kül gibi yok olur gider.

Âyet-i kerime'de şöyle buyurulmaktadır:

“Rabb’lerini inkâr edenlerin amelleri, fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu küle benzer. Kazandıklarından hiçbir şey elde edemezler.

İşte bu, uzak sapıklığın tâ kendisidir.” (İbrahim: 18)

Dünyada iken kendilerinin hak üzere olduklarını zanneden bu bedbahtlar; hayatları boyunca yapmış oldukları iyiliklerin bir yığın kül kadar değeri olmadığını, bunlardan kendilerine hiçbir menfaat olmadığını görecekler, onlara en çok muhtaç oldukları bir zamanda yoksun kalacaklar, pek büyük bir sapıklığa düşmüş olduklarını anlayacaklardır.

Öyle ki, mahşer gününde ilâhi teraziye koymaya geçecek en ufak bir iyilik bile bulamayacaklar.

Nitekim diğer bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

“Allah onların amellerini boşa çıkarmıştır.” (Muhammed: 9)

Kâfir, kendisine fayda sağlayacak iyilikler yaptığını zan neder. Allah-u Teâlâ kıyamet gününde onu hesaba çektiğinde ve amelleri bir bir sayıldığında, kabule şayan hiç bir şey bulunmaz.

Hakk'tan yüz çeviren kimsenin dünyadaki varlığı, serveti, iyilikleri yarın ahirette kendisine hiçbir fayda sağlamaz, onlardan istifade edemez. Karşısında inkâr ettiği, emrine ve hükmüne karşı geldiği, düşman kesildiği Allah'ı bulur.

Bir Âyet-i kerime'de ise şöyle buyuruluyor:

“Yaptıkları her işi ele alır, onu toz-duman ederiz.” (Furkan: 23)

Küfür taassubu insanın hakikati görmesini engelleyen, basiretini bağlayan, çırpındıkça boğulmasına yol açan korkunç bir zulmettir. Kâfir bu yüzden Allah-u Teâlâ'nın hidayetinden mahrum olmuş ve karanlıklar içinde kalmıştır.

Kâfirin durumu budur. İnkâr ve sapıklık karanlıkları içinde bocalayıp durur. Gün gibi açık olan gerçekleri kabul etmemek için inadında ısrar eder. Nasıl bir zulmet içinde bulunduğu farkına varamaz.

Kâfir, amelinden hiçbir fayda görmediği gibi, büyük bir zararını da behemehal görecektir. Amelinin esasını teşkil eden küfrü, ebedi olarak cehennemde kalmasına sebep olacaktır.

Ahirette de Süfli Hayat Sürerler:

Dünyada şeytanın izinde, cehennem yolunda bulunarak süfli hayat yaşayanlar cehenneme ilk girdiklerinde kendilerine çekilecek ziyafet, karınları eritecek kaynar sudur. Ne fena bir ziyafettir o kaynar su!

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyurulmaktadır:

“Amma yalanlayıcı sapıklardan ise; işte ona da kaynar sudan bir ziyafet ve cehenneme atılma vardır. Kesin gerçek budur işte!” (Vâkıa: 92-95)

Ve bunun inkârı mümkün değildir.

“Başlarının üstünden de kaynar su dökülür.

Bununla karınlarındaki şeyler ve derileri eritilir.” (Hacc: 19-20)

“Onlar kazandıklarından ötürü helâka sürüklenmiş kimselerdir.

Onlar için kaynar sudan bir içki ve inkârlarından dolayı da acıklı bir azap vardır.” (En'am: 70)

Bunlar Allah'ın kitabı ile alay eden, dinlerini oyun ve eğlenceye alan sapıklardır. Azap boyunduruğu altında tutulmuşlar, hak ettikleri cezâlarına kavuşmuşlardır.

Karınlarında gurultu edecek ve bağırsaklarını parçalayacak kaynar sudan şaraplar, cezâlarının sadece bir bölümüdür.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyurulmaktadır:

“Boyunlarında demir halkalar ve zincirler olduğu halde kaynar suya sürükleneceklerdir.

Sonra da ateşte yakılacaklardır.” (Mümin: 71-72)

Önce Hamîm'e sürüklenirler, sonra Cahîm'e atılırlar.

Bir anlık azaba, bir ömrün sefâsı değmez. Ahirette bir anlık azap, bir ömrün sefâsını unutturur.

“Onlar cehennem ateşi ile kaynar su arasında dolaşır dururlar.” (Rahman: 44)

Allah-u Teâlâ zebânilere emreder:

“Tutun onu! Cehennemın ortasına sürükleyin!

Sonra başının üzerine kaynar su azabından dökün!” (Duhan: 47-48)

Ve onları tahkir ederek şöyle buyurur:

“Tat bakalım! Hani sen kendince çok üstün, çok şerefli bir kimse idin.” (Duhan: 49)

“Bu, işte o şüphe edip durduğunuz şeydir.” (Duhan: 50)

Çünkü onlar dünyada iken kendilerinin çok büyük kimseler olduklarını, elde ettikleri mal ve mevkiye güvenerek halkın en şerefli olduklarını zannediyorlardı. O derece refaha boğulmuşlardı ki; âhireti, muhasebeyi, cezayı hiç hesaba katmıyorlardı, kendilerini uyaran, bu günleri ile karşılaşacaklarını haber veren zâtları yalanlamaya ve karşı çıkmaya cüret ediyorlardı.

Şimdi ise o şüphe ettikleri şey gerçek oldu, tekzip ettikleri hakikat ayan-beyan karşılıklarına çıktı.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

“Biz zâlimler için öyle bir ateş hazırlamışızdır ki, onun kalın duvarları kendilerini çepeçevre kuşatmıştır.

Susuzluktan yardım istediklerinde, erimiş mâden gibi yüzleri kavuran bir su ile yardım edilir.

O ne kötü bir içecek ve cehennem ne kötü bir duraktır.” (Kehf: 29)

Allah-u Teâlâ kâfirleri kuşatacak olan ateşi, kişiyi çepeçevre saran kapalı duvarlara benzetmiştir. Böyle bir kimse, kendisini kuşatan ateşten nasıl kurtulabilir?

Ne kadar yardım isterlerse istesinler, kendilerine yardım edilmez. Yardım edilmiş olsa bile, kendilerine öyle bir su verilir ki, içmek isteyip de ağızlarına doğru yaklaştırmış olsalar, hararetinin şiddetinden yüzleri kavrulur, yüzlerinin derileri soyulur.

Onlara ayrıca, tahammül edilmeyecek derecede kaynar ve fokurdayan bir çeşmeden içirilir.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

“Kızgın bir kaynaktan içirilirler.” (Ğâşiye: 5)

Bu sular karınlarındaki bağırsakları paramparça eder. Bütün bu cezalara Hakk'tan yüz çevirmeleri ve inkârları sebep olmuştur.

“Onlar için kaynar sudan bir içki ve inkârlarından dolayı da acıklı bir azap vardır.” (Yunus: 4)

Evvelce nâil oldukları nimetleri suistimal edip nankörlük yapmalarının cezasına kavuşmuş oldular.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

“Amel defterleri soldan verilenler... Onlar ne uğursuzdurlar.

İnsanın içine işleyen ateşin alevi ve kaynar su içindedirler.” (Vâkıa: 41-42)

Onların havaları, vücudun deliklerine işleyen ateşten sıcak bir rüzgar, suları ise çok sıcak kaynar bir sudur. O su, sıcaklığın en ileri derecesindedir ve onların etlerini eritir, iliklerine ve ciğerlerine işler. Bir kere yutunca bağırsaklarını döker.

•

Cehennemde, dalları her tarafa uzanıp yayılan zakkum ağaçları vardır. Cehennemin dibinde yetişir ve ateşten beslenir. Cehennemlikler, karınları doluncaya kadar ondan yemek zorunda bırakılacaklardır.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

“Zakkum ağacı cehennemin dibinde çıkan bir ağaçtır. Meyveleri şeytanların başları gibidir.” (Saffat: 64-65)

Bu ateşten ağaçlar onları beslemek için değil, azap vermek ve azaplarını artırmak için yetişir ve çoğalırlar.

“Cehennemlikler ondan yerler ve karınlarını onunla doyururlar.” (Saffat: 66)

Zehir gibi zakkumu yiyince bu sefer hararetleri dayanılmaz bir dereceye ulaşır. Suya ihtiyaç hissedince, zebaniler onları gayet sıcak suyun bulunduğu yere götürürler.

Âyet-i kerime'de:

“Sonra bunun üzerine onlar için kaynar su karıştırılmış bir içki vardır.” buyuruluyor. (Saffat: 67)

Hararetleri nisbetinde ondan içerler ve yedikleri zakkumla karıştırırlar. Daha sonra bütün içtiklerini kusarlar.

Diğer Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

“Günahkârların yiyeceği zakkum ağacıdır.

Karınlarında suyun kaynaması gibi kaynayan erimiş maden gibidir.” (Duhan: 43-46)

Amel defterleri sol yanlarından verilecek olan uğursuz bedbahtların cehennemde ilk olarak zakkumdan yiyeceklerini Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde haber veriyor:

“Sonra siz ey sapıklar, yalancılar!” (Vâkıa: 51)

Hidayetten uzak düşenler! Öldükten sonra dirilişi inkâr edenler!

“Doğrusu siz zakkum ağacından yiyeceksiniz.” (Vâkıa: 52)

Cehennemin dibinden çıkan bu ağaçlar, onları beslemek için değil, azap vermek ve azaplarını artırmak için yetişir ve çoğalırlar. Manzarası çok çirkin, tadı çok acı, kokusu çok iğrençtir.

“Karınlarınızı onunla dolduracaksınız.” (Vâkıa: 53)

Cehennemlikler takatlerinin de üstünde bir açlığa mübtelâ olup, başka yiyecek bulamayınca; ister istemez, bu ağaçtan bir şeyler yiyip açlıklarını gidermeye çalışırlar. Fakat açlığa hiç faydası olmaz, çünkü çok yerlerse, o nisbette açlık hissederler.

“Üzerine de kaynar su içeceksiniz.” (Vâkıa: 54)

Bu kaynar suyu içmekle susuzlukları gitmez, hararetlerine hararet katar, acı üstüne acı verir.

“Hem de susamış develerin suya saldırışı gibi içeceksiniz.” (Vâkıa: 55)

Allah-u Teâlâ onlara öyle bir susuzluk verir ki; o kaynar suyu, susamış develerin içtiği gibi içerler. Bir türlü kanmazlar, içtikçe de azapları artar.

“Ceza gününde işte onlar böyle ağırLANACAKlardır.” (Vâkıa: 56)

Cehennemliklerin azaplarına, bir alay ifadesi olarak **“Ağırlama”** denmiştir.

Cehennem misafirlerine ilk geldiklerinde ilk defa böyle şeyler takdim edilince, daha sonra kendileri için hazırlanmış olan şiddetli azabın nasıl olacağı düşünölmelidir.

Onlar ancak böyle bir ziyafete lâıık bulunmuşlardır.

Fâtiha Sûre-i Şerif'inin Tefsiri (28)

Besmele-i Şerife'nin Önemi, Fazileti, Hikmeti ve Esrarı (25)

Besmele'deki Sır (3)

Hazret-i Ali -kerremallahu veche- Efendimiz'in bu beyanını açalım:

1. **"Devâ sendedir bilmezsin."**

Bunun mânâsı iman etmek, amel-i sâlihada bulunmak, Hakk'ı bilmek, Hakk'ta sabretmek. Asr Sûre-i şerif'ine bakarsanız bunu görörsünüz.

Bunların gönülleri Allah-u Teâlâ'nın nuru ile dolar, inşirah bulur. Hazret-i Allah'a ve Resulullah Aleyhisselâm'a iman etmiştir, bütün iş ve icraatını ahkâma uydurmuştur.

Bunlar Hazret-i Allah ve Resulullah Aleyhisselâm ile olanlardır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bunların hakkında buyururlar ki;

"Dünyada da muhakkak bir cennet vardır, onu bulan kimsede cennet arzusu kalmaz. O cennet marifetullahtır."

Biz bunu gönöl cenneti diye vasıflandırıyoruz. İşte devâyı bulan bunlardır.

2- **"Derdin de sendendir görmezsin."**

Ruhu ölmüş, canlı cenaze olanların gönlü huzursuzdur. Neden olduğunu bilmez. Süffî hayatta olduğu için günahlar kalbinin üzerine baskı yapar. O ise bunu gidermek için süflî hayatta arar. Yemede içmede, zevk ve safâsında arar ve fakat aslâ bulamaz. Onlar dünyada rahat ve emniyette değildirler. Ahirette ise isyankârların ilk cezası kaynar suya atılmak ve sonra ebedi olarak cehennemde yanmaktır.

İşte derdin senden oldu. Derde uğrayanlar kendinden uğradılar. Devâ bulanlar başka.

3- **“Sen kendini küçücük bir cirim zannedersin.”**

Âlemlere bakarak âlemlerin içinde kendini küçücük bir cirim görüyorsun.

4- **“Halbuki bütün âlemler sende dürülmüştür (de bilmezsın)”**

Ve fakat Allah-u Teâlâ kendi nurundan Habib-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem-inin nurunu, o nurdan kâinatı donattı. Kâinata ne varsa sende mevcuttur.

“Biz insanı en güzel bir biçimde yarattık.” (Tin: 4)

Âyet-i kerime’sinin beyanı da bunu teyid eder ve fakat bunu da göremez. Oysa âlemleri sende dürmüştür de bilmezsın. Ve fakat nankör ve cahil olan bunları benimsedi, nefesine mâletti. Bir tek kıla dahi sahip olmadığı halde **“Benim!”** dedi. Zâlim nefesine zulmetti, Yaratan’a karşı hasım kesildi.

Âyet-i kerime’de şöyle buyuruluyor:

“İnsan bizim kendisini kerih bir nutfeden yarattığımızı görmez mi ki, şimdi o apaçık bir hasım kesilmektedir.” (Yâsin: 77)

Apaçık hasım kesildi, Yaratan’ını da inkâr etti ve karşı geldi. Oysa imtihan sahnesinde idi, imtihanını böylece verdi.

HAZRET-İ MUHAMMED

Aleyhisselâm

Allah-u Teâlâ’nın Nur’u, Âlemlerin Gurur ve Sürûru Muhammed Aleyhisselâm (9)

“Resul’üm! Müminlere Allah tarafından büyük bir lütuf olduğunu müjdele.” (Ahzâb: 47)

Bu lütuf gerçekten lütufların en büyüklerinden birisidir. Onu göndermeseydi, emir ve nehiyelerini bize duyurmasaydı, dalâlet çukurlarında kalırdık, hidayetten mahrum, ebedî bir azaba düşer olurduk. Allah-u Teâlâ’nın onu göndermesi insanlık âlemine en büyük lütuflarından birisidir. İman edenler kurtulacak, iman etmeyen kurtulamayacaktır.

Âyet-i kerime’de buyurulduğu üzere bu güzide peygamber, Allah-u Teâlâ’nın insanlık âlemine en büyük nimetidir.

“Andolsun ki, Allah müminlere büyük bir lütufta bulunmuştur.” (Âl-i imrân: 164)

Sûrî ve mânevî, zâhiri ve bâtînî, ilmî ve amelî, dünyevî ve uhrevî... üstünlüklerin ve yüceliklerin hepsi onda toplanmıştır.

İnsan haysiyetini, şeref ve itibarını zedeleyecek maddî ve mânevî her türlü çirkinliklerden, ahlâkî kötülüklerden; kararın ruhları, taşlaşmış kalpleri küfrün ve şirkin bütün kirlerinden arındırıp temizlemiştir.

Ve kıyamete kadar da böyle devam edecek, ona tâbi olanlar kıyamete kadar bu saâdete ereceklerdir. Ahirette ise onunla beraber Cennet-i âlâ’da bulunacaklardır. Niçin? Onunla olduğu için. Fakat onunla olmayan bu saâdetten mahrumdurlar, onun ümmetinden olmayanlar anlatılan devlete eremezler.

Ona tâbi olup yolunda bulunanlar, Allah-u Teâlâ’nın Zâtî tecellî’ sine kavuşurlar. İzinde ilerlemekle, bütün mertebelerin üstünde bulunan kulluk makamına ulaşırlar. Hem zâhirî, hem de bâtînî.

Onlar onu buldular, Hakk’ı buldular. Hakk’ı bulan ebedî saâdete erişir. Dünyada Hakk ile yaşar, kabirde O’nunla olur, mahşerde O’nunla olur, Cennet-i âlâ’da da O’nunla olur.

Onu hafife alanlar acaba kiminle olacaklar? Allah-u Teâlâ onun hakkında böyle söylüyor, onlar ise onun varlığını yok etmeye çalışıyorlar.

Ona tâbi olmayanlar müslüman olmadıkları gibi, onun ümmet-i muhteremesi olmaktan da mahrumdurlar. Çünkü Allah-u Teâlâ’nın emrini dinlemediler ve iman etmiş olmadılar. Allah-u Teâlâ Habib-i Ekrem’i olan Muhammed Aleyhisselâm’a imanını, Tevhid’in iki rüknundan biri yapmıştır. Adını adı ile beraber anmış, onun hoşnutluğunu kendi hoşnutluğu ile bir tutmuştur. **“Lâ ilâhe illâllah”**tan sonra **“Muhammedün Resulullah”** ünvanını getirmiş; ona inanmayan kişinin müslüman sayılmayacağını, iman etmemiş olacağını belirtmiştir. Onlar İblis’in yolunu tutmuşlardır, istedikleri kadar biz müslümanız desinler.

•

Allah-u Teâlâ müminlere büyük bir lütufta bulunduğu yemin ederek haber vermektedir. Hiç şüphe yok ki bu şerefe erenler de imanı kâmil olanlar ve iman edenlerdir.

Âyet-i kerime’nin devamında şöyle buyurulmaktadır:

“Çünkü onlara Allah’ın âyetlerini okuyan, kendilerini tertemiz yapıp arıtan, kitap ve hikmeti öğreten kendi içlerinden bir peygamber göndermiştir.

Halbuki onlar daha önce apaçık bir sapıklık içinde idiler.” (Âl-i imrân: 164)

Bu lütufların en büyüğü değil midir?

İşte Allah-u Teâlâ bu Nur sayesinde onları karanlıktan aydınlığa çıkardı. Hidayet nuruna kavuşturdu ve sapıklıktan kurtardı. Bundan büyük nimet ve lütf tasavvur edilemez. Allah-u Teâlâ insanların ebedî azabdan kurtulmasına, zulmetten nura, kahırdan lütufa, ebedî saâdete ermesine onu vasıta kıldı.

Dalâletin sebebiyle cehennemi boylayacaktın, zakkum ağacından tadacaktın, onun ikazı ile irşadı ile imana nâil oldun, seni cehennemden çıkardı, gül-gülistan bahçelerine koydu. Senin için bundan daha büyük menfaat olabilir mi?

Allah-u Teâlâ Muhammed Aleyhisselâm'a indirilen gerçeklere iman edenlerin hâl ve ahvâllerini bizzat kendisinin düzeltereğini, onları karanlıklardan aydınlığa çıkaracağını, gönüllerini islâh edeceğini; ruh ile beden, madde ile mânâ, dünya ile ahiret arasında kopmaz bağlar kuracağını beyan buyurmaktadır:

“İman edip sâlih ameller işleyenleri, karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için, size Allah'ın apaçık âyetlerini okuyan bir Peygamber göndermiştir.” (Talâk: 11)

Ve fakat Allah-u Teâlâ bu kadar açık beyan ettiği halde, sapıklıkta kalan yine sapık, yine sapık! Hazır dini kendilerine mâletmeye çalışıyorlar ve bu perde altında bu din-i mübin'i âlet ederek her türlü menfaatlerini, dünya çıkarlarını temin etmeye çalışıyorlar. Dine hizmet eder gibi görünüyorsa da, bunların hepsi menfaatleri içindir, refahlarını artırmak içindir, içyüzlerini örtmek içindir, aslâ Allah için değildir. Zira Allah için olmuş olsaydı, O'nun ve Resul'ünün emrine ve hükmüne tâbi olmuş olurlardı. Bir dünya menfaati ve saltanatı için bir ebedî hayatı böylece kaybediyorlar.

O'nun nur vermediğine hiç kimse nur veremiyor. O'nun hidayet vermediği kimsede hidayet de olmaz. Nuru olmadığı gibi hidayeti de olmaz. Kalbini çevirdiği için sapıklık ve küfür batağında batmıştır, çıkmak için çaba göstermez. Çünkü kendi dinini hakiki zannediyor, dalâlette olduğunu bilmiyor, öğrenmek de istemiyor.

Allah-u Teâlâ'nın ümmet-i Muhammed'e vâdetmiş olduğu fazilet ve meziyetleri, ihsan ve ikramları; başka ümmetlere verilmiş olanlardan çok fazla ve çok büyüktür.

Ahzâb Sûre-i şerif'inin 47. Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurulmaktadır:

“Resul'üm! Müminlere Allah tarafından büyük bir lütf olduğunu müjdele.” (Ahzâb: 47)

Bu ilâhî müjde kıyamete kadar ona tâbi olanlara da şâmidir. Kıyametten sonra da ümmet-i Muhammed'e bahşedilecektir. Allah-u Teâlâ'nın sonsuz ihsan ve ikramıdır. İnanan bir kimse ibadet ve taatı nispetinde bu nimete nâil olur. Bu lütfu kabul etmeyenler ise bu lütuftan mahrum kaldıkları gibi, imandan da mahrum kalırlar.

Hiç şüphesiz ki müminler dünyaya ve ahirete âit bu muazzam nimetlere Muhammed Aleyhisselâm sayesinde ermişlerdir.

Kim ki Allah-u Teâlâ'nın lütfettiği bu vasıfları Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem-inde görmek istemezse, bu Âyet-i kerime'leri inkâr ettiğinden ötürü küfre düşer. Küfre düştüğü için, Allah-u Teâlâ kalbini döndürdüğü ve mühürlediği için de **“Nur saçan kandil”**in nurundan mahrum kalır.

O ki Allah-u Teâlâ'nın ve Resulullah Aleyhisselâm'ın emrini tanımazsa Allah-u Teâlâ onu tanır mı, Resulullah Aleyhisselâm hiç tanır mı?

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

“Şüphesiz ki Allah katında, yeryüzünde yürüyen canlıların en kötüsü kâfir olanlardır. Artık onlar iman etmezler.” (Enfâl: 55)

O hâlâ kendisinin iman etmiş olduğunu zannediyor. Bunca hakikatleri görmüyor ve inkâr ediyor. Resulullah Aleyhisselâm'a itiraz ediyor, hâlâ kendisinin ön safta olduğunu, mümin olduğunu zannediyor. Amma büyük bir sapıklık içinde olduğunu, şeytanın izinde olduğunu, nefsini ilâh edindiğini bilmiyor. Niçin? İlâhî hükümlere uymak yerine ilâh edindiklerine tapındıkları için. Oysa yaratmak da emretmek de Allah-u Teâlâ'ya mahsustur, onların ilâhlarının Allah katında hükmü yoktur...

Muhterem Ömer Öngüt -kuddise sırruh- Efendi Hazretleri'nin Hayat-ı Saadetlerinden İnciler ve Hatıralar (128)

Hep O'nun:

“Biz aradan çekilip yok olursak, Mevlâ'nın fiilleri meydana çıkar. O güzel hareketlerin hep O'nun olduğunu hem bilmemiz hem de bildirmemiz lâzım. Eğer bunu yapmazsak, bu güzellikleri kendimizden bilmiş oluruz. O zaman O'nun emanetini benimsediğimiz için hem yalancı hem de emanete hıyanetlik etmiş olacağız. Bizim değildi bizim dedik.

Dikkat ederseniz kendimize her şeyi yapıyor, biliyor süsü veriyoruz. Ve bundan hoşlanıyoruz. Emaneti benimsemekle yalancı olduğumuz gibi, bunu kendimizden olduğunu göstermeye çalışmakla riyâkârlık da yapmış olacağız. Evvelâ yalancı, sonra emanete hıyanetlik etmiş, sonrada riyâkâr olmuş olduk. Artık bütün fenalıklar bunun peşi sıra gider.

Bir insanın helâk olması için bunlar kâfi gelmez mi?”

Dikkat Edilmesi Gereken Mühim Hususlar:

“Bugün en çok boğaz, göz ve kulaktan zarar görülüyor. İnsanın en büyük düşmanı karnıdır. Nefis haram-helâl düşünmez, her şeyi atmak ister. Böylece karnını ateş doldurmuş olur ve o ateş onu yakacak.

Göz harama baka baka alışır. Kulak ise nefse tatlı, ruha acı gelen şeyleri dinlemekten hoşlanır. Şu halde harama zevk ile baktığımızdan ve dinlediğimizden acı ile azabını çekeceğiz.

Azalarımızı koruyabilmek ve kurtarabilmek için az yemekle vahdet hayatı hayırlıdır. Bunun yerine Hazret-i Allah'ı çok anmak, zikir-fikirle, Râbta ile meşgul olmak çok faydalıdır.”

•

“Bizi bilmeyerek helâk eden bir husus var. Halkın yanında kendimizi sâlih göstermek için, Hazret-i Allah'tan korktuğumuzdan fazla korkuyor görünüyoruz. Bu bizi kökten helâk ediyor, farkında bile değiliz. Helâk olmak ne kadar kolaymış değil mi? Fakat çok kolay şey, bizi rahat olarak hem riyâkâr yapıyor, hem de münafık sıfatına düşürüyor.

Hazret-i Allah'a nasıl sığınmamızın lâzım geldiğini bir parça daha arzedebildik mi efendim? Bir tek aman kalıyor!”

Bizde Ne Var? Hiç!

“Arzularınız varsa buyrun efendim. Her şeyi sorabilirsiniz. Bununla beraber biz her şeyi biliyoruz demiyoruz.

Hazret-i Allah, Habib-i Ekrem'ine;

“Size ilimden az bir şey verilmiştir.” buyuruyor. (İsrâ: 85)

Bizde ne var? Hiç!

Öyleyse hiçliğimizi bilmemiz lâzım. Yalnız olaki, sorduğunuz şey Cenâb-ı Hakk'ın bildirdiği bir noktaya tesadüf ederse, kalbin itminanına vesile olur. Bunun için sual kapılarımız açıktır diye işaret ediyoruz.”

•

“Asıl ilim, en üstün ilim Allah’ı bilmektir. Hem birçok şeyi bilir gibi görünüyoruz, hem de birçok hatalarımız oluyor. Buna ilim denmiyor işte. Nasibimiz bu kadar imiş, bu kadar almışız.”

Nurlu Sözler Hikmetli Beyanlar:

“Allah’ımız şükürümüzü, zikrimizi, rızkımızı rızâsında arttırsın. Çünkü ancak O’nun lütuf ihsanı ile iyilik husule gelir. Mahlûk nedir ki ne ola. Onun için Cenâb-ı Hakk bize lütfundan sermaye ihsan ederse lütfuyla bizi hallendirirse o zaman O’nun koyacağı güzel hallerle insanda güzel haller husule gelir. Bu bakımdan Allah’ımız bizi iyilere nail, Habib’ine dahil etsin, âkıbetimizi hayırlı etsin.”

•

“Kurumuş bir toprağa yağmur indiğinde nasıl canlanırsa Hazret-i Allah’ın rahmetinin indiği kalplerde hemen canlanır neşv-ü nema bulur. Bu bakımdan rahmetine merhametine çok ihtiyacımız var. Kalbimizin canlanması için, O’nun rahmetini mucip meclislerde, hareketlerde bulunmamız lâzım.”

•

“Mevlâ’nın hıfz-ı himaye ettiği kimseler, râzı olduğu yolda yürürler. Bir insan hıfz-ı himayeye girmekle saadet yolunu bulmuştur. O yolda yavaş yavaş yürümek suretiyle bir mahlûk Hâlik’ine kavuşur. Zaten geliş gayemiz de budur.”

•

“Durmadan çalışmamız lâzım, çünkü ömür durmadan gidiyor. Ebedî bir hayatın sermayesi için durmadan çalışmamız lâzım.”

•

“Hazret-i Allah bizi ne güzel yarattı.

Güzel işler işlersek bu güzelliği muhafaza etmiş, güzel Yaratan’ımızı bilmeyip de kötü işlere sapsak yolumuzu O’ndan çevirmiş olacağız. Şeytanı şeyh edineceğiz. O ise bizi kötü yere, cehenneme götürecektir, sonra da; “Sen benim asi olduğumu bilmiyormuydun, gelmeseydin peşimden!” diyecek.

Nedamet çok faydası yok.”

EVLIYÂ-İ KİRAM

-Kaddesallahu Esrârehüm- HAZERÂTI'NIN "HÂTEMÜ'L-EVLIYÂ" HAKKINDAKİ BEYAN ve İFŞAATLARI (251)

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- (55)

İnsanın Yaratılışı Hakkında Bir Mesele (7)

İşte, içinden O'na kulak verip de nefsin arzu ve isteğini terkle, onu kulluğa uygun hâle gelmekle ilgili ubûdiyet (kulluk etme)nin en tam ve en ziyade şekli budur.

O'nun yaratışının başlangıcına hazır halde Yaratan'ın huzuruna çıkmanın temsili, kıyâmet Arasat'ına adım atıp orada durmak gibidir.

Şu kadar var ki, [onlardan] ilki de; peygamberliğinin ve mânevi mertebesinin yanı sıra, O'nun itminâna kavuşmuş melikler sûretinde getirdiği Dâvud oğlu Süleyman Aleyhisselâm'dır.

İkincisi ise; yine peygamberliği ve mânevi mertebesi ile birlikte, O'nun hoşnutlardan olmuş, kanaat getirenler arasına katılmış ve rızâ gösterenler zümresine girmiş bir kul sûretinde getirdiği İsâ Aleyhisselâm'dır.

Üçüncüsüne gelince; o ise insanlara emniyet ve güven verenlerden, kendisini O'na tefvîz edip adayanlardan, Allah'ın eseriyle ilgili olarak kendi nefesine karşı tevâzuya bürünenler arasından tam bir "kul" olarak getirdiği Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-dir. O tıpkı ilk yaratılışındaki kulluğu gibi, kendisini O'na doğru adım atarak öne geçirmiştir.

Kendisine tefvîz kılınan şey ve hayrı nedeniyle O'nun ubûdiyyet (kulluğu)nun sonu yoktur. Dünyada sevap onunla meydana getirilmiş, günahların kayda geçirilmesi de onun tahrîriyle gerçekleşmiş; onun işlediği her şey affedilmiştir. Hür ya da sahiplerden kılınmadığı için, o "âmil" de değildir.

Ona -sallallahu aleyhi ve sellem- ilkin sahiplik verilmiş, ona mukâbil olarak da âhîret sûreti öne alınmıştır.

Hataların bağışlanması, günahların yazılması ve kulluğun ifâsına nispetle, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-e verilmiş olan şey hiç kimseye verilmemiştir.

İsâ Aleyhisselâm da men edilmiş, hayret ve şaşkınlığa düşmemiş, terk etmiş, ilâhi izi tâkip etmiş, ubûdet vazifesini yerine getirmiştir.

Ubûdet (kulluk) iz ve eserini bırakması yönüyle Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-, bununla ilgili olarak diğerlerinden daha üstün olup, istikbâl bakımından ise işin istikbâli gibidir.

Bu hâller ve bu sûretler kalpleriyle birlikte 'Arasat'a getirildiği zaman; İsâ Aleyhisselâm o vakit onların yaratılışlarındaki gibi bir kulluğa hazırlanmışlık hâli üzere olur, Süleyman Aleyhisselâm da o zaman meliklerin hazırlanmışlığı üzere bulunur, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- ise o an onların "Seyyid"leri, yani efendilerine bile tesir eden, tevâzu sahiplerinden olan emniyet bahşedicilerin hazırlığına sahip olur.

Dünya ise ona hazırlanma, hileye uğratma ve ziynetiyle aldatma hususlarında zinâ edici bir kadın mesabesinde. Her insanı "dün"le ilgili olarak pislik ve çirkinliklere bulaştırır. O'nun hıyânetten ne zaman pâk ve temiz kalması umulmuştur?

Şu hâlde o, kendisine yaratılışında gizlice kayıtlandırıldığı iffetlilikten yüzünü çevirdiği sürece, hangi vech ile Seyyid'i, yani efendisi ile buluşabilir; dün ü elinin tersiyle itmedikçe ümmetçe nasıl kabul edilip de kontrol altında tutulabilir?

Onunla ilgili olarak umûmun menzilleri ise şöyledir:

Onlardan kimi sadece ona dokunmak ve onu kontrol altında tutmak ister. Onlar istikâmet ehlidirler, iktisat sâhibidirler ve aynı zamanda verâ'ya da ehlidirler.

Onlardan kimileri ise tâ ki kaçırılıp uzak tutuluncaya kadar onu toplayıp elde etmek isterler. Onlar onun haramlarına kılıflar giydiren ve onunla pislenip lekelenen kimselerdir. İşte onlar da Tevhîd ehlinde olmakla birlikte karmaşık bir hâlde bulunmaya ehildir.

Kimileri de onunla ilişkiye giren, hatta ondan çocuk bile elde eden kimselerdir. Onlar kâfirlerdir, dünya onların çocuklarının anası olmuştur; sanki boynunda boyunduruk taşır gibi, onunla beraberliklerinin sonu da yoktur. Ona ayak uydurmaya güçleri de yetmez, çocuk edinmiş olmaları onların üzerine en küçük bir vehâmet de çöktürmez.

Dünyanın pislğine bulaşmış olanlar mahşer ehli oldukları vakit, pislikleri ve çirkinlikleri yüzünden korkuyla dolarlar; pislik ve çirkinliklerden gerektiği şekilde kaçınıp uzak durmayışları konusunda, bu kez içlerinde onun lezzetlerine dâir var olan şeyleri tahkir edip aşağılarlar.

Mahşer yerinde dünyanın zemmedilip kınandığı, uzak kılındığı ve fitne uyandırdığı ilân edilir. O yüzden halk sessizliğe bürünür, cehennemde dehşeti nedeniyle çılgınlık atarlar. Bu yüzden, O'nun katından [bir cezâ olarak] isyankârlar onun içinde yakılıp kızartılırlar.

Nitekim Süleyman Aleyhisselâm'ın fazilet ve üstünlüğü ibraz edilir, ondan yana selâmet verince O'nun hesabından yana da affa erişmiş olur. Lâkin korkusundan ve kızarıştan yana gördüğü şeylerden sakınma hususunda da onu (dünyayı) tahkir edip aşağılar, bu 'Arasat'ta onu zemmedip kınadığını ilân eder.

İsâ Aleyhisselâm da ondan uzak tutulur.

Nihayet Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- Rabb'inin üzerindeki iz ve işareti ile öne çıkar, O'nun huzurunda nefsi hakkında tevâzu gösterir; aynıyla ve tamamıyla ubûdet (kulluğu)nu yerine getirir. O'na yaklaşır, daha da yaklaşır, tâ ki O'nun yarattıklarını sahiplenip O'na iletinceye kadar... Onlara sahip çıkar, önderlik yapar ve nihayet Makâm-ı Mahmûd'a gönderilir, onunla ilgili olarak da tekrar kulluğunu yerine getirir.

Onun varlığı, O'nun yeryüzünü bölüp ayırmasından daha da öncedir.

O halkın önderidir; "Seyyid"lik, yani Efendi'lik de, "Livâ-i hamd" de ona verilecektir. Onu en güzel şekilde eline alır; Âdem Aleyhisselâm da, ondan başkaları da onun sancağının altına sığınır. Çünkü o, Allah'a karşı nefsin tüm kötü ahlâkından yana saf ve tertemizdir, halkı imana sevk etmiş ve kendisi de onunla ziynetlenmiştir.

Onun imanı eşsiz ve benzersizdir, onun en ziyâde şekli ona verilmiştir.

İlk hitap edecek olan, ilk şefaath edecek olan işte odur.

Rabb'inin nefsi üzerine kıldığı kerem nedeniyle İlâhi kerametlerin anahtarları onun elindedir.

O arzu ve isteğini terk etmiş, Rabb'inin izini tâkip etmiştir.

Gerçek tevâzu sahibi işte odur.

O gün mahşerde emniyet de yalnız ona bahşedilmiştir.

O, herhangi bir kimseden ziyade ancak onun zâtıyla ilgilenir, çünkü o da ancak O'na yönelmiştir.

Nitekim O:

"Ben ancak azametim karşısında tevâzu gösteren kimseye yönelirim!" buyurmuştur.

Herhangi bir kişi tevâzu hususunda ondan öne geçemediği zaman, emniyet hususunda da onun önüne geçecek hiç kimse bulunmaz.

Onun mânevi nasibi alabildiğine geniş ve ziyâdedir.

O'nun akli kâmil, nefsi kerîm, tabîat ve yaratılışı ihâta edicidir.

Allah-u Teâlâ'nın Sevgilileri'nin İfşaatlarına İzah ve Açıklamalar (184)

Saînüddin Ali Türkî -Kuddise Sırruh- (5)

Dünya ve Ahiret Hasenesi (2)

Ashâb-ı kiram'dan Abdullah bin Ebi'l-Ced'a -radiyallahu anh- der ki:

“Ben Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-i şöyle buyururken işittim:

“Andolsun ki ümmetinden bir kimsenin şefaatiyle Temimoğulları'ndan daha çok kimse cennete girecektir.”

Ashâb-ı kiram:

“Senden başka bir kimsenin mi yâ Resulellah?” dediler.

“Benden başka bir kimse!” buyurdu.” (İbn-i Mâce: 4316)

Hülâsa-i kelâm;

Bakara Sûre-i şerif'inin 201. Âyet-i kerime'sinde işaret buyurulan;

“Bize dünyada iyilik ve güzellik ver, ahirette de iyilik ve güzellik ver.” beyân-ı ilâhî'sindeki; **“Dünya hasenesi”** **“Hâtemü'n-nübüvve”**; **“Ahiret hasenesi”** ise onun bâtını olan **“Hâtemü'l-velâye”**dir.

Dolayısıyla Allah-u Teâlâ'nın bu iki haseneyi isteyenleri övmesinden murat; kullarını Hâtemü'l-enbiyâ'dan ve Hâtemü'l-evliyâ'dan istimdada teşvik etmektir. Bu Âyet-i kerime'nin bâtinî manası budur.

Saînüddin Ali Türkî -kuddise sırruh- Hazretleri **“Fusûsu'l-Hikem”** kitabı'na yazdığı şerhte, Hâtemü'l-evliyâ olan zâtın mânevî ve uhrevî cihetini beyan ederken, dünya hasenesinin **“Hâtemü'n-nübüvve”**, ahiret hasenesinin ise **“Hâtemü'l-velâye”**ye delâlet ettiğini haber vererek şöyle buyurmuşlardır:

“O (Hâtemü'l-evliyâ) Hâtemü'r-rusûl olan Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-in güzelliklerinden bir güzelliktir.

'Ey Rabb'imiz! Bize dünyada iyilik ve güzellik ver, ahirette de iyilik ve güzellik ver!' (Bakara: 201)

Buyruğundaki geriye bırakılma buna hamledilir. Dünya hasenesi Hâtemü'n-nübüvve olduğu gibi, ahiret iyiliği ile murâd edilen de Hâtemü'l-velâye'dir." (Şerhü'l-Fusûs li-Saînüddin et-Türkî; Hacı Mahmud Ef., no: 2226. 88^b - 89^a yaprağı)

Ali Türkî -kuddise sirruh- Hazretleri Hâtemü'l-evliyâ'nın Hâtemü'r-rusül olan Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-in güzelliklerinden bir güzellik olduğunu beyan buyurmaktadır. Yani ona ihsan ettiğini ona da ihsan etmiştir.

Âyet-i kerime'de geçen ahiret hasenesinin "**Hâtemü'l-velâye**" olduğunu beyan etmesi; ona ahirette vazife verecek ve ona göre iş gördürecek, demektir.

O, O'nun maiyetindedir, O onu kullandıracak. Yani dünyada onu kullandırıyordu, ahirette de onu kullandıracak, dilediğine dilediğini verecek. O onların oradaki hizmetçisidir. Bir padişahın yanında hususi hizmetçileri bulunur, o ise O'nun hizmetçisidir. O dilediğini yapar. Nazarı nerede ise, nereye nazar ederse her şey oradadır.

Şeyh Mekkî Efendi "**el-Cânibü'l-Garbî**" adlı eserinin Türkçe tercümesi olan "**el-Fazlu'l-Vehbî fi Tercemeti'l-Cânibi'l-Garbî**"de şöyle buyurmuştur:

"Onun için Şeyh -radiyallahu anh- 'Fass-ı Şîs'de buyurmuştur ki: 'Hâtem-i evliyâ, Hâtem-i rusül'ün hasenelerinden bir hasenedir; Muhammed Mustafâ -sallallahu aleyhi ve sellem- şefaât kapısını açmada cemaatin önderi ve Âdemoğlunun Efendisi'dir.'

Şu halde 'Hâtem-i rusül'ün hasenelerinden bir hasenedir.' sözü ona işârettir ki; Hâtem-i evliyâ ondan feyzlendirilmiştir ve onun amellerinden güzel bir amel ve fiillerinden mükemmel bir fiildir." ("el-Fazlu'l-Vehbî fi Tercemeti'l-Cânibi'l-Garbî", Süleymâniye Kütüphanesi, Hâlet Efendi, nr.: 363, vr. 21^b-22^b)

Şeyh Ca'fer ed-Dîmeşkî -kuddise sirruh- Hazretleri, Allah-u Teâlâ'nın yarattığı "**İlk asıl**" olan Hâtemü'r-Rusül Aleyhisselâm'a tahsis edilen "**Zâtî Nûr**"un, Hâtemü'l-evliyâ olan zâta da aynen intikâl ettiğine işâret ederek şöyle buyurmuştur:

"Hâtemü'l-evliyâ, Hatmiyyet'inin husûsiyeti ve diğer umûmî hâlleri itibâriyle, Enbiyâ'i'l-kirâm ve Rusülü'l-izâm cemâatinin öncüsü olan Hâtemü'r-rusül Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-in güzelliklerinden bir güzelliştir. Çünkü onun Cenâb-ı şerîf'i bütün varlıkların üzerinde, tüm mertebelerde mukaddem ve evveldir; ona öncülüğü hamleden tecellî diğer tecellîlerin üzerindedir.

Zira o, bu hususta Allah-u Teâlâ'nın:

'Daha da yakın...' (Necm: 9)

Buyruğuyla kendisine işâret ettiği "İlk asıl"dır. O, Rabb'i üzerine ilk delil olarak, gaybın gaybından husûle getirilen 'Gizli varlık'tır. Aynı zamanda O, Allah'ın bütün isimlerinin ve sıfatlarının kendisiyle seyrettiği 'Zâtî Nûr'dur.

İşte bu Hatm de bu öncülük ve 'Zâtî evvel'lik nedeniyle, "İlâhî hakîkat" ve 'kevnî hakîkat'ten ibâret olan her iki hakîkatin tüm kemâliyle, bu Seyyidü'l-mu'azzam'ın -sallallahu aleyhi ve sellem- güzelliğinden bir güzellik olur. ("Şerh-i Fusûsu'l-Hikem", İ.Ü. Ktp. AY, nr.: 4907, vr. 119)

Buradaki gizli sırrı arz edelim:

Bu yakınlık O'nun dilemesi iledir. O nasıl dilerse öyle olur. Ona verdiği bu lütuf, tecelliyat bütün tecellîlerin üzerindedir.

"Onlar Sıdk makamında, kuvvet ve kudret sahibi hükümdarın huzurundadırlar." (Kamer: 55)

Âyet-i kerime'sinde beyan buyurulduğu üzere, o muktedir olan Padişah, Habib-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem-inin vekili olması hasebiyle O'nun makamına çıkarmak için, vekilini de kudreti ile çeker ve kendi huzuruna alır. Huzurunda karşı karşıyadır. Bütün perdeler kalkar.

Nasıl ki Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz ile bir yay kadar veya daha yakın olduysa, o da böyledir.

O çekecek, istediğini söyleyecek, kendisini gösterecek. Yani çekmesiyle ve göstermesiyle. Yoksa mahlûk oraya varamaz. Bu miracın ta kendisidir, bâtındır.

Bunun delilini mi istiyorsunuz?

Seyyid Abdulkadir Geylânî -kuddise sırruh- Hazretleri "**Feth'ur-Rabbânî**" adlı eserinin **60. Meclis**'inde buyururlar ki:

"O Hakk Teâlâ'nın huzuruna varıncaya kadar, hiç kimse onu durdurmaya güç yetiremez.

Rabb'inin huzuruna vardığı an, O da ona lütfeder, ikramlarda bulunur. Onu kendi hücrelerinde uyutur. Lütuf ve fazlından yedirir, ülfet bâdesinden içirir. Bunları bulduktan sonra, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiçbir insanın hatırına gelmeyen hârikulâdelikleri görür."

"O öyle bir kuldur ki, Hakk'a vâsıl olmuş, O'nu görmüş ve mâsiva denen Hakk'ın zâtından gayri şeyleri bilmiştir."

TASAVVUF'UN ASLI HAKİKAT VE MARİFETULLAH İNCİLERİ

Hâtem-i Enbiya Muhammed Aleyhisselâm ve Ashâb-ı Kiram (9)

Üçüncü Hadis-i Şerif:

Enes bin Mâlik -radiyallahu anh-den rivâyet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

“Müslümanlık garip olarak başladı, başladığı gibi garip olarak avdet edecektir.

Ne mutlu o gariplere!” (Müslim)

“Garipler kimdir?” diye sorulduğunda şöyle buyurmuşlardır:

“Garipler o kimselerdir ki, halk tarafından bozulmuş olan sünnetimi ıslah ederler, öldürülmüş olan sünnetimi de ihyâ ederler.” (Tirmizî)

Bu kardeşlerin esası bunlardır. Bu kardeşler o gariplerdir. O kardeşlikle bu kardeşlik birleştiği gibi, mücadeleye hususunda da aynı noktada birleşiyorlar. Bu Hadis-i şerif bilhassa onlara işaret ediyor, ikinci bin seneden sonra bu mücahidlere bu ad veriliyor. Yeni doğar gibi doğuyorlar.

Bunun da sebebi Allah-u Teâlâ'nın bunlara Asr-ı saâdet hayatının benzerini yaşatması, din-i İslâm'ı bütün hükümleri ile ayakta tutmak için her türlü mücadeleye ve mücahedeyi yapmalarındır.

Nitekim Hakîm-i Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri buyururlar ki:

“Âhir zamanda Mehdi yokken, henüz yaklaştırılıp seçilmemişken; aradaki boşlukta, Hâtem'ül-velâye'den başka adâleti (hakkâniyeti) ayakta tutacak kimse olmaz. Ve o, bütün veliler üzerine o devirde, Allah'ın hücceti olmaya muvaffak olur.

İşte bu son evliyâ âhir zamanda; Allah-u Teâlâ'nın bütün peygamberler üzerine hücceti olan ve kendisine Hâtemü'n-nübüvvet verilmiş olan, son peygamber Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- gibi olur.”

Bu kardeşler halk tarafından bozulmuş olan Sünnet-i seniyye'yi ihyâ ettiler. Hiç çekinmeden hakikati haykırdılar, hiçbir kınayıcının kınamasından korkmadılar. Bütün bu sapıtıcı imamların, bu dalâlet fırkalarının üzerine cesaretle gittiler.

Allah-u Teâlâ bu bayraklıları bu lütufla nasıpdar etti, bu çığırı bunlar açtılar, bu hakikatı bunlar yaydılar, bu berzahı bunlar kurdular. Bunun için de bihakkın bu lütufla faziletine erdiler.

Bu suretle de Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimizin Hadis-i şerif'lerinde müjdelediği şerefle müşerref oldular.

Bu şerefle müşerref eyleyen Sahib'ime sonsuz şükürler olsun.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz diğer bir Hadis-i Şerif'lerinde ise buyururlar ki:

“Garipler sayıları pek az olan sâlih kişilerdir. Bu kişiler sâlih olmayan bir topluluk içinde yaşarlar. Yaşadıkları bu topluluk içinde kendilerini seven az, buğz eden ise çoktur.” (Ahmed bin Hanbel)

Bugün imanı muhafaza etmek çok zor, imandan kaymak çok kolaydır. Her an imandan kayma tehlikesi olduğu için onlara bu derece verilmektedir.

Görölüyor ki milyonlarca müslüman kitleler halinde küfre kaydılar. Bunlar daha önce müslümandı, amma küfre kaydılar, ebedî hayatları mahvoldu. Hele yabancı bir kimse müslüman olmak isterken, bir bölücü yakalıyor, doğmadan evvel onu öldürüyor.

Dünya kururalıdan beri İslâm için böyle bir tehlike gelmemiŐti.

Dördüncü Hadis-i Şerif:

“Ümmetim fesada düştüğü bir zamanda Sünnet-i seniyye'ne sarılanlara yüz şehit sevabı vardır.” (Beyhakî)

Öyle bir ifsat ki misli görülmemiŐ.

Günahların açık olarak işlendiğı ve isyana dönüŐtüğü, dünya kururalıdan beri bir eşinin gelmediğı, böyle bir bunalım geçirilmediğı, her türlü fitnenin ortaya çıktığı, her türlü kötülüğün anasının mevcut olduğu yirminci asrın seyyiat zamanında yaşıyoruz.

Allah-u Teâlâ'nın emirleri alenen reddediliyor, nehiyleri çiğneniyor. Küfür ve nifak âdetlerini güçlerinin yettiğı kadar yaymaya çalışıyorlar. Halk haramı helâli kaldırmıŐ, besmelesiz kesilen etleri yiyor. Şer'i nikâh ve mehir nedir bilinmiyor. Zekât ve öŐür zaten verilmiyor. Dünyaya aşırı bir muhabbetle bağlanmış, her kötülük moda olmuş, İslâm'ı yaşamak ayıp olmuş.

Fuhuş alenen yapılacak bir hale gelmiş, içki su gibi içiliyor, kumarın her türlü sü oynanıyor. Faiz alıp-verme son haddini bulmuş, bölücülük ateşi her yeri sarmıŐ.

Öyle bir devirdeyiz ki; Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivayet edilen bir Hadis-i Şerif'lerinde Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyururlar:

“Kıyamet kopmazdan önce karanlık gece kıtaları gibi fitneler olacak. Bu karışıklıklar içinde kişi mümin olarak sabahlayıp kâfir olarak akşamlar, mümin olarak akşamlayıp kâfir olarak sabaha çıkar.

Birçok kimseler azıcık bir dünyalık karşılığında dinlerini satarlar.” (Tirmizî: 2196)

Fitnenin vehametinden insan bir günde bu derece değişiklikler geçirecek, günü gününe, saati saatine uymayacak, kalpler bozulacak, iman sâfiyeti kalmayacak.

Bir âhir zaman âlimi veya bir bölücü Allah-u Teâlâ'nın hükmüne aykırı bir söz söylüyor, o da:

"Bu doğru söylüyor." deyip tasdik ediyor, böylece azıcık bir dünyalık karşılığında dinlerini fedâ ediyorlar.

Allah-u Teâlâ'nın hıfz-u himayesine, tasarruf-u ilâhîsine aldığı kimseler hiç şüphesiz ki bu fitnenin dışında kalacaklardır.

Nitekim Ebu Ümâme -radiyallahu anh-den rivayet edilen bir Hadis-i şerif'te ise şöyle buyurulmaktadır:

"Bir takım fitneler olacaktır. Kişi o fitnelerde mümin olarak sabahlayacak ve kâfir olarak akşamlayacaktır."

Ancak Allah'ın, ilim ile (kalbini) ihyâ ettiği kimseler (bu tehlikeden) müstesnâdır." (İbn-i Mâce: 3954)

Eskiden nehir düz akıyordu, şimdi ise ters akıyor.

İslâmiyet yaşanıyordu, her yerde yaygındı, İslâm âdeti üzerinde ilâhî hükümlere bağlı olarak hareket ediliyordu. İslâm yolunda yürümek kolaydı. Herkes gidiyor, sen de kendiliğinden gidiyordun. Kendini o kaynağa kaptırdığın zaman seni götürüyordu.

Şimdi ise tamamen ters akıyor.

Senin Hakk'a doğru gidişin, o suya doğru vurmana benziyor. Hatta o su da üstelik âfât suyu oldu. Eğer mâzallah insan bırakıldığında, ayağı kayar ve o âfâta kapılarak, imanını da ebedî hayatını da kaybeder.

İşte zaten;

"Ümmetim fesada düştüğü bir zamanda sünnet-i seniye'ye sarılanlara yüz şehit sevabı vardır." (Beyhakî)

Hadis-i şerif'inin sırrı burada toplanıyor. Bugün Sünnet-i seniyye'ye riâyet edenler yüz şehit sevabı ile müjdelenmektedirler. Böyle bir mükâfatın verilmesi, yürüyenin çok az ve yürüyebilmenin çok güç olması sebebiyledir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde:

"Amellerin efdali en güç olanıdır." buyuruyorlar. (Münâvî)

Yüz şehit sevabı gibi böyle bir ücret şimdiye kadar hiç kimseye verilmedi, ancak bunlara verildi.

Onun içindir ki Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz; **“Hangisi efdal olduğu bilinmez.”** buyurdu...

İSLAM İLMİHALİ

Ölümün Hakikati Cenaze İşleri ve Berzah Hayatı (13)

Can Çekişme Sahnesi (2)

Bir Âyet-i kerime’de şöyle buyuruluyor:

“Ölüm sarhoşluğu bir gün gerçekten gelir.” (Kaf: 19)

Bu ölümün başlangıç merhalesidir. Bu noktada perde kalkar, hakikati berrak bir şekilde görmeye başlar. Kendisinin de nasıl bir gidişle gitmiş olduğunu öğrenmiş olur.

Ona şöyle denir:

“İşte bu, senin öteden beri korkup kaçtığın şeydir!” (Kaff: 19)

O istiyordu ki, dünyada başıboş dolaşsın, ölüm ötesinde yaptığı işlerin karşılığını göreceği ikinci bir hayat olmasın.

Fakat hiç de onun dediği gibi olmadı, kaçtığı hakikat önüne çıktı, geri dönüş imkânı da kalmadı.

Diğer Âyet-i kerime’lerde şöyle buyuruluyor:

“Can boğaza dayandığında, siz (o can çekişen kimseye) bakar durursunuz.” (Vâkıa: 83-84)

Etrafındakiler onun ölüm sarhoşluğunu görürler kurtaracak hiçbir şey yapamazlar, acizlik ve çaresizlik içinde kara kara bakar dururlar. Ortada sadece cesedi görürler, perde arkasında nelerin olup bittiğini bilmezler.

“Biz ona sizden yakınız, fakat siz görmezsiniz.” (Vâkıa: 85)

Onun o anda çektiği sıkıntıyı O bilir. Dilerse ruhunu pek kolay alır, dilerse güçlük çektirerek alır. İnsanlar bunların hiçbirini idrak edemezler. Onun başına gelen azabın bir zerresine bile mâni olamazlar.

Allah-u Teâlâ öldükten sonra dirilmeyi inkâr edenlere hitaben şöyle buyuruyor:

“Eğer siz hesap ve ceza görmeyecekseniz, iddianızda doğru sözlü iseniz, o çıkmak üzere olan canı geri çevirsenize!...” (Vâkıa: 86-87)

Bunu yapamadıklarına göre, ki yapamazlar, ne kadar yalancı ve âciz oldukları teşhir edilmiş oluyor.

Ölümü Hatırlamak:

Âkıbetinin ölüm, bekleyeceği yerin kabir, ebedi kalacağı yerin cennet veya cehennemden biri olduğunu bilen bir kimse için, ölümü hatırdan tutmaktan daha mühim, ölüm için hazırlık yapmaktan daha üstün bir tedbir olamaz.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde:

“Ağız tadını bozan ölümü çok hatırlayınız!” buyurmuşlardır. (Tirmizî)

Bunu yapanlar akıllı kişilerdir. Akıl insana her şeyden önce bunun için gereklidir.

Ölümü daima göz önünde bulunduran bir kimse ölüm için hazırlık yapar, azık toplamakla meşgul olur, öldüğü zaman kabrini cennet bahçelerinden bir bahçe olarak bulur.

Diğer bir Hadis-i şerif'te şöyle buyuruluyor:

“Ölümü çok hatırlayın. Çünkü ölümü hatırlamak günahları eritir, kişiyi dünyaya dalmaktan alıkoyar.” (İbn-i Ebid-dünya)

Ölümü unutan, bütün gayesi dünya olan, ahiret hazırlığını aklına bile getirmeyen kimse öldüğü zaman kabrini cehennem çukurlarından bir çukur olarak bulur. Bu ise pişmanlıkların en büyüğüdür...

ASHÂB-I KİRÂM -Radiyahallahu anhüm- HAZERÂTI'NIN HAYATI

"Ashâbım Yıldızlar Gibidir. Hangisine Uyarsanız Hidayeti Bulmuş Olursunuz." (Beyhâkî)

HAZRET-İ EBU BEKİR SİDDİK -Radiyahallahu Anh- (97)

Mühim Bir İkazları:

Kays bin Ebu Hâzim -radiyallahu anh- anlatıyor:

“Ebu Bekir -radiyallahu anh- Ahmes kabilesine mensup Zeynep isimli bir kadının hiç konuşmadığını gördü.

Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh- yanındakilere:

“Bu kadının nesi var, niye konuşmuyor?” diye sordu.

Orada bulunanlar:

“Hiç konuşmadan susmak suretiyle Hacc yapıyor!” dediler.

Bunun üzerine Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh- kadına:

“Konuş! Zira bu yaptığın helâl değildir; bu câhiliye âdetidir.” dedi.

Bu ikaz üzerine kadın konuşmaya başladı.” (Buhâri)

Başka bir rivayette şu ilave vardır:

“Sen kimsin?” diye sordu.

Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh-;

“Muhacirlerden biriyim!” dedi.

“Hangi muhacirlerdensin?” diye sordu.

“Kureyş’ten.”

“Kureyş’ten kimlerdensin.”

“Oo! Sen çok soru sordun!

Ben Ebu Bekir’im.”

“Allah’ın cahiliyeden sonra bize lütfettiği bu güzel din üzerine ne kadar baki kalacağız?”

“İmamlarınız müstakim (doğru yolda) olduğu müddetçe bakisiniz.”

“İmamlar ne demek?”

“Kavmindeki reisler ve eşraflar var ya, halka emrederler, halk da onlara itaat eder.”

“Evet!”

“İşte onlar imamlardır.”

Ordu Kumandanına Tavsiyeler!

Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh- Efendimiz, Suriye'ye sevkettiği ordunun kumandanına şu hikmet ve feraset dolu tavsiyelerde bulunmuştur:

“Tecrübe ve imtihan için sana bu vazifeyi veriyorum.

İyi hareket ettiğini görürsem seni bu vazifede tutar ve terfi ettiririm. Yoksa seni vazifeden alırım. Allah'tan kork!

Allah senin içini de dışını da biliyor. Allah'a en yakın insanlar, O'na sâlih amellerle yaklaşanlardır. Câhiliye gururundan sakın!

Cenâb-ı Hakk câhiliye gururunu ve ona sahip olanları sevmez.

Askerlerle arkadaşlığının iyi olmasına dikkat et!

Onlara hayırdan bahset ve hayırla muamele eyle!

Askerlere nasihat ettiğin zaman özlü konuş!

Kendini ıslah et ki insanlar da sana karşı iyi davransınlar.

Düşman elçileri huzuruna geldiğinde güzelce ağırla!

Onları fazla tutma ki askerlerinin halini anlamadan gitsinler.

Elçilere askerlerini gösterecek olursan zayıf noktalarını gösterme!

Bilâkis onları seçkin ve güzide askerlerinin arasında kabul et!

Senden başkasının elçilerle konuşmasına mâni ol!

Onların maksatlarını bizzat kendin anla!”

Kritik Eşiği Geçmenin Arifesinde; Gücümüz ve Eksiklerimiz

Dünya üzerindeki büyük devletlerle kıyaslandığında Türkiye'nin büyüklüğü orta seviye bir devlet mesabesinde. Ancak ortaya koyduğu etki ve güç neredeyse büyük devletlerin seviyesinde. Yani Türkiye adeta bir dünya gücü. Ama henüz geçmemiz gereken bir eşik var.

Şu günlerde Türkiye'nin ekonomik gündemi her şeyin önüne geçmiş durumda. Ancak unutmamak lâzım ki insanlar gelir geçer, ancak devlet bakidir. Vatanımızı muhafaza

etmek için gayret ettiğimiz gibi, devletimizin selâmeti için de gayret etmemiz; bu sebeple gerçek gündemi ve küresel gelişmeleri iyi takip etmemiz; devlet aklının elde ettiği kazanımları kaybetmememiz gerekiyor.

Şöyle ki; Türkiye son 300 yıllık tarihi içinde çok önemli bir eşiğe; tekrar büyük devlet olmanın eşiğine gelmiş durumda. Düşman bunu görüyor ve elindeki bütün enstrümanları kullanarak bu tarihi eşiği geçmemizi engellemeye çalışıyor. Zayıf bulunduğu yerden saldırıyor.

Biz ise devlet aklını millete maletmekte tam anlamıyla muvaffak olmadık. 300 yıllık makûs tarihin Türk entelijansiyasında biriktirdiği korku ve sömürge zihniyeti (uzun asırlar boyu dönem dönem geri gidişi durduran büyük fedakârlıklara ve askeri zaferlere rağmen) hâlen devam ediyor. Adeta bir ideolojiye dönüşmüş bu kalıplaşmış zihniyeti yıkıp yok etmekte zorlanıyoruz.

Ancak geldiğimiz yerde artık geri dönüş mümkün değil. Sadece ilerleyişin, yeniden büyük devlet olmanın yolunun ne kadar uzun yahut ne kadar sancılı olacağını bilemiyoruz. Bilerek-bilmeyerek küffarla işbirliği yapanların, Türkiye'yi Batı'ya bağımlı eski günlerine geri döndürmek isteyenlerin eylemlerinin boyutuna göre bu yolun uzunluğu ve sancısı değişecek. Zira küffar ne kadar güçlü olursa olsun, içeriden destek bulamadıkça başarılı olması mümkün değil. Bize düşen bu engelleri mümkün olduğu kadar küçültmeye, yok etmeye çalışmaktır.

Ancak ekonomik dalgalanmaların şiddetlenmesi ve geçim sıkıntılarının hızla artması iç bütünlüğümüze büyük bir tehdit oluşturuyor.

Bütün dünyada yaşanan enflasyon ve hammadde fiyatlarındaki artışın üzerine bir de ülke içinde dolar kurunda yaşanan artış çift çarpan etkisiyle fiyatlara yansıyor. Sabit geliri insanların durumu hızla kötüleşti-kötüleşiyor. Ev kiralardaki artış gibi problemler de eklenince sıkıntılar katmerleniyor. Ticaret erbabı fiyat belirlemede zorlandığı için ekonomi duruyor. Ekonomik sıkıntıların çalkantılara sebep olma ihtimaline karşı teyakkuzda olmak, suçlu aramak yerine gerekli tedbirleri hızlı bir şekilde almak lâzım. Zira düşman yumuşak karnımızı biliyor ve bize buradan çalışıyor, bizi yıkmak için fırsat kolluyor. Bu ekonomik çalkantı Türkiye'nin yakaladığı fırsatı değerlendirmesini, geldiği tarihi eşiği geçmesini geciktirebilir.

Kasım ayında Türkiye'de çok mühim bir toplantı yapıldı. "Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi", "Türk Devletleri Teşkilâtı"na dönüştü. Aynı günlerde Türkiye Milli Muharip Uçağı'nın (MMU) ilk parçasını ürettiğini açıkladı. Bu iki mühim hadisenin hemen ertesinde yaşanan ekonomik hadiselerin tesadüf olmadığını tahmin etmek hiç de zor değil. Bu gelişmeleri engellemek için her yolu deneyecekler, her türlü üzerimize gelecekler.

Ermenistan-Azerbaycan arasındaki çatışmalar, PKK'nın saldırıları, Peşmerge'nin Kerkük'e girmeye hazırlanması, Bosna'da Sırp'ların silahlanma kararı alması, Rusya'nın Ukrayna sınırında işgale hazırlanmış gibi yığınak yapması, Yunan'a yapılan askerî yığınak, Doğu Akdeniz'deki tatbikatlar vs. bunların hepsinin Türkiye'yi kuşatmaya, meşgul etmeye, enerjisini tüketmeye dönük gayretlerin bir parçası olduğu aşikârdır.

Büyük Devlet Refleksi:

Tarih boyu kurmuş olduğumuz büyük devletler -ve bütün küffara karşı tek başına zafer üstüne zaferler kazanan Osmanlı imparatorluğu - tecrübesinin ardından millet olarak yaklaşık 300 yıldır büyük devlet statüsünü kaybetmiş bir ülkeyiz. Ancak çok büyük bir şanlı tarihin varisleri olarak bizler bu durumu içimize sindiremediğimiz gibi, rakiplerimiz-hasımlarımız da hâlâ bizden çekiniyor ve korkuyor. Bu korkunun askerî-siyasî-ekonomik-tarihi-teolojik çok katmanlı boyutları olduğu için bize karşı düşmanlık ve kötü niyetleri değişmiyor ve kaybolmuyor. Sevr paçavrası ile ete-kemiğe bürünen bu niyet ve düşmanlıkları halen devam ediyor.

Son yıllarda Türkiye konjenktürün ve düşman saldırılarının da sürüklemesiyle tekrar tarihi genlerinden gelen büyük devlet refleksiyle hareket etmeye başladı. Kendimizi savunurken ister istemez bir taraftan da genişlemeye, kollarımızı dost ve kardeş ülkelere, hatta bütün dünyaya uzatmaya başladık.

Türkiye'ye saldıranlar Türkiye'yi esir almaya ve parçalamaya çalıştı, halen çalışıyor. Türkiye de buna mecburen karşılık verdi, sınır ötesi hatta deniz ötesi operasyonlar yapmaya başladı. Kendi üretimi silahlarla kısa zamanda net neticeler aldı. Bu durum dost-düşman bütün dünyanın dikkatini celbettiği gibi, Türkiye'yi geri dönülemez bir eşığe getirdi.

Türkiye'nin Gücü ve Eksikleri:

Dünya üzerindeki büyük devletlerle kıyaslandığında Türkiye'nin büyüklüğü orta seviye bir devlet mesabesinde. Ancak ortaya koyduğu etki ve güç neredeyse büyük devletlerin seviyesinde. Yani Türkiye adeta bir dünya gücü. Ama henüz geçmemiz gereken bir eşik var.

Bu eşığı geçebilmemizin en büyük parametresi dünyanın süper güçlerinde bulunan hangi silah varsa nükleer dahil aynısını üretebiliyor seviyeye gelmemizdir.

Dünyanın başat aktörü olabilmek için ise şu anda kurulu olan şeytani düzenin yıkılması gerekiyor. Bu değişimin ise beklenen dünya savaşlarının, nükleer harplerin ve büyük ekonomik, ekolojik yıkımların ardından geleceğini söyleyebiliriz. Bu değişimi Sebeb-i Mevcudat -s.a.v.- Efendimiz'in ve onun izinden giden Muhterem Ömer Öngüt -kuddise sırruh- Hazretleri'nin, Ehlullah'ın verdiği haberlerde ve bu haberleri doğrulayan küresel konjenktür ve gelişmelerde görebilirsiniz.

Bize düşen bu değişime madden manen hazırlanmak, tedbir almak, elimizden gelen bütün imkânlarla sebeplere sarılmaktır. Aklımızı, ilmimizi, bilimimizi bu yolda elden geldiğince kullanmaktır.

Bu perspektifle baktığımızda Türkiye'nin inkişafının önündeki artılarını ve eksilerini, elinde olan yahut eksik olan yumuşak ve sert güç unsurlarını şöyle sıralayabiliriz:

Türkiye'nin lehine olan, elinde olan, maddî-manevi, yumuşak ve sert güç unsurları:

1. Ordumuz: Küffarın bizi yıpratmak için üzerimize saldırdığı terör belası aslında ordumuzu bileyen ve kılıcını keskinleştiren bir unsur oldu. FETÖ'nün vurduğu darbeye, özellikle hava kuvvetlerinde ortaya çıkan pilot eksikliğine rağmen Türk ordusu bugün Amerika'nın yapamadıklarını yapan, kısa sürede net neticeler alan, harp tecrübesi en üst seviyeye çıkmış, yani insan ve yetişmiş personel gücü olarak dünyanın bir numaralı ordusudur demiş olsak abartmış olmayız.

2. Savunma Sanayimiz: Savunma sanayimiz artık kritik eşiği aştı. Savunma Bakanı'nın tabiri ile *"Savunma sanayiinde cin şişeden çıktı. Artık 'Yaparsın-yapamazsın' meselesi bitti, Türkiye olarak yapabileceklerimizin sınırı kalmıyor."* Batı Türkiye'ye o büyük kibri ile baktığı için Türkiye'nin ilerlemesini göremedi ve tahmin edemedi. Büyük bir şok yaşıyor. Zira Türkiye Çin ve Rusya'nın beceremediği işi, Batı standartlarında harp araç ve gereçleri yapabileceğini göstermiş oldu. Sadece bazı büyük silah sistemlerinde zamana ihtiyacımız var. Eğer bir engel çıkmazsa, çıkartılmazsa yaklaşık on yıl sonra Türkiye'nin yapamadığı hiçbir silah sistemi kalmayacak.

Diğer yandan dikkat ederseniz harp silah sistemlerinin satışının sadece bir ticaretten ibaret olmadığını hep beraber müşahade ediyoruz. Bu sayede dost ülkelerin bize olan güveni artıyor ve siyasi ittifakların önü açılıyor. Görülüyor ki; kendi silahını yapamayan bir ülkenin büyük devlet olması mümkün değildir.

3. Tarihten gelen kültürel ve coğrafi hinterlandımız: Türkiye, Türkçe konuşarak Çin seddine; hatta Ural-Altay dil grubunu baz aldığımızda Macaristan, Japonya, Kore, Finlandiya, Letonya'ya; "Selamün Aleyküm" diyerek Endonezya'dan Afrika'nın her yerine gidebiliyor.

4. Sömürgeci olmayan geçmişimiz: Özellikle Osmanlı'nın adalet ve merhameti bütün olumsuz propagandaya rağmen halkların belleklerinde duruyor ve sömürgeci, vahşi, gaspçı, gaddar Batı tahakkümünden yılmış insanlık Türk imparatorluğu'nu özlenen ve beklenen bir imge olarak hatırlıyor.

5. İstihbarat Teşkilatımız: 15 Temmuz'dan sonra dış operasyon yetkisi verilen ve yeniden yapılanan Türk istihbaratı, yukarıda üçüncü ve dördüncü maddede sıraladığımız yumuşak güç unsurlarının da yardımıyla bütün dünyada önde gelen bir istihbarat servisi haline geldi. Sömürgeci büyük devletler ancak büyük paralarla haber ve bilgi toplamaya çalışırken, Türk istihbaratı bütün dünyada gönüldaşlarından gönüllü istihbarat toplayabiliyor ve her türlü yüksek teknolojiyi kullanıyor.

6. Türk devlet teşkilatının dış ülkelerde düzen kurucu, adalet ve medeniyet götürün vizyonu; yani göstermiş olduğu büyük devlet refleksi bu güç unsurlarını tamamlayan önemli bir parametre olarak karşımıza çıkıyor.

7. İlâhî yardım: Hepsinden önemlisi, gözlerinizi kapatıp şöyle bir tefekkür ettiğinizde bu vatanın üzerindeki ilahi yardımı ve Resulullah Aleyhisselâm'ın manevî desteğini gözünüzle görür gibi olursunuz. Çok zaman küffarın hamlelerine üstün bir akıl cevap veriyormuş gibi ortaya çıkan gelişmelerin arkasında bu ilâhî kudret ve rical-i gayb de denilen gözle göremediğimiz ancak gerçekte var olan geçmişte yaşamış manevî şahsiyetler vardır. Gerçek "Ak sakallılar" da bunlardır.

Türkiye'nin eksik olan, tamamlaması gereken güç unsurları ve düşmanları:

1. Silah Sistemleri: Hemen her türlü silahımızı yapıyoruz, ancak takımı henüz tamamlayabilmiş değiliz. Yapımına gayret edilen savaş uçağı, hipersonik füze sistemleri, harp başlıkları, uzun menzilli hava savunma sistemleri, jet motorları, fırkateyn, hava savunma muhribi gibi bazı büyük ve önemli silah sistemlerinin tamamlanması için yaklaşık on yıllık bir zaman dilimine ihtiyacımız var. Küffar bunu gördü ve engellemek için elinden geleni yapıyor, daha fazlasını da yapacak. Dikkat ederseniz NATO üyesi olduğumuz halde F16 bile vermek istemiyorlar.

2. Ekonomi: Türkiye ekonomik alanda birçok ilerlemeler sağladı. Ancak bir Kore gibi teknolojiye ve ihracata dayalı atılım yapamadı. Küresel faiz sisteminin ucuz dolarları ile uzun süre rahat yaşadı, ancak artık bunun ceremesini çekiyor.

3. Tarım: Türkiye tarımda da ekonomide olduğu gibi istenilen atılımı yapamadı. Küçük çiftçilerin birçoğu tarımı terketme noktasına geldi. Yaşanan gelişmeler tarımın önemini bize gösterdi. Önümüzdeki günlerde eksikliğin ceremesini daha şiddetli hissedeceğiz.

4. Eğitim: Eğitim sisteminde de nitelik yerine nicelikle uğraştık. Üniversitelerimizin sayısını artırdık ama kalitesini artıramadık. 28 Şubat'ta meslek liselerine vurulan darbeyi de düzeltmedik. Sonuç; iş bulamayan milyonlarca üniversite mezunu ve teknik ara eleman bulmakta sıkıntı çeken sanayici.

5. Siyasi Kutuplaşma: Takım tutar gibi parti tutan kitlelerin oluşması sebebiyle; bölücü zihniyetlerin, devletin aleyhine çalışan terörle iltisaklı partilerin hoşgörüsü karşılabilir hale gelmesi, devlet için büyük bir tehdit haline gelmeye başladı.

6. Korku ve teslimiyetçi zihniyet: Bu değişimi algılayamayan, üç yüz yıl boyunca içimize işleyen Batı ile iyi geçinmeye muhtaç küçük devlet psikolojinden sıyrılamayan, Batıcı ve teslimiyetçi bir zihniyet azımsanmayacak bir toplumsal kesimde devam ediyor. Kalıplaşmış, adeta bir ideolojiye dönüşmüş bu zihniyet, Batı'daki şeytanî medeniyetin manevî işgali ile birleşince geniş bir kesim "Üstün Batı(!)"nın karşısına çıkmaktan aciz, korkak bir zümreye dönüşmüş durumda. Kurtuluş Savaşı ve devamında yeni bir devlet kurmuş olmamız bile bu zihniyeti ortadan kaldıramadı. Kelli felli siyasi figürlerin, profesörlerin, emekli bürokratların bu korku politikasını savunmasının temelindeki en büyük sebep budur.

7. Türkiye'yi düşman gören küresel şeytanî küfür düzeni: Nasıl ki bizim arkamızda gözle göremediğimiz ancak gerçekte var olan Ehlullah varsa küresel

şeytani düzenin destekçisi şeytanlar ve şeytanî bir akıl da var. Küfür milletlerinin bize karşı hep birlikte hareket etmelerinin altında gözle görülmeyen ancak Âyet-i kerime'lerde varlığı sıkça dile getirilen bir şeytanî aklın olduğunu bilelim.

Binaenaleyh şu anda yaşanan savaş özünde iman ile küfrün, Rahmanî akıl ile şeytanî aklın mücadelesidir.

Unutmayalım ki; şeytan taraftarlarının şeytana teslim olduğu kadar biz de rahmanî akla teslim olabilmiş olsak bu savaş çok daha kolay ve kısa sürecektir.

-Buz Dağının Görünen Yüzü- Pandemi Sonrası Çocuklarımız

Pandemi döneminin özellikle okul öncesi ya da okula yeni başlayan ve ergenlik çağındaki çocuklarımızın bir kısmına vermiş olduğu psikolojik ve ruhsal zararın ileriki yıllarda topluma faturası büyük olabilir.

Pandeminin sebep olduğu olumsuzluklar bütün dünyada yavaş yavaş etkisini göstermeye başladı.

Çocuklarımızın eğitim hayatında da bu olumsuzlukları gözlemliyoruz. İçinde bulunduğumuz çağın zorluklarının çocuklara verdiği zararlarla mücadele etmeye çalışırken üzerine yaşanan pandemi sürecinde okulların online eğitime geçmesi, çocukların eve kapanması gibi uygulamalar çocuklarımızın eğitim hayatını çok olumsuz yönde etkilendi.

Her şeyden önce çocukların arkadaşları ile görüşmeleri, açık havada, parklarda oynamaları kısıtlandı, okul ortamındaki sosyalleşmeden uzak kaldılar. Ve dışarıya atamadıkları enerji ister istemez negatif enerjiye dönüştü. Uzaktan eğitimde dikkatlerini vermede oldukça zorlandılar. Durum böyle olunca dersleri dinlemekten hoşlanmadılar ve uzaklaştılar.

Bu dönem hem çocuk hem aile için bir sosyal izolasyona neden oldu. Bu sebeple çocuklar sadece arkadaşlarından değil, akrabalarından da uzak kaldılar. Nice çocuklar büyükanne ve büyükbabalarını göremeden biraz daha büyüdüler. Büyükler de torunlarını göremeden daha çok yaşlandı. Bununla beraber eğer ailede korona ile ilgili bir kayıp yaşanmışsa bu durumun çocuklar üzerindeki etkileri de maalesef olumsuz yönde oldu. Sevenlerini, akrabalarını aniden kaybeden çocuklar oldu.

Olumsuzluklara karşın bu süreçte çocukların aileleri ile daha fazla paylaşım yapacakları zamanları oldu. Ancak bu durum beraberinde bazı aileler için çatışmaların artmasına da neden oldu. Boşanmalar yine bu zaman diliminde arttı ve çocuklarımıza: "Ailenin resmini çiz." diye yönerge verdiğimizde mutlu bir ailede olduğu gibi aileyi bir arada, bir çatının altına çizmek yerine; annesi ve babasını resim

kâğıdının ayrı ayrı köşesine çizen, kâğıdın ortasına da kendini yapayalnız çizen çocuk sayısı arttı.

Böylece yaşanan ortamdan psikolojik yönden etkilenen ve ruhsal rahatsızlıklar yaşayan çocuklar da arttı.

Yine örneğin; “Dikkat eksikliği”, “Hiperaktivite bozukluğu” olan ve “Özel öğrenme güçlüğü” bulunan çocuklar, uzaktan eğitimden yaşitları kadar faydalanamadılar.

Bu süreçte bazı çocuklarda yeme bozuklukları meydana geldi ve çocuklarda obezite de arttı.

Çocukların ekrana bakma süreleri arttığı için çocuklarda 3 kat daha fazla miyop hastalığı görülmeye başlandı. Bu durum yüz yüze eğitime başlanıldığında fark edildi. Maalesef gözleri bozulan ve gözlük kullanan çocuklarımızın sayısı günümüzde artmış durumdadır.

Bu süreçte aileler çocuklarının ekran başında geçirdikleri sürenin belli bir saati aşmamasını denetlemelidirler. Zararı az olan ekranda kalma süresi yaşa göre şöyledir;

0-5 yaş / 0 dakika. Yani bu yaşta ekran yasaktır;

5 yaş üstü 20 dakika;

1.5 saatlik ekran kullanma ancak 10 yaştan itibaren daha az zararsızdır.

Bu durum internet bağımlılığına yatkın çocuklar için önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Çocuklar uzun süreli bir online eğitim sonrasında şükürler olsun ki yeniden tam zamanlı, yüz yüze eğitime başladılar. Bu geçişe her çocuğun kolay uyum sağladığını söylemek ise maalesef mümkün değil.

Ayrılık kaygısı ve hasta olma korkusu olan ve uzun süre evde kalmış çocuklarda okula gitmek istememe, okul dönemi karın ağrısı ve mide bulantısı görebiliyoruz. Bunun yanında geçen dönemde okula gidememiş küçük çocuklarda uyum süresinin uzadığını, daha dürtüsel olduklarını ve kurallara uymakta zorlandıklarını söyleyebiliriz.

Ayrıca ergenler de bu dönemde okula uyum sürecine ayak uydurmakta oldukça zorluk çekti. Okula gitmek istemeyen, bu süreçte okulu veyahut da meslek okulu bırakmak isteyen ve maalesef bırakan, sorumluluklarını yerine getirmekten kaçma yolunu seçen birçok gencimiz oldu ve olmaya da devam etmektedir. Çok üzücü başka bir gerçek de; bu dönemde evden kaçan çocukların sayısının artışıdır.

Maalesef bütün bu olumsuzluklar bir kartopu gibi üzerimize gelmektedir. Bu durum ileride vasıfsız, sorumsuz ve sorunlu birçok bireyin var olacağını habercisi.

Kısacası yukarıda belirttiğimiz sorunlar aslında sadece buzdağının görünen kısmıdır. 5-10 sene sonra bu dönemin faturası topluma çok daha zararlı bir şekilde yansiyacaktır.

Bu nedenle gerçekten de “buzdağının görünen yüzü” deyimi örnek olarak doğru ve isabetlidir. Zira buzdağlarının sadece 10’da 1’i su yüzeyinde kalır.

Bu durumda “Bu zararın neresinden dönebiliriz?” diye soranlar olabilir. Her ne olursa olsun geçerli bir mazeret olmaksızın sorumluluklarımızdan asla vazgeçmememiz gerektiğini bizzat yaşayarak bizler örnek olmalıyız. Sıla-i rahimi asla ihmal etmemeli, büyüğümüzün, akraba ve dostlarımızın “Misafirliğin kisası makbul” diyerek kısa da olsa hâl hatırlarını sormalıyız. Doğada bol hareket etmeye, sağlıklı beslenmeye ve hazır gıdalardan uzak durmaya çok dikkat etmeliyiz. Ve en önemlisi, tehlikenin en büyüğü; bir “tık” ile yanı başımızda olan interneti asla ve asla denetimsiz bir şekilde çocuklarımız ile baş başa BIRAKMAMALIYIZ.

Özet olarak; işimiz çok zor.

O halde; göklerde olanı da, yerde olanı da bilene, ve her şeye gücü yeten Rabb’imize yönelip başta ülkemizin, sonra çocuklarımızın geleceği için O’na sığınalım.

O’na yalvaran ve yakaran kullardan olabilmek duası ile...